

Utgitt av Norsk Ergoterapeutforbund
www.ergoterapeuten.no

Temanummer om praksis

ergoterapeuten

Redaktør Else Merete Thyness

Mobil 95 73 93 13

emt@ergoterapeutene.org

Fagredaktører Unni Sveen,

Ruca Maass og Eva Magnus

Vitenskapelige artikler sendes til:

vitenskap@ergoterapeutene.org

Annonser

Erik Sigurdsson

Mobil 90 03 09 43

erik@addmedia.no

Privatpraktiserende ergoterapeuter kan annonsere for sin virksomhet til 30 prosent avslag.

Annonsefrister / utgivelse

Nr. 1 – 1. feb. / 29. feb.

Nr. 2 – 1. april / 30 april

Nr. 3 – 3. juni. / 28. juni

Trykkeri Aksell

Trykt på miljøvennlig papir.

Design Fete Typer

Layout Else Merete Thyness

Redaksjonskomité

Cathrine Hagby / 92 09 23 77

Merethe Seberg / 90 58 30 96

Linda Stigen / 93 22 30 19

Susanne Følstad / 91 53 78 27

Skender E. Redzovic / 73 55 92 29

Merethe Hustoft / 48 03 78 40

Norsk Ergoterapeutforbund

Adresse Stortingsgt. 2, 0158 Oslo

Telefon 22 05 99 00

post@ergoterapeutene.org

www.ergoterapeutene.org

Generalsekretær

Anne Kathrine Devik

Forhandlingssjef

Hege Munthe

Organisasjonssjef

Karl-Erik Tande Bjerkaas

Fagsjef

Kristin Jess-Bakken

Seniorrådgiver

Anita Engeset

Controller

Tove Olsen

Controller

Snorre A. Nergaard

Sekretær

Nurdjihan Aliu

Kristin Pedersen

Forbundsstyremedlemmer

Tove Holst Skyer, forbundsleder

Tonje Hansen Guldhav, nestleder

Heidi Elisabeth Fløtten, Ergoterapeutene Nord

June Rondestvedt, vara, Ergoterapeutene Nord

Mariette Elise Gjerde, Ergoterapeutene Midt

Malin Andrea Midjo, vara Ergoterapeutene Midt

Judith Ekerhovd, Ergoterapeutene Vest

Birte Sandal Rikstad, vara Ergoterapeutene Vest

Kathrine Færestad, Ergoterapeutene Sør

Maria Haven, vara Ergoterapeutene Sør

Kamilla Lemb Herbjørnsen, Ergoterapeutene Viken

Lene Kalvik, vara Ergoterapeutene Viken

Nina Røstad, Ergoterapeutene Oslo

Guro Aakerholt, vara Ergoterapeutene Oslo

Tina Brustuen Uri, Ergoterapeutene Innlandet

Caroline Mostue, vara Ergoterapeutene Innlandet

Monica Skadsem

Petter Mannsverk Dahle

1. vara May Solveig Svendsen

2. vara Siv Iren Gjermstad

10

14

46

68

INNLEDNING

6 Student i praksis

Av Else Merete Thyness

REPORTASJE

10 Givende å være praksisveileder

Av Jartrud Høstmælingen

14 En stor takk til alle praksisveiledere!

Av Else Merete Thyness

NY ARENA

18 Med student på sikkerhetsavdeling

Av Else Merete Thyness

VÅRE TILLITSVALGTE

20 Leder for ergoterapistudentene

Av Else Merete Thyness

FORBUNDET

22 Reiseforsikring

Av Roar Hagen

23 Nye koster på forbundskontoret

Av Karl-Erik Tande Bjerkaas

23 Husk å delta på lønnsundersøkelsen

Av Karl-Erik Tande Bjerkaas

24 Ergoterapieutene vil gratulere nye spesialister

Av Kristin Jess-Bakken

26 Abstraktinvitasjon

Av Programkomiteen

FAGLIG

28 Praksisopplevelsen fra studentperspektivet

Av Therese Minde Fyhn og
Mari Lausund Tengesdal

32 Praksisstudier ved Høgskulen på Vestlandet

Av Anne Helen Jacobsen og
Margaret Ljosnes Søvik

36 Senter for TVErrProfesjonell Samarbeidslæring – TVEPS

Av Merethe Hustoft og
Ane Johannessen

40 Gruppeveiledning for Ergoterapistudenter i Praksis (GREP) og Coaching Av Praksisveiledere (CAP)

Av Lene Fogtmann Jesper-
sen, Mali Melhus, Cecilia
Celo og Anders Torp

44 Praksisstudier ved OsloMet

Av Irma Pinxsterhuis, Cecilie
Krüger og Helen Bull

46 Ergoterapipraksis i Nord- Norge: Fra grensen mot Trøndelag til arktiske nord og østover

Av Vår Mathisen, Marianne
Olsen, Mari Haugan, Astrid
Vekve Nymo og Rita Jentoft

50 Ergoterapeututdanningen ved VID Vitenskapelige Høgskole

Av Elise Hauge og
Kristina Hoydal

54 Praksis ved ergoterapeututdanningen ved NTNU Trondheim

Av Malin Eerola, Gunn
Fornes, Nina Benden,
Camilla Renå og
Monica Lillefjell

58 Hvordan utdanner vi fremtidens ergoterapeuter sammen?

Av Eli Lysen, Merethe
Wangberg Seberg og
Elin A. Leistad

VITENSKAP

62 Forskning i farten: Forskningsgruppen Kommuneergoterapiprojektet

Av Else Merete Thyness

AKTUELT

64 Fem gode grunner til å bli praksisveileder

Av Lisebet Skeie Skarpaas,
Kjersti Ellingsen, Malin
Eerola, Elin Andresen Lei-
stad, Vegard Horne og
Margaret Ljosnes Søvik

65 Fagsjefen oppfordrer

Av Kristin Jess-Bakken

66 Presseklipp

Av Else Merete Thyness

DEBATT

68 Den uskikkelige

Av Vegard Horne

PÅ DE SISTE SIDENE

70 Åtte i farten

Av Else Merete Thyness

ANNONSER

72 Stillings- og kursannonser

Forsidefoto: Jartrud Høstmælingen

Godt nytt (praksis)år

Denne utgaven av fagbladet har søkelyset på studenter. På fremtiden. På de som skal ta imot stafettpinnen og bringe den videre.

**ELSE MERETE
THYNESS**
Redaktør

Ofte er det ergoterapeuter som har fått til noe, som finner veien til fagbladets spalter. Vi skriver reportasjer om spennende prosjekter og trykker artikler som gjerne er resultatet av år med forskning. I denne utgaven retter vi blikket på de som ennå er under utdanning. Vi skal undersøke det viktige, spennende og virkelighetsnære praksisstudiet. For mange studenter er praksis den mest betydningsfulle delen av utdanningen. Det er her trådene mellom teori og praksis knyttes sammen, det er her de blir kjent med hvordan ergoterapeuter jobber.

Da jeg var ung hadde vi ikke internett, på TV var det bare en kanal og en gang i uken kunne vi se «mandagsfilmen». Naturlig nok leste jeg mye, blant annet «Profeten» av den libanesisk-amerikanske forfatteren Kahlil Gibran. I boken tar han opp forskjellige temaer som kjærlighet, familie, tro og ekteskap. Om «barn» skriver han blant annet:

*Du er buen som barna skytes ut fra som levende piler.
Bøy deg med all din kraft slik at pilene kan nå langt.*

Mitt inntrykk er at ergoterapeuter gjør så godt de kan for å spenne buen og skyte studentene så langt de kan ut i ergoterapiverdenen og samtidig sørge for at de lander så trygt som mulig.

Det har vært interessant å jobbe med dette bladet. Gode praksisstudier er avhengig av politiske og økonomiske strukturer, av utdanningene, av praksisstedet, av den enkelte praksisveileder og av studenten. Et temanummer er en mulighet for å dykke ned i et emne og belyse det fra mange forskjellige sider. En stor takk til alle som har bidratt! Jeg håper mange vil ha glede av informasjonen som er samlet her.

Med dette nummeret avslutter vi 2023, et år som har vært preget av krig og uro, med et mer positivt anslag. Et godt nytt (praksis)år til alle lesere av fagbladet.

Ny periode, nye muligheter, også til å bli praksisveileder

Starten på en ny landsmøteperiode er alltid spennende, med nytt landsmøteprogram, nye organisasjonstillitsvalgte og ny giv. Landsmøtet har vedtatt et overordnet landsmøteprogram, med fire strategier. En av strategiene er å øke tilgangen på ergoterapikompetanse. Vi vet blant annet at det er behov for flere studieplasser, og jeg er derfor veldig glad for dette temanummeret om praksis.

**TOVE HOLST
SKYER**
Forbundsleder

Det trengs flere ergoterapeuter fremover. Først og fremst fordi alle innbyggerne, uavhengig av hvilken kommune de bor i og hvilket helseforetak de tilhører, må ha tilgang på ergoterapikompetanse til rett tid. Slik er det ikke i dag. 44 kommuner har ikke ergoterapeut, mange kommuner har lange ventelister, sykehusene har store variasjoner i ergoterapidekningen og fristbrudd forekommer i for stor grad. En dreining til mer bærekraftige tjenester, som utløser innbyggenes ressurser, krever at det utdannes flere ergoterapeuter. Når vi også vet at det trolig blir en 88 prosent økning i etterspørselen etter ergoterapeuter i årene frem mot 2040, ja, da trengs det både studieplasser og praksisplasser.

Når man skal bli ergoterapeut, er praksisperiodene helt sentrale. Jeg husker selv hvor mye jeg lærte i praksis, og hvor viktige knagger det gav meg til å forstå det jeg lærte i forelesningssalen. Praksisveilederne mine, Irma, Gunn Elisabeth og Else, gav meg

kunnskap, utfordret meg, viste tillit, veiledet og korrigerste. Jeg tror praksisperiodene var det jeg likte aller mest i studieløpet. Ikke bare lærte jeg mye, det var i praksisperiodene jeg virkelig kunne begynne å bygge min ergoterapeut-identitet.

Når vi nå jobber for å få opprettet flere studieplasser ved ergoterapeututdanningene, trengs det naturlig nok flere praksisplasser. Denne utgaven av Ergoterapeuten er derfor veldig viktig. Rollen som praksisveileder fortjener all den oppmerksomhet, heder og ære, som den vies i dette temanummeret. Praksisveiledere gjør en uvurderlig jobb i utdanningen av fremtidens ergoterapeuter. Det er spesielt fint å lese om alt det positive ved å ta imot studenter, som løftes frem.

Praksisperiodene er avgjørende for studentenes utvikling av ergoterapikompetanse. Jeg liker veldig godt Astrid Vekve Nymo sine ord fra en av artiklene: «Praksis fungerer som en bro mellom undervisning og fremti-

dig yrkesutøvelse». Derfor er det så viktig at vi bidrar til at våre fremtidige kolleger får praksisperioder med god veiledning, av ergoterapeuter.

Kanskje kan det bli et nyttårsforsett; Å få inn en rutine på å ta imot studenter på din arbeidsplass? I en travel arbeidshverdag bidrar rutiner ofte til at ting går mest mulig på skinner. Jeg håper dette temanummeret motiverer mange, mange flere til å bli praksisveiledere. Og til dere som allerede har rutinen inne: Tusen takk for den viktige innsatsen!

Vi er en organisasjon som er tuftet på lagspill, og vi trenger både medlemmer og tillitsvalgte for å lykkes med målsettingene i denne landsmøteperioden. Det gjelder både i arbeidet for flere studieplasser, og dermed praksisplasser, og i arbeidet med alt annet vi skal få til, sammen.

Jeg benytter anledningen til å ønske dere alle en riktig god jul. Jeg ser frem til et nytt år med innsats for aktivitet og deltakelse for alle. Takk for det gamle!

STUDENTER I PRAKSIS

Praksis er en svært viktig del av ergoterapiutdanningen og utgjør 55 av totalt 180 studiepoeng i bachelorgraden. Å ha nok gode praksisplasser er en viktig forutsetning for å kunne utdanne ergoterapeuter til fremtidens behov. De tre samarbeidspartnerne er studenten, praksisveilederen og kontaktlæreren fra skolen.

Av Else Merete Thyness

Praksis er en viktig læringsarena for studentene. Under veiledning av ergoterapeuter får de brukt teoretisk kunnskap og utviklet praktiske ferdigheter. Praksis bidrar også til å styrke utdanningenes arbeidslivsrelevans ved å komme tettere på faglig utvikling, nye arbeidsmetoder og praksisfeltets behov, prioriteringer og drift. Tilsvarende kan praksisstedet få oppdatert kunnskap og impulser både fra studentene og gjennom kontakten med utdanningsinstitusjonene (1).

HVORFOR TA IMOT STUDENTER I PRAKSIS?

Praksis er en spennende læringsaktivitet, og de som tar imot studenter til praksis må beregne noe tid og ressurser på å følge opp den enkelte studenten. Samtidig

er det flere gode grunner til å ta imot studenter i praksis.

- Det kan være gunstig med tanke på rekruttering.
- Det etablerer eller styrker relasjoner med lokale utdanningsinstitusjoner.
- Studenter kan påvirke praksisstedet på en positiv måte ved at de bidrar til ny kunnskap og faglig utvikling på arbeidsplassen.
- Praksis er en sentral del av ergoterapiutdanningen, og studentene må ha praksis for å kunne oppnå deler av læringsutbyttene.
- Praksisstedet får en arena for innspill til utdanningenes programplaner. Eksempelvis om hvilken kompetanse studentene bør få i utdanningen.
- Helse- og omsorgstjenesten trenger personell, og det inne-

bærer at disse må utdannes i tråd med behovene i tjenesten. Å ta imot studenter i praksis kan sees som et samfunnsansvar (1).

MANGEL PÅ PRAKSISPLASSER

Demografiutvalget har pekt på at utdanningskapasiteten i helse- og omsorgsynter må økes (2). Samtidig er mangelen på praksisplasser en flaskehals for å utdanne mer helsepersonell.

Kunnskapsdepartementet og Helseforetakene har avtale om at spesialisthelsetjenesten skal ta imot studenter fra profesjonsutdanningene i praksis. I tillegg til dette har Universitetssykehusene, et særskilt ansvar for praksisdelen av helseutdanningene. Disse er gjennom lov pålagt å ta imot studenter i praksis (Lov om spesialisthelsetjenesten: paragraf 3-5. Om deltakelse i undervisning og opplæring)

Mens sykehusene har plikt til å ta imot studenter i praksis, har kommunene ingen plikt til å ta imot studenter, men en plikt til å medvirke til praktisk opplæring av helsepersonell. Flertallet av kommuner og fylkeskommuner har likevel inngått ulike samarbeidsavtaler med universitets- og høyskolesektoren (3).

Det er stor variasjon i hvordan kommuner og utdanninger velger å organisere seg rundt praksisstudiene. Enkelte kommuner har for eksempel en praksiskoordinator, mens i andre kommuner inngås

NASJONAL RETNINGSLINJE FOR ERGOTERAPEUTUTDANNING

Utviklingen av nasjonale retningslinjer for helse- og sosialfagutdanningene (RETHOS) (9) startet høsten 2017. Retningslinjene er nå forskriftsfestet i Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger (7). 15. mars 2019 ble *Forskrift om nasjonal retningslinje for ergoterapeututdanning* fastsatt av Kunnskapsdepartementet. I paragraf 23 beskrives praksisstudier. Her står det blant annet at:

- Praksisstudiene skal utformes slik at de sikrer at læringsutbyttet oppnås
- Praksisstudier skal utgjøre minimum 30 uker.
- Det bør være en lengre praksisperiode hvert studieår
- De ulike praksisstudiene bør være varierte for den enkelte student. (10)

Under praksisoppholdet får studenten satt teori ut i praksis, og de kan få mer tillit til egne ferdigheter.

avtalene direkte mellom utdanningen og praksisstedet, eller utdanningen og veilederen (4).

Det finnes også kommuner som ønsker å ta imot studenter i praksis, men som opplever at de ikke blir prioritert som samarbeidspartnere, fordi de ligger for langt unna studiestedet. Ifølge et FoU-prosjekt gjennomført av Rambøll på oppdrag fra KS, øker sannsynligheten for en samarbeidsavtale mellom en kommune og et universitet eller høyskole jo kortere avstanden er (5).

KVALITET I PRAKSIS

Fra utdanningenes side er det vanskelig å skaffe tilstrekkelige praksisplasser av god kvalitet, og utfordringer som er knyttet til kapasitet og kvalitet henger tett sammen. Universitet- og høyskolesektoren trenger derfor

bedre dialog med helse- og velferdstjenestene om planlegging og gjennomføring av praksis og hvordan innholdet i utdanningene kan styres inn mot tjenestenes behov.

Universiteter og høyskoler har et like stort ansvar for å kvalitets sikre utdanningen som foregår i praksis, som den som foregår på studiestedet. Også i denne sammenheng er samarbeid og dialog mellom utdanningsinstitusjonene og praksistilbyderne viktig. Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) ga ut rapporten *Kvalitet i praksis* som viser at det er rom for forbedring når det gjelder å kvalitetssikre praksis, og at praksisstedet i større grad bør trekkes inn i evalueringen av praksis.

Det utvikles stadig nye praksis- og veiledningsmodeller som skal forbedre kvaliteten i praksis.

En del av modellene kan også bidra til økt kapasitet, ved at for eksempel en veileder kan veilede flere studenter, eller at en gruppe veiledere kan veilede en gruppe studenter. Det er viktig at dette arbeidet fortsetter, og at man forsker på og evaluerer eksisterende modeller (6).

VEILEDERS KOMPETANSE

Veiledningskompetansen til praksisveilederne er viktig for kvaliteten i praksis og dermed for hele utdanningen. Kravene til veiledning og veileders kompetanse blir beskrevet i *Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningene*. I paragraf 3 står det at: «Praksisveileder skal ha relevant faglig kunnskap og bør som hovedregel ha veiledningskompetanse» (7).

I en travel hverdag kan det

Mens sykehusene har plikt til å ta imot studenter i praksis, har kommunene kun en plikt til å medvirke til praktisk opplæring av helsepersonell. Her ser vi Haukeland universitetssjukehus.

være vanskelig for praksisveilederne å få avsatt tid til å delta på veiledningskurs. Ofte er det heller ikke incentiver som endret stillingskode, status eller høyere lønn ved å være praksisveileder (1).

Derfor er det essensielt at arbeidsgivere anerkjenner behovet for veiledningskompetanse, og at de legger til rette for at ansatte får delta på veiledningsutdanning. De kan også bidra til å heve statusen på det å veilede studenter ved lønnstillegg, tilrettelegging av turnus og sette av tid til veiledning av studenter (1). Veiledningskompetanse er ikke bare nyttig for veiledning av studenter, men kan også komme godt med i for eksempel pasient- og prosjektarbeid.

STUDIEBAROMETERET

Studiebarometeret er en spørreundersøkelse som kartlegger hvordan studenter oppfatter kvaliteten på studieprogrammet sitt. Studentene svarer på spørsmål ved hjelp av en skala, der 1 er *ikke tilfreds* mens 5 er *svært tilfreds*.

Generelt er ergoterapistudentene fornøyd med praksis. Det de var mest fornøyd med, var læ-

ringsutbyttene de oppnådde. Her var gjennomsnittsvaret 4. Arbeidsoppgavens relevans for det de studenter fikk også et høyt skår på 3,8. Det de var minst fornøyd med, var informasjonen de fikk i forkant av praksis. Her var gjennomsnittsvaret 3,4, som likevel er godt over middels (8).

VINN-VINN-VINN-SITUASJON

Praksis er en krevende læringsvirksomhet, som fordrer en innsats både i forkant, under og i etterkant av praksisoppholdet. Samtidig har praksis et potensial for å være en vinn-vinn-vinn-situasjon. Utdanningsstedene blir kjent med arbeidslivet og kan på den måten sikre relevante studieprogrammer, praksisfeltet får faglig innsikt og impulser fra studentene og utdanningsinstitusjonen og studentene får en mulighet til å sette teori ut i praksis og få mer tillit til egne ferdigheter.

Kilder

1 Regjeringen.no. 12.03.2021. Meld. St.16. (2020-2021) Utdanning for omskilling – økt arbeidslivsrelevans for

høyere utdanning. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20202021/id2838171/?ch=5#:~:text=Å%20ha%20studenter%20i%20praksis,og%20faglig%20utvikling%20på%20arbeidsplassen.>

2 Regjeringen.no. 04.12.2020. NOU 2020: 15. Det handler om Norge – Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2020-15/id2788079/>

3 KS.no. 23.10.2018. Stadig flere kommuner samarbeider med universitet og høyskoler. <https://www.ks.no/fagomrader/statistikk-og-analyse/arbeidsgivermonitoren/stadig-fle-re-kommuner-samarbeider-med-universitet-og-hoyskoler/>

4 Helsedirektoratet.19.06.2019. Praksis i kommunene. En økonomisk og administrativ utredning. https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/praksis-i-kommunene/Praksis%20i%20kommunene.pdf/_/attachment/inline/d416573f-ccaf-4df2-83a0-4e97ba-320e84:310c12e6faef42e0be-035ba99949406d3fd2982d/Praksis%20i%20kommunene.pdf

5 KS. Utført av Rambøll Management Consulting 20.09.2017. FOU-PROSJEKT 164003. Utvikling av kommunen som læringsarena for helse- og velferdsutdanninger.

6 Nokut.no. 13.09.2019. Kvalitet i praksis – utfordringer og muligheter. https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2019/kvalitet-i-praksis-utfordringer-og-muligheter_16-2019.pdf

7 Lovdata. 20.03.2023. Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninge. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-09-06-1353>

8 Studiebarometeret.no. 2022. Kva meiner studentane om studieprogramma sine. 2016. https://studiebarometeret.no/nn/student/studieprogram/1150_bergog-gjovik/

9 Regjeringen.no. 20.03.2023. Nasjonale retningslinjer for helse- og sosialfagutdanningene (RETHOS). <https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/hoyere-utdanning/utvikling-av-nasjonale-retningslinjer-for-helse--og-sosialfagutdanningene/id2569499/>

10 Lovdata. 01.04. 2019. Forskrift om nasjonal retningslinje for ergoterapeututdanning. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-03-15-413>

ERGOSEAT

-NÅR KVALITET BETYR NOE!

VISSTE DU AT ERGOSEAT:

-Aldri har blitt slått på kvalitet siden det ble etablert i 2004.

-Designer, utvikler og produserer i Norge.

-Leverer individuelle produkter for sitte- stå- og toalett løsninger som alle er på rammeavtale.

-Har terapeuter som ivrer etter å hjelpe deg, uansett hvor du bor i landet.

GIVENDE Å VÆRE PRAKSISVEILEDER

Ole Fredrik Korsnes har alltid hatt praksisstudenter. Det er en rekke gode grunner til det.

Av Jartrud Høstmælingen

Mari Brustuen kunne aldri tenke seg å være kommuneergoterapeut før hun fikk praksisplass i Vestre Toten kommune – nå har hun snudd helt om, og synes jobben virker veldig tiltrekkende.

Det åpne kontorlandskapet som ergoterapeutene deler med hjemmetjenesten, er gull verd, forteller Ole Fredrik Korsnes. Mari Brustuen har fått satt inn en ekstra pult for ukene hun skal være der i praksis.

Vi sitter i bilen til ergoterapeut i mestringsteam Ole Fredrik Korsnes, på vei til hjemmebesøk hos Oddbjørg Heimdal. Praksisstudent Mari Brustuen (25) kjenner veien godt. Hun er vokst opp på Raufoss i Vestre Toten kommune, hvor Heimdal bor, og hvor Korsnes arbeider. Nå er Mari i gang med det tredje året ved ergoterapiutdanningen på Gjøvik, et par mil unna.

Vanligvis foregår mye av studentveiledningen under kjøreturene, forteller de to, så får de utnyttet tiden bedre. I gjennomsnitt er det omtrent en halvtimes veiledning av studenten per dag, men det avhenger litt av hvor komplisert situasjonen er, forklarer Korsnes.

Ole Fredrik Korsnes ble uteksaminert i 2015 og har hatt studenter siden. Omtrent ti har det blitt til nå, både første-, andre- og tredjeårsstudenter.

MANGE GODE GRUNNER

– Jeg gjør det fordi det er givende, og jeg svarer ja til å ha student i praksis hver gang jeg har mulighet. Det kan anbefales. Jeg må reflektere over egen praksis når de stiller spørsmål, og jeg lærer mer om meg selv. Det er nærmest med på å tvinge fram personlig utvikling. Dessuten synes jeg det er interessant å kunne veilede om faget. Noen ganger

har studentene personlighetstrekk jeg kan lære noe av – det er veldig positivt. Jeg lærer fag av studentene også, for eksempel når de introduserer nye begreper, forklarer han.

Mari avbryter smilende: – Jeg har jo et mål om at innen jeg reiser herfra, kjenner alle på jobben til begrepet «økologisk relevant». Når vi er framme hos Heimdal, kommer det til å dukke opp en rekke situasjoner som er økologisk relevante, forteller hun, og liker uttrykket fordi det er så presist dekkende for et viktig aspekt ved yrket.

Vi spør om det er noen utfordringer ved å være veileder.

– Arbeidsdagen blir litt mer krevende, fordi arbeidsmengden øker. Det er ganske stor forskjell på å ha en førsteårsstudent og en som går det tredje året. De er mye mindre selvstendige det første året og oppgavene må tilrettelegges deretter. Jeg foretrekker tredjeårsstudenter, for selv om det er mer krevende er det mer interessant, sier han.

BRA OPPFØLGING FRA SKOLEN

Korsnes er fornøyd med oppfølgingen han får fra ergoterapeututdanningen på Gjøvik.

– De er flinke til å ta tilbakemeldingene vi gir, og de er gode til å veilede oss, sier Korsnes. Han har ikke selv tatt veilederutdanningen, den er ikke prioritert

Mari Brustuen og Ole Fredrik Korsnes har basen sin ved Sagatunet på Raufoss, sammen med flere andre kommunale etater.

foreløpig på grunn av tidsbruk. Akkurat nå er han i gang med økonomistudier ved siden av arbeidet, og har nok med det og veilederjobben.

Korsnes forteller om et unikt prosjekt de er i gang med på arbeidsplassen hans ved Sagatunet på Raufoss. Selv om de er organisert under fysio- og ergoterapitjenesten, har de sin fysiske base hos hjemmetjenesten, i samme åpne kontorlandskap. Samarbeidet mellom de to yrkesgruppene rundt hverdagsmestring fungerer godt.

– Det er helt optimalt hva vi får ut av å nå hverandre så lett gjennom uformelle samtaler rundt brukerne, sier han og snur så samtalen over på studenten igjen.

– Mari er blant de enklere studentene å ha, fordi hun har arbeidserfaring i tillegg til å være tredjeårsstudent. Derfor fikk hun raskt ansvaret for oppfølgingen av Oddbjørg Heimdal alene, forteller Korsnes.

VILLE BLI EN «HELSEPOTET»

Mari Brustuen hadde opprinnelig et mål om å skaffe seg bredest mulig innsikt i alle områder knyttet til helse.

– Jeg ville bli en «helsepotet», ler hun. Helt til hun oppdaget at ergoterapiutdannelsen rommet alt hun var på jakt etter.

– På videregående skole tok jeg generell studiekompetanse med fagbrev som barn- og ungdomsarbeider, og har i sammenheng med dette jobbet flere år i barnehage, barneskole og ungdomsskole. Etter videregående tjenestegjorde jeg 2,5 år i Forsvaret som administrerende befal på Befalsskolen. Jeg er også utdannet kostholdsveileder, og jobber på Reinsvoll psykiatriske sykehus og som gruppeinstruktør

på treningssenter ved siden av studiene. Jeg er generelt interessert i fysisk aktivitet, kosthold og helse, og bruker mye av fritiden på trening eller utendørs. I perioder liker jeg også å drive med kreative aktiviteter og lage ting eller game med venner, forteller Mari Brustuen.

Da hun skulle utplasseres i praksis i en kommune, var hun først litt skeptisk.

– Jeg trodde at det eneste vi gjorde var å sitte foran PC-en og søke om hjelpemidler, forklarer hun. Men så viste det seg at hjelpemidler var siste løsning.

Brustuen trives i praksis. Hun er her på tredje uka nå, som eneste student. Hun merker at hun får prøvd seg ordentlig, selv om hun også trives ved skolebenken. Hun får prøvd seg på det meste innen opptrening av daglige aktiviteter, som matlaging, påkledning og bruk av strømppepåtrekker. Snart skal hun i gang med håndtrening. Samarbeidet med veileder fungerer veldig fint, synes hun, og hun setter pris på at uansett hva hun tar opp, så blir det tatt på alvor. Hun opplever veilederen sin som faglig dyktig, og det er lærerikt å diskutere med ham.

VIL BLI KOMMUNEERGOTERAPEUT

– Det er greit å erfare at teori ikke alltid stemmer med praksis, men at vi må tilpasse oss den virkelige verdenen. Jeg liker å jobbe med mennesker, føler at jeg får gjort en liten forskjell. Praksisplassen er kjempefin. Jeg synes forresten jeg har vært heldig med alle praksisplassene jeg har vært på. Før jeg kom hit, kunne jeg aldri tenke meg å jobbe i kommune, men nå har jeg lyst å bli kommuneergoterapeut. Jeg liker godt at vi kartlegger situasjonen sammen

med bruker og finner løsninger sammen med dem, enten det dreier seg om trening, koble inn andre instanser eller finne et eget hjelpemiddel, sier hun.

Brustuen synes samarbeidet med skolen går fint.

– Vi har en oppstartsamtale med læreren, en midtveissamtale og en sluttsamtale, og utover det kan vi kontakte læreren ved behov. Vi har en oppgave vi skal skrive underveis, og jeg har definert mine mål for denne perioden. Opplegget fra skolens side er bra, synes hun.

AKTIVITET SOM MÅL OG MIDDEL

Vi er framme ved den hyggelige eneboligen til Oddbjørg Heimdal. 65-åringen bor der sammen med ektemannen, og mens vi er der, er ett av barnebarna på besøk og klipper plenen. Heimdal jobbet tidligere som pleieassistent ved Raufosstunet sykehjem. Hun fikk slag for cirka et år siden. Ergoterapitjenesten har vært i kontakt med henne hele tiden etter slaget og hjulpet til med hverdagsmestring en til to dager per uke.

Mari Brustuen pleier å reise til henne alene, det er en passelig oppgave utfra vanskelighetsgrad for en tredjeårsstudent, forklarer Korsnes.

– Vi trener på aktivitet som mål og middel, og ikke funksjon, understreker Mari, og legger til med et smil at det de gjør skal ha økologisk relevans.

Snart befinner vi oss på kjøkkenet, etter en liten samtale i stua om hvilken rett de skal lage i dag. Oddbjørg Heimdal har planlagt fylte terteskjell med fiskepudding i hvit saus og reker, en rett hun pleide servere til syklubbvenninnene hun har kjent i mer enn 30 år, men hvor møtene av forstå-

Oddbjørg Heimdal har laget middag som en del av terapien. Endelig kan den iherdige innsatsen krones med et deilig måltid. Fra venstre Oddbjørg Heimdal, Ole Fredrik Korsnes og Mari Brustuen.

elige grunner er lagt på is inntil videre.

ENORM FREMGANG

Heimdal forteller om en enorm utvikling siden hun fikk slaget. Hun kommer seg gradvis mer og mer, og vi forstår at det ligger enorm jernvilje bak den iherdige daglige innsatsen hennes.

– Hun startet med rullestol, tilsyn og fysisk støtte når hun skulle gå, og i går gikk hun 750 meter for egen maskin og bare med støtte av en rullator, forteller Mari Brustuen.

Det er ikke bare bare for Heim-

dal å svinge seg rundt på kjøkkenet under radarblikkene fra en iherdig fotograferende journalist samt de to fra ergoterapitjenesten pluss hunden Alfred som følger hver bevegelse på kjøkkenbenken, i et evig håp om dalende godbiter. Hun klarer det imponerende godt og tar seg tid til å prate og fortelle midt i alt som skal administreres, fra innsikt om den splitter nye komfyren til tilberedning av saus og fyll, åpning av gjenstridig emballasje, dekking av bord og henting av ingredienser som befinner seg så høyt oppe i skapet at hun må strekke seg

faretruende langt. Brustuen og Korsnes står klare med trygge hender rett bak henne, mens hun strever med å holde balansen, og gjennomfører oppdraget alene. Ikke rart det føles ekstra varmt på kjøkkenet under slike omstendigheter for den tapre damen.

Snart kan hun by på de varme, fylte terteskjellene mens praten går rundt kjøkkenbordet.

Etter måltidet takker veileder og student for seg, nytt møte avtales, og Heimdal kan ta en velfortjent pust i bakken etter den aktive innsatsen, mestret med glans.

Praksis på OUS

EN STOR TAKK TIL ALLE PRAKSISVEILEDERE!

– Praksisveiledere gjør en uvurderlig jobb, og jeg skulle ønske at denne viktige innsatsen ble bedre synliggjort, sier Lene Fogtmann Jespersen. Hun er studentkoordinator og fagutviklingsergoterapeut ved Oslo Universitetssykehus.

Av Else Merete Thyness

Ved Oslo universitetssykehus (OUS) tar de imot cirka 25 ergoterapistudenter fra OsloMet årlig.

– Hvis jeg kunne bestemme, skulle forbundet hatt en egen hederspris til årets praksisveileder, sånn som vi har for årets tillitsvalgte. Jeg tar av meg hatten for hver og en av praksisveilederne. De gjør en formidabel innsats i å være med på å utdanne fremtidens ergoterapeuter, sier Lene Fogtmann Jespersen.

CAP OG GREP

I 2019 kom rapporten «Kvalitet i praksis». Den viste at det var behov for tiltak som kunne høyne veilederes kompetanse, utvikle pedagogiske modeller og gi praksis høyere status. Ergoterapeutene på OUS utviklet derfor flere tiltak knyttet til praksisstudiene. Et av disse er tilbud om coaching av praksisveiledere (CAP), som består av en coachingprosess med fem sesjoner.

– I CAP gir vi veiledning til praksisveilederne for å gi dem rom til å reflektere over utøvelsen av rollen samt bidra til kompetanseutvikling. Vi håper CAP oppleves som en støtte for praksisveileder, sier Fogtmann Jespersen.

Hun mener også at CAP synlig-

– Jeg tar av meg hatten for alle praksisveiledere, sier Lene Fogtmann Jespersen.

gjør at det å være praksisveileder skal verdsettes for det arbeidet det innebærer.

– CAP kommuniserer at vi tar praksisveilederne på alvor, sier hun.

Ergoterapeutene på OUS og ergoterapeututdanningen ved OsloMet har også utviklet GREP: Gruppeveiledning av ergoterapistudenter i praksis. Modellen skal sikre et tettere samarbeid mellom utdanningen og praksissted, bidra til kvalitet i praksis og skape en arena for refleksjon for studentene.

– Gjennom GREP bygger vi et fellesskap der studentene kan reflektere over det de opplever i praksis.

NOEN DILEMMAER

Lene Fogtmann Jespersen mener praksisveiledere blir stående i en spagat, fordi den kliniske jobben styres av Helse- og omsorgsdepartementet, mens opplæring av studenter er regulert av Kunnskapsdepartementet.

– I hovedsak måles driften ved sykehusene ut ifra den kliniske aktiviteten. Samtidig har Kunnskapsdepartementet og Helseforetakene en avtale om at spesialisthelsetjenesten skal tilby praksisplasser for studenter fra profesjonsutdanningene, og at praksisveilederne skal tilrettelegge for at arbeidsplassen kan benyttes som en læringsarena. Det er viktig med anerkjennelse og forankring på ledelsesnivå slik at det å være praksisveileder blir en arbeidsoppgave det må settes av tid og ressurser til, sier hun.

I og med at sykehusene er lovpålagt å ta imot studenter, får de penger for å kompensere for merkostnadene. Med slik systemet er nå inngår dette i grunnfinansieringen og følger ikke direkte studenten eller avdelingen som tar imot studenten.

– Jeg tenker at det ville vært mer hensiktsmessig at midlene fulgte studenten direkte slik at de som faktisk gjør jobben, får dem. Jeg tror dette ville bidratt til å

Ergoterapeutene ved Radiumhospitalet får henvisninger fra hele sykehuset. Samtaler og trening blir ofte gjort på «Aktiviteket/Hobbyrommet», som også er et kreativt aktivitetstilbud for pasienter og pårørende. Fra venstre: Bettina Grov, Johanne Marie Hemnes og Grete Vollebekk.

motivere flere til å ta student, og i tillegg ville det også vist at det å ha studenter er en anerkjent arbeidsoppgave.

Praksis ved Radiumhospitalet

Radiumhospitalet er en del av OUS og et spesialisert kreftsykehus. Ved Seksjon for kreftrehabilitering i er det ansatt to ergoterapeuter, som tar imot studenter hvert år. Denne gangen er det Grete Vollebeks tur til å være praksisveileder.

– Denne høsten har vi to tredjeårsstudenter. Vi liker å ha to studenter samtidig. Det er mange alvorlige saker her, så det kan være godt å ha noen å diskutere og reflektere sammen med, sier hun.

Grete Vollebekk fikk full støtte av arbeidsgiver til å ta veilederutdanning, og hun har også stor glede av CAP.

– Jeg opplever at CAP syn-

liggjør og styrker veilederrollen og gjør meg tryggere og mer kompetent i å utvikle OUS som en læringsarena. Det er ikke alle ergoterapeuter som har lyst til å være praksisveileder. Det er mye jobb, og det kommer i tillegg til andre arbeidsoppgaver. Med CAP får vi en kultur hvor det å være praksisveileder blir sett på som viktig, og et forum for å ta opp saker jeg lurer på. CAP gjør meg til en bedre ergoterapeut og veileder.

I tillegg til å motta CAP deltar Grete Vollebekk også på en veiledersamling på OsloMet uken før praksisstart.

– Her får jeg gode tips om hvordan jeg kan legge til rette for læring i praksis. Blant annet går vi gjennom læringsutbyttene studentene skal oppnå for å få en bedre forståelse for hvordan de kan oppfylles.

Hun mener den største utfordringer med å ha student er at det tar tid.

Ergoterapeutene holder til i F-bygget, som er det originale pasientbygget fra 1929.

Foajéen i første etasje.

Karoline Ekse Jenssen kan se utover hele Oslo fra Avdeling for håndterapi på Aker sykehus.

– Læringsutbyttene er ganske massive, og det er ikke alltid like lett å oppfylle dem i løpet av tre måneder.

Det er mange fordeler med å ha student også.

– Når du har studenter, har du en viktig rolle og ansvar som ergoterapeut og veileder, og du må holde deg faglig oppdatert. Samtidig lærer du mye av studentene. De kommer med ny kunnskap og erfaringer som jeg kan ha nytte av.

SMIDIG OVERGANG

I år har de to tredjeårsstudenter ved avdelingen: Bettina Grov og Johanne Marie Hemnes.

– Praksis er en smidig overgang til arbeidslivet. Det ville vært skremmende å gå direkte fra studier til jobb uten praktisk erfaring. Vi har for eksempel lært om EVA-analyse på skolen, men her

får vi muligheten til å gjennomføre den med pasienter, og med tilbakemeldinger fra praksisveilederen på hvordan vi kan forbedre oss, sier Bettina Grov.

Johanne Marie Hemnes er helt enig i at det er viktig å knytte teori til virkeligheten og også få nye ferdigheter.

– På skolen har vi ikke lært hvordan vi skal skrive søknader om hjelpemidler, noe alle ergoterapeuter burde kunne. Det har jeg lært her. Jeg har også fått mye erfaring med dokumentasjon, sier hun.

De mener at praksis får frem etiske dilemmaer på en annen måte enn studiene på skolen gjør.

– Her jobber vi med pasienter med kreft og møter på mange vanskelige situasjoner der vi må være medmennesker like mye som terapeuter. Vi står oppe i helt reelle, etiske problemstillinger

som vi har muligheten til å diskutere med veilederen vår, sier Grov.

GREP-gruppene er også en anledning til å ta opp etiske dilemmaer.

– Vi har mye fokus på etisk refleksjon i disse gruppene. Det tredje året er gruppene ledet av studentene selv. Det gir oss også anledning til å oppfylle læringsutbyttet om få erfaring med å lede gruppe eller møter med brukere eller kolleger, sier Hemnes.

Etter snart tre praksisperioder har de fått et godt inntrykk av hvordan det er å jobbe som ergoterapeut.

– Jeg blir mer og mer sikker på at dette er et riktig yrkesvalg, sier Grov.

– Ja, med så fine praksisveiledere som vi har her, gleder jeg meg til å gå på jobb hver dag, sier Hemnes.

Det er viktig at det blir rettet fokus på veilederrollen og hvordan jeg kan gjøre en best mulig jobb.

Karoline Ekse Jensen

Anbefaler utdanning i veiledning

Karoline Ekse Jenssen er ergoterapeut på avdeling for håndterapi på Aker sykehus. Hun kan blant annet takke sin egen praksis for jobben.

– Jeg var ferdig utdannet i juni for fem år siden. Det siste året hadde jeg praksis på et sykehus i Namibia der jeg jobbet med håndterapi. Ergoterapeutene der var veldig kunnskapsrike, og da jeg kom hjem igjen visste jeg at dette var noe jeg ønsket å fortsette å arbeide med, forteller hun.

Avdeling for håndterapi er tilknyttet ortopedisk rehabilitering ved Aker sykehus og får henvisinger fra skadelegevakten og hånd- og albuekirurgisk seksjon ved sykehuset.

– Vi er tre ergoterapeuter og fem fysioterapeuter ved avdelingen som jobber med rehabilitering av håndfunksjon etter håndskader, forteller hun.

De siste årene har hun hatt student hver høst.

– Utdanning av studenter er kjempeviktig. Dette skal bli kollegaene våre, og de skal yte gode helsetjenester. Hvis de ikke har fått en god nok opplæring, kan det reflektere på videre arbeid, sier hun.

Parallelt med at hun hadde student i fjor, fullførte hun videreutdanning i veiledning ved OsloMet. Den besto av tre fellessamlinger, selvstudie, oppgaveskriving og eksamen.

– Jeg ønsket å være bedre rustet til å ha student slik at det ble bedre kvalitet på det jeg lærte

bort. Utdanningen var ikke så tidkrevende, og jeg har glede av den hver gang jeg har student.

Hun forteller at det hun lærte mest om, var å bygge opp praksisperioden.

– Se for deg en fisk, og at fiskehodet er starten. Her er det viktig å bruke god tid på å bygge relasjonen med studenten og ha en god forventningsavklaring. Den midterste delen er selve arbeidsfasen. Her skal studenten utøve praksis og bli bedre, og da er det viktig å stille gode spørsmål for å få han eller hun til å reflektere. Til slutt har vi avslutningsfasen. Her evaluerer vi praksisen, og ser på hva studenten kan ta med seg videre av kunnskap og erfaring.

Hun mener at utdanningen ikke bare er nyttig i en veiledningssituasjon, men at den også har gjort henne mer bevisst på hvordan hennes kommunikasjonsstil påvirker dem hun kommuniserer med.

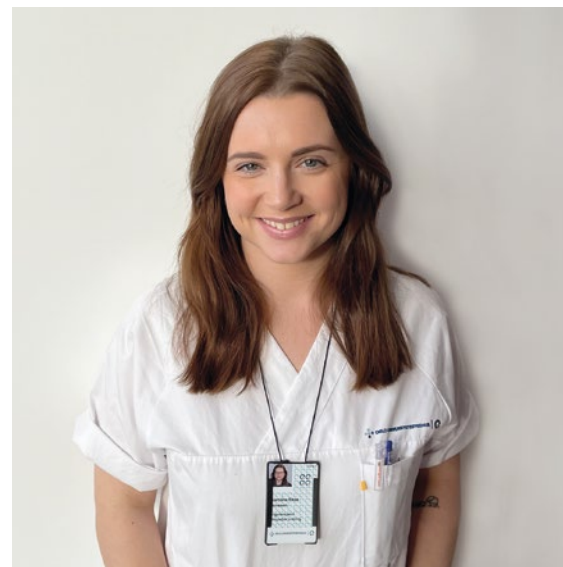
– Det gjelder ikke bare studenter, men også kolleger, samarbeidspartnere og pasienter.

Arbeidsgiveren hennes la til rette for at hun skulle ta utdanningen, som gir fem studiepoeng og er et skritt mot å bli spesialergoterapeut. I tillegg får hun også coaching (CAP) mens hun har student.

– Både veilederutdanningen og CAP bedrer kvaliteten på den veiledningen jeg selv gir. Det er viktig at det blir rettet fokus på veilederrollen, og hvordan jeg kan gjøre en best mulig jobb. Det viser at rollen blir tatt seriøst, sier hun.

Ortopedisk avdeling har flyttet til et flunkende nytt bygg på Aker sykehusområde med samme inngang som legevakten.

– Jeg har glede av veilederutdanningen hver gang jeg har student, sier Karoline Ekse Jenssen.

NAVN

Mari Forberg Christoffersen

STILLING

Ergoterapeut på Regional Sikkerhetsseksjon

HVOR

Oslo Universitetssykehus

Med student på sikkerhetsavdeling

Av Else Merete Thyness

– Hvor jobber du?

– Jeg arbeider på Oslo Universitetssykehus, klinikk for psykisk helse og avhengighet, Regional sikkerhetsseksjon på Dikemark (RSA).

RSA Dikemark gir tilbud om stabilisering, utredning og behandling til pasienter med alvorlig sinnslidelse og betydelig risiko for aggressiv eller voldelig atferd. Vi har også innleggelses- og utredning og behandling av pasienter fra varetekt, fengsel eller forvaring, samt judisielle døgnobservasjoner. Jeg er ansatt som spesialergoterapeut, og

fyller en 100 prosent stilling som dekker alle tre døgnhetene.

– Hva innebærer det av sikkerhetstiltak å jobbe på en sikkerhetsavdeling?

– Vi har fysiske sikkerhetstiltak som låste dører, gjenstandskontroll, alarmer og inngjerdete utearealer, samt faste sikkerhetsrutiner gjennom små og store gjøremål i hverdagen for å trygge både pasienter og personale. Vi er alltid flere ansatte sammen med pasienter, og vi er godt rustet i både forebygging og håndtering av aggresjonsproblematikk.

– Hva er de viktigste arbeidsoppgavene for en ergoterapeut på RSA?

– Å være pasient på høyeste sikkerhetsnivå i psykisk helsevern medfører rammer og omgivelser som, selv hvor nødvendige de er, også har en bakside. Sikkerhetstiltak er inngripende, flere av dem endrer eller begrenser vante og viktige hverdagsaktiviteter eller

utelukker deltakelse helt. I tillegg kommer pasientenes individuelle forutsetninger for å delta i og utføre sine aktiviteter, hvor spekteret i pasientgruppen favner bredt. Jeg jobber i stor grad aktivitetsbasert i både kartlegging og intervensjon, oftest individuelt. Målet er å muliggjøre aktivitet og deltakelse ved å finne, ivareta og bygge opp under ressurser tross konsekvenser av psykisk lidelse og begrensende rammer.

– Hvordan er det å ha student på sikkerhetsavdeling?

– RSA har lang tradisjon for å ta imot studenter, men praksisplassen er relativt ny for ergoterapistudenter ved Oslo Met. Studentene her møter kun noen få pasienter, men de er innlagt over tid, derfor kan studentene møte dem flere ganger. Det gir rom for å sette seg grundig inn i problemstillinger vi jobber med, bygge relasjoner, observere og prøve seg i ergoterapeutiske metoder i henhold til utviklingsplaner. I de praksisløpene vi har

Oslo Universitetssykehus – Regional sikkerhetsseksjon er en regional tjeneste innen sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri i Helse Sør-Øst. Avdelingen ligger på Dikemark i Asker.

hatt her, har bruk av Occupational Therapy Intervention Process Model (OTIPM) som arbeidsprosessmodell og systematisk aktivitetsanalyse ved hjelp av EVA som verktøy, vært sentrale læringsutbytter og dermed også styrende for læringsaktiviteter i praksisverdagen.

Ergoterapistuderenter i OUS får, i tillegg til den ordinære praksisveiledningen, tilbud om gruppeveiledning av ergoterapistuderenter i praksis (GREP). Det er jo en liten gavepakke for studentene som lærer av hverandre på tvers av praksisfelter, og en betydelig støtte i prosessen for oss som er veiledere ute i felt.

En utfordring vi kan støte på gjennom praksis på RSA er uforutsigbare hendelser som gjør gjennomføring av planlagte læ-

ringsaktiviteter sårbare. God planlegging i og rundt pasientaktiviteter er viktig, så det er ikke alltid mulig å tilpasse eller endre planer spontant. Det er da veldig nyttig med et godt samarbeid med kontaktlærer og emneansvarlig ved utdanningen, og jeg opplever lav terskel for å ta kontakt ved både stort og smått.

– Er det viktig at studenter får erfare denne type arbeidsplass?

– Det er viktig at både bredde og ytterpunkter er representert i praksis, men nå er det nok mange praksissteder som på ulike vis er litt utenom det vanlige. Noe av det viktigste er kanskje at fagutøvelsen er gjenkjennbar uavhengig av type felt og arbeidsoppgaver studentene møter gjennom utdanningen.

– Vil du anbefale andre ergoterapeuter å ta student?

– Jeg kan anbefale å være studentveileder og vil samtidig oppfordre til å mobilisere de ressursene man kan rundt seg.

Veilederjobben kommer gjerne «i tillegg til», i stedet for «som en del av». På RSA hjelper det å ha støtte fra ledelse og kollegaer, og det er lav terskel for å be om bistand til studentrelaterte oppgaver som kan fordeles på flere. Jeg har vært heldig tidligere og fikk tilbud om coaching av praksisveiledere (CAP). Jeg har også fått ta veilederutdanning av helsefagstudenter i praksis. Jeg tenker det er lurt å etterspørre og ta imot tilbud som kan støtte veilederrollen.

Det er meningsfullt å bidra til utdanning av nye kollegaer!

40
medemagruppen
1983 • 2023

Innovativ styring for elektriske rullestoler

munevo DRIVE - styring for elektriske rullestoler, som baserer seg på Smartglasses. Brillene registrerer de lette hodebevegelsene og konverterer disse til styringssignaler, både for å kjøre stolen og justere alle dens elektriske funksjoner.

Gå inn på www.medema.no eller bruk QR koden for å lese mer.

Medema Norge AS - tlf 67 06 49 00

NAVN
Kristine Nilsen Vassnes

VERV
Leder i
Ergoterapistudentene

Leder for Ergoterapistudentene

Av Else Merete Thyness

– Hvor studerer du?

– Jeg studerer ergoterapi ved UiT Norges arktiske universitet i Tromsø. Jeg studerer nå på det tredje og siste året ved bachelorprogrammet.

– Hvem er du tillitsvalgt for?

– Jeg er leder for Ergoterapistudentene. Det betyr at jeg er tillitsvalgt for de studentene ved ergoterapiutdanninger i Norge som har meldt seg inn i Ergoterapistudentene.

– Hvor mange er du tillitsvalgt for?

– Jeg er tillitsvalgt for cirka 600 studenter. Men vi er et helt styre som samarbeider om kommunikasjonen med våre medstudenter. Landsstyret består av 12 studenter, to fra hvert studiested i landet. Vi møtes flere ganger i året og tar opp saker. Jeg anser derfor fellesskapet i styret som den «tillitsvalgte». Alle har en viktig stemme, og det er viktig for meg at alle kan bruke den.

– Hvorfor ble du tillitsvalgt?

– Det er slettes ikke et enkelt svar på hvorfor jeg ble leder, men jeg møtte til det første landsstyret med noe uklare linjer for hva jeg ønsket. Jeg må nesten nevne nestleder, Geir Brakksta, som motiverte meg og belyste for meg hvorfor han mente jeg skulle stille til vervet. Han hjalp meg å se noen av kvalitetene og verdiene mine som jeg selv kanskje ikke hadde begrep om. Styret stilte seg bak re-

fleksjonene hans, og jeg forsto at min interesse for organisasjonen og yrket har stor innvirkning på at jeg ønsket å stille som leder. Det må understrekes at jeg er veldig takknemlig for tilliten deres, og det er takket være de fine folkene at jeg kom dit jeg er i dag.

– Hvor lenge har du vært tillitsvalgt?

– Jeg har vært leder siden januar 2023 og skal ha vervet til januar 2024. Det blir en relativt kort, men likevel lærerik periode.

– Hva er de viktigste oppgavene dine som leder for ergoterapistudentene?

– De viktigste oppgavene for meg som leder er å være den tillitspersonen som studentene har behov for. Ansvarer mitt for å lede landsstyret i ergoterapistudentene verdsetter jeg veldig høyt, og jeg ønsker å være en god talsperson for studentene.

– Hva er den største utfordringen?

– Den største utfordringen er kanskje at perioden en sitter med dette vervet, er relativt kort. Det kan oppleves noe brutalt å skulle gjøre viktige justeringer for studentene på ett år. Noen er så heldige å få to år i landsstyret, men det er likevel noe utfordrende å gjøre det som kreves og forstå viktigheten av rollen.

– Hva tenker du er en viktig kvalitet eller egenskap hos en tillitsvalgt?

– Det som jeg anser som den viktigste kvaliteten og egenskapen min som leder for ergoterapistudentene, er å være åpen. Det gjør det lettere å bygge tillit. Det er viktig for meg at jeg opplever at studentene har tillit til meg, at alle kan komme med både små og store saker, at jeg evner å lytte til hva som blir sagt og at folk føler seg ivaretatt. Men – jeg kunne aldri hatt dette ansvaret uten mine samarbeidspartnere rundt om i Norge.

– Hva er ditt beste minne hittil som tillitsvalgt?

– Alle landsstyremøtehelgene rundt om i studentbyene er gode minner. Det sosiale fellesskapet skinner sterkt, og jeg ser frem til hvert møte!

– Hva vil du gjerne oppnå som tillitsvalgt?

– Som nevnt er jeg opptatt av tilliten til studentmedlemmene og at saker som oppstår blir ivaretatt. Jeg ønsker å oppleves som en trygg person å henvende seg til. Når det kommer til behandling

av saker, håper jeg at jeg fremstår som en person og som leder av et styre som kan bidra til positive endringer og imøtekomme behov.

- Vil du anbefale andre å bli tillitsvalgt?

- Absolutt! Å være tillitsvalgt er en viktig jobb og et ansvar som jeg tror alle kunne hatt godt utbytte av. Relasjonene jeg har fått og situasjonene jeg har måtte tatt stilling til, har bidratt til å gi meg et nytt perspektiv på organisasjonsarbeid. Det er interessant å være på innsiden av en organisasjon og få ta del i arbeidet her. Jeg tror også at dette vil være en fordel den dagen jeg skal ut i arbeid som ergoterapeut. Gjennom å være med i Ergoterapistudentenes landsstyre har jeg fått utviklet kvaliteter og egenskaper og fått erfaringer som vil ha stor nytteverdi for meg og veien min videre.

Ergoterapistudentene i Bergen.

Maxi

Med Maxi samtaleforsterker kan behandler og pasient forstå og høre hverandre.

Et sykehusopphold kan være stressende for en pasient med hørselstap, utfordrende for behandler som gjerne vil unngå å heve stemmen av respekt for pasientens integritet, og at kritisk informasjon blir gitt og tatt imot.

Maxi er veldig enkel å bruke og benyttes bl.a i ambulanser og helseinstitusjoner.

apotera

Bestilles også på
www.apotera.no

Kontakt AurisMed
Telefon: 33 42 72 50
E-post: aurismed@aurismed.no
www.aurismed.no

 Bellman & Symfon®
DESIGN FOR EARS

Reiseforsikring

Fra første januar 2024 flyttes den kollektive reiseforsikringen fra AIG til Gouda, og i den forbindelse inkluderes SmartDelay+ som en del av reiseforsikringen.

Av Roar Hagen

HVA INNEBÆRER SMARTDELAY+

I tillegg til de allerede gode dekningene i reiseforsikringen gir SmartDelay+ deg tilgang til flyplasslounger over hele verden hvis flyet ditt blir forsinket med mer enn én time. I loungen kan du, og opptil fire medreisende, slappe av, nyte mat og drikke, enten du er på ferie eller jobbreise. Ønsker du ikke lounge-tilgang, kan du velge å motta en utbetaling på 40 euro per person i stedet. Dette valget gjøres ved registrering av reisen. Dersom flyplassen du reiser fra ikke har en lounge, er utbetaling det eneste alternativet ved registrering.

SLIK FUNGERER SMARTDELAY+

Registrer reisen din på SmartDelay+ senest to timer før planlagt avreise. Husk å inkludere alle flyvningene på reisen, både ut- og hjemreise, samt mellomlandinger. Velg om du vil ha tilgang til lounge eller utbetaling på 40 euro.

HVA SKJER VED FLYFORSINKELSE?

Ved forsinkelse på 60 minutter eller mer, vil du motta en SMS med lenke til loungekupongen og en e-post med informasjon om din lounge-tilgang. Kuponger vil bli tilgjengelige for hele reiseføl-

get. Velger du utbetaling, vil du få en bekreftelse på SMS, og PayPal sender instruksjoner for utbetaling. Du som har registrert reisen, må videreformidle pengene til dine medreisende. Forsinkelsen må være offisielt kunngjort av flyselskapet og rapportert via flydataselskapet FlightStats.

Som en del av tjenesten vil du også få hjelp til å kreve kompensasjonen du har krav på.

AirHelp jobber med å sikre den juridiske kompensasjonen du har rett på ved flyforsinkelser. Du kan kreve kompensasjon i henhold til Flykompensasjonsforskriften EC 261/2004. Ved forsinkelser på over tre timer kan kompensasjonen være opptil 600 euro. Ser-

viceavgiften til AirHelp utgjør 35 prosent av den totale kompensasjonen. Hvis du ønsker å benytte deg av denne tjenesten, kryss av for det når du registrerer reisen din hos SmartDelay+. AirHelp benytter den mest pålitelige informasjonen om flyvninger i verden for å sjekke om du har krav på kompensasjon. Du vil bli kontaktet av AirHelp hvis du har krav på kompensasjon, men du har også muligheten til å sjekke dette selv.

ERGOTERAPEUTENES REISEFORSIKRING

Innføring av SmartDelay+ gjelder for deg som har kjøpt den kollektive reiseforsikringen gjennom Ergoterapeutenes forsikringskontor.

Roar Hagen er ansatt ved Ergoterapeutenes forsikringskontor.

KRITISK SYKDOMSFORSIKRING

Forsikringsvilkårene for kritisk sykdom forbedres med virkning fra 2024. Dette gjelder både for dekningen kritisk sykdom som er en del grunnforsikringen, men også for dekningene med utvidede forsikringssummer for de som har kjøpt det. I dag omfatter forsikringen 16 kritiske sykdommer eller diagnoser. Fra 2024 utvides omfanget til totalt 25 sykdommer/diagnoser. Nye fra 2024 er blant annet utlagt tarm og utposing på hovedpulsåren.

YTTERLIGERE UTVIDELSER PÅ KRITISK SYKDOMSFORSIKRING:

- Ekstra utbetaling til emosjonell støtte.
- Utbetaling er ment som en ekstra økonomisk støtte i en vanskelig tid. Erstatningen er på 10 000 kroner og utbetales samtidig med innvilget erstatning relatert til en av sykdommene/diagnosene.
- Langvarig sykehusopphold.
- Erstatning på 50 000 kroner for sammenhengende sykehusopphold på minst 60 døgn

på offentlig godkjent sykehus i Norden ved sykdom. Dekningen kan kun utbetales én gang i løpet av forsikrings-tiden og kan ikke utbetales dersom det allerede er innvilget erstatning relatert til en av sykdommene.

- Redusert overlevelseskrav.
- Kravet reduseres fra 30 dager til 24 timer.

Mer informasjon finner du alltid på www.ergoterapeuteneforsikring.org.

Nye koster på forbundskontoret

På forbundskontoret har det kommet til nye navn det siste året. Generalsekretær Anne Kathrine Devik som tiltrådte sin stilling ved nyttår, har tilsatt nye ansatte både fast og midlertidig. Her har du noen av endringene.

Av Karl-Erik Tande Bjerkaas

Berit Førli sluttet på forhandlingsavdelingen i høst. Over nyttår vil hun bli erstattet av Kamilla Lemb Herbjørnsen, som tiltrer i fast stilling. Kamilla er utdannet ergoterapeut i 2014, og hun har siden det vært aktiv i ulike roller i forbundet. De siste tre årene har hun hatt et

heltidsverv som hovedtillitsvalgt for Unios medlemmer i NAV.

På fagavdelingen er det utlyst en ny stilling som rådgiver, og denne stillingen vil bli besatt i løpet av første kvartal 2024. Den nye rådgiveren vil arbeide sammen med fagsjef Kristin Jess-Bakken som tiltrådte stillin-

gen i november 2022.

I administrasjonen har Nurdjihan Aliu ett år bak seg som vikar i 50 prosent stilling. Nuna arbeider som sekretær og følger blant annet opp medlemsregisteret.

Du finner kontaktopplysninger til den enkelte på ergoterapeutene.org/ansatte/.

Husk å delta på lønnsundersøkelsen

I desember skal alle yrkesaktive medlemmer ha fått tilsendt årets lønnsundersøkelse på epost. Forhandlingssjef Hege Munthe oppfordrer alle, uansett stilling, om å delta i lønnsundersøkelsen. Jo flere som deltar, jo bedre blir kvaliteten på undersøkelsen.

– Uansett stilling oppfordrer vi derfor alle til å lete fram siste lønnslipp og sette av fem minutter til å dele sine lønnsopplysninger, sier forhandlingssjefen.

Hvert enkelt medlem betyr mye i en liten organisasjon. Derfor er ditt bidrag til undersøkelsen så viktig.

– Vi ønsker et så godt bilde av lønnsforholdene til medlemmene som mulig. Derfor oppfordrer vi alle til å delta enten de ligger på grunnlønn eller langt over, sier Munthe.

Som en ekstra gulrot trekker vi et gavekort på 1000 kroner blant de som deltar.

Ergoterapeutene vil gratulere våre nye spesialister!

Ergoterapeutene har den glede å gratulere våre nye spesialister og samtidig gratulere arbeidsgiver med en medarbeider som har fått tittelen ergoterapispesialist.

Av Kristin Jess-Bakken

Kristin Jess-Bakken er fagsjef i Ergoterapeutene.

En ergoterapispesialist har avansert kunnskap om ergoterapi og en styrking innen spesialistområdet.

I 2023 ble det totalt godkjent ni spesialister. Tre av disse var førstegangssøknader og seks fikk fornyet sin godkjenning. Søknadene fordelte seg mellom spesialistområdene psykisk helse, somatisk helse, barns helse og eldres helse.

NY SØKNAD:

- Marte Rosenvinge - Somatisk helse
- Hilde Røkenes - Somatisk helse
- Hilde Bonden - Barns Helse

FORNYET GODKJENNING:

- Merethe Seberg - Psykisk helse
- Tone Torgersen - Psykisk helse
- Pia Johnsen - Psykisk helse

- Annelie Schedin Leilufsrud - Somatisk Helse
- Ann-Kristin Gunnes Elvrum - Barns helse
- Randi Ringseth - Eldres helse

SPESIALISTKOMITEENE OG SPESIALISTRÅDETS ARBEID

Spesialistkomiteene er sammensatt av ergoterapeuter som har utmerket seg innen det aktuelle fagområdet, fortrinnsvis ergoterapispesialister. Lederne i spesialistkomiteene utgjør spesialistrådet.

Det legges ned et stort frivillig arbeid i behandling og godkjenning av ergoterapeuters spesialistkompetanse. Innsatsen er uvurderlig for å opprettholde denne ordningen. Ergoterapeutene vil derfor takke spesialistkomiteene og rådet for innsatsen.

Oppdater din kompetanse. Ta et kurs!

ergoterapeutene.org/kurskalender

Arcona posisjoneringsputer

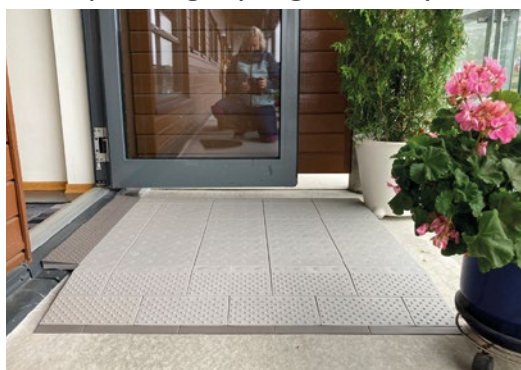
- Putene former seg godt etter kroppen og beholder ønsket form
- Tyngde og god friksjon gjør putene meget stabile
- Leveres med trekk i myk og behagelig bomullsjersey

På avtale med NAV

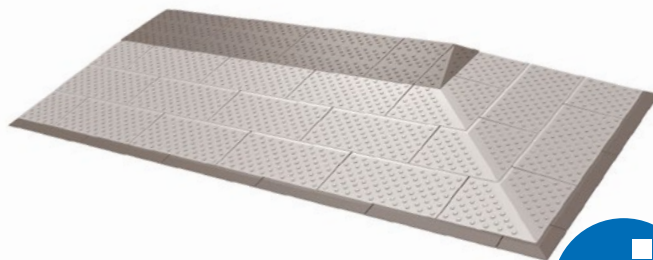
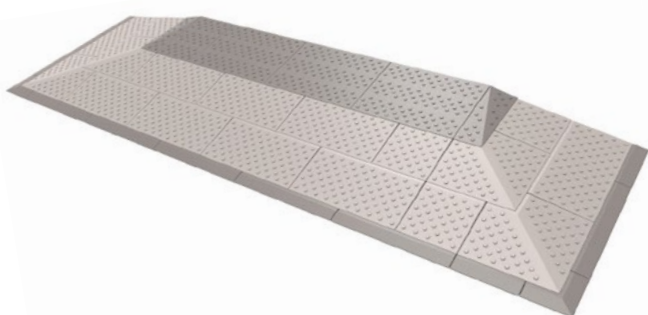
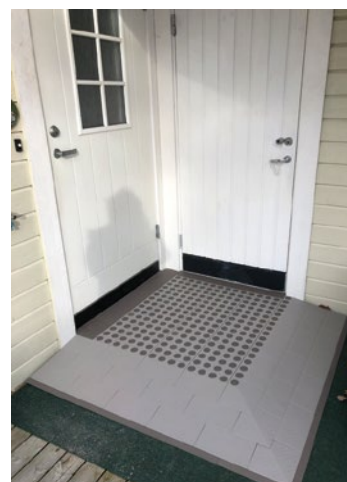

SecuCare terskeleliminator

- Påkjøring med lik stigningsgrad fra flere sider
- Mulighet for reposløsninger
- Tilpasningsdyktig modulsystem

På avtale med NAV

NORSK FAGKONGRESS I ERGOTERAPI

Abstraktinvitasjon

Dato for fagkongressen i Bodø er 17. – 19. september 2025. Det nærmer seg åpning for å sende inn abstrakt, og vi har klar abstraktinvitasjonen med frister og viktige datoer.

Av Programkomiteen

Det skjer mye spennende innen ergoterapi, både når det gjelder forskning og faglig utvikling. Dette har vi lyst til å høre mer om på den åttende nasjonale fagkongressen i ergoterapi, som avholdes i Bodø i september 2025. Alle ergoterapeuter inviteres til å sende inn abstrakt for muntlig presentasjon, workshop, poster eller rundebordskonferanse.

Tema for kongressen er **Ergoterapi for fremtiden; Kraft, kultur og kvalitet.**

Programkomiteen håper på mange interessante abstrakter fra hele vårt langstrakte land, som gjenspeiler bredden i ergoterapifaget og feltet.

ABSTRAKTETS INNHOLD

Start med navn på forfatter, yrkestittel og arbeidssted og eventuelt navn på medforfattere. Abstraktet skal ha en ramme på inntil 250 ord og kan gjerne følge anbefalt struktur:

Tittel: Den skal si noe om hovedtema eller hensikt.

Bakgrunn: Hva vet man allerede om det temaet som forsknings- eller fagutviklingsprosjektet omhandler, og hva er begrunnelsen for å gjennomføre prosjektet?

Berit Regine Laiti er leder for programkomiteen.

Bakgrunnen skal lede til hva som er hensikten med arbeidet og målet med prosjektet.

Mål: Beskriv målet med prosjektet. Hvilken problemstilling er det ønskelig å få svar på?

Metode/framgangsmåte: Beskriv målgruppen for prosjektet og hvordan informasjon ble innhentet og bearbeidet, eller hvordan tilbudet ble utviklet og eventuelt justert.

Resultater/erfaringer: Hva er oppnådd av ny kunnskap eller erfaringer? Beskriv resultater, eller

foreløpige resultater som kan oppdateres i den endelige presentasjonen.

Konklusjon: Kort sammenfatning av hva som ble oppnådd (svar på problemstillingen).

Betydning for praksis: Basert på resultatene – hva er det viktigste budskapet til ergoterapeuter, brukere av ergoterapitjenester og samfunnet forøvrig?

Nøkkelord: Skriv tre til fem nøkkelord som beskriver sentrale temaer eller metoder brukt i prosjektet.

Kryss av for hvilken type kunnskap som skal formidles:

- ☐ Forskningskunnskap
- ☐ Erfaringskunnskap

Kryss av for hvilken formidlingsform som er å foretrekke:

- ☐ Muntlig presentasjon
- ☐ Workshop
- ☐ Poster
- ☐ Rundebordskonferanse

Programkomiteen forbeholder seg retten til å ta en endelig avgjørelse på formidlingsform.

INNSENDING AV ABSTRAKT

Abstraktet skal leveres elektronisk. Du finner aktuell lenke på fagkongressens nettside når innsending av abstrakt åpner.

VIKTIGE DATOER

- Innsending av abstrakt åpner: 24.01.2024.
- Siste frist for innsending er: 01.05.2024.
- Svar på aksept av abstrakt vil bli gitt innen: 01.10.2024.
- Kongressens program publiseres: 01.11.2024.
- Påmeldingen åpner: 01.11.2024.

MUNTLLIG PRESENTASJON	WORKSHOP	POSTER	RUNDEBORDS-KONFERANSE
Varighet: 10 minutter	Varighet: 1–2 timer	Format: A0	Varighet: 1–2 timer
Lag en disposisjon for 10 minutters framlegg. I tillegg er det avslutningsvis avsatt 5 minutter til spørsmål. Presentasjonsform velges fritt, men Power-Point, Prezi og Sway er å anbefale.	Dette er et arbeidsverksted der det skal være en klar agenda med punkter som presenteres, diskuteres og/eller jobbes med. Formålet er for eksempel å gjennomgå status og/eller beste praksis innen valgt tematikk.	Her kan det presenteres noe interessant fra aktuelt fagfelt. Posterens størrelse skal være innenfor følgende ytre mål: Høyde: 120 cm Bredde: 84 cm	Dette er en konferanse av mindre formell karakter hvor deltagere møtes rundt et bord for å drøfte felles temaer eller utfordringer. Dette har gjerne en «løse-re» struktur enn en workshop. Det skal oppgis hvem som er den ansvarlige for rundebordskonferansen og som skal lede diskusjonen og oppsummere.

PROGRAMKOMITEN

Berit Regine Laiti (Leder)
Heidi Elisabeth Fløtten
Malin Åkerøy
Marie Kristine Søberg-Kløver

Trude Hartviksen
Therese Andreassen
Vivian Johanne Nordheim
Vegard Horne
Mari Kristina Hepo-Oja

Praksisopplevelsen fra studentperspektivet

**Ergoterapistudentenes landsstyre består av tolv representanter med to fra hvert studie-
sted. I både 2022 og 2023 har praksis vært et sentralt fokus for landsstyret. Det har blitt
gjennomført praksisundersøkelser begge årene for alle ergoterapistudentene i Norge.**

Av Therese Minde Fyhn og Mari Lausund Tengesdal

*Therese Minde Fyhn
studerte ergoterapi
ved UiT - Norges Ark-
tiske universitet og var
Ergoterapeuten-kon-
takt i Ergoterapistu-
dentenes landsstyre i
2022.*

*Mari Lausund Tenges-
dal studerer ergoterapi
ved Høgskulen på
Vestlandet (HVL) i
Bergen og er Ergo-
terapeuten-kontakt i
Ergoterapistudentenes
landsstyre i 2023.*

I denne artikkelen ønsker vi å fremme hvilke erfaringer ergoterapistudenter har i forbindelse med praksis, samt konkrete forslag de mener er viktig for å gjøre praksis til en god opplevelse. Erfaringer fra praksis kan være med å forme hvordan man blir som ergoterapeut. Det er derfor viktig å få frem studentenes erfaringer, slik at alle studentene skal ha det samme utgangspunktet for å bli faglig trygge ergoterapeuter.

VI ØNSKET Å FINNE UT MER

I 2022 ble praksis et naturlig samtaletema på landsstyremøtene i Ergoterapistudentene. Vi snakket om likheter og ulikheter ved hvordan både praksis og emner organiseres ved de seks studiestedene: Tromsø, Trondheim, Gjøvik, Oslo, Stavanger og Bergen. Til tross for ulikhetene var alle i landsstyret enige om at vi ønsker å ha en god opplevelse med praksis og ikke minst få et godt læringsutbytte.

De nasjonale retningslinjene for ergoterapiutdanningen setter krav til at læringsutbyttene skal oppnås og profesjonsidentiteten skal styrkes (Forskrift for nasjonal retningslinje for ergoterapiutdanning, 2019, §23). Da vi snakket om våre egne erfaringer fra praksis, kom det frem både positive og negative opplevelser. Det som skremte oss mest, var hvor stor variasjon det kan være på kvalitet ved de ulike praksisopplevelsene. Noen tilfeller gjorde at vi ble bekymret for om den praksisen noen av oss opplever, faktisk er i tråd med forskriftene. På bakgrunn av dette, ble vi nysgjerrige på hvilke erfaringer resten av Norges ergoterapistudenter hadde fra sin praksis.

PRAKSISUNDERSØKELSE

Praksis er et gjennomgående tema i Ergoterapistudentenes landsstyre. I 2021 hadde landsstyret startet en prosess med å utarbeide en praksisundersøkelse. I 2022 valgte vi å fortsette denne prosessen og utarbeidet en spørreundersøkelse med spørsmål rundt det vi mente var viktig å få mer innsikt i. Praksisun-

dersøkelsen vi lagde ble sendt ut i april 2022, med svarfrist første juni samme år. For å nå ut til studentene sendte vi den til tillitsvalgte i hver klasse på de ulike studiestedene, som skulle dele denne videre med klassen sin. Vi fikk inn 206 svar av 875 registrerte studenter. Dette gir et innblikk i over 200 av studentenes erfaringer og synspunkter ved praksisopplevelsen, hvor hver og en av studentenes stemme er viktig.

Resultater fra praksisundersøkelsen 2022 VEILEDERNES VIKTIGE ROLLE

Så hvilke praksiserfaringer har studentene? Vi står igjen med to spørsmål vi har valgt å ta med, hvor studentene fikk utdype skriftlige svar. Det første spørsmålet handlet om veileder: «Hvorfor var du fornøyd/misfornøyd med veilederen på praksisstedet?» Her var det mange positive erfaringer og opplevelser. En stor andel av studentene opplevde veileder som dyktig i rollen, at de ble bra tatt imot og fulgt opp på en god måte. Mange beskriver en støttende veileder, som ga dem rom for å være selvstendige. Flere følte seg også inkludert av veileder, og som en del av arbeidsmiljøet.

Hadde en veileder som hadde god faglig kompetanse og erfaring med å ha studenter i praksis. I tillegg var hun sentral i å inkludere meg i arbeidsmiljøet på avdelingen, slik at jeg nesten følte meg mer som en ny kollega enn som en student.

Slike faktorer bidrar til at studentene trives. Ergoterapeutene som står på og tar oss studenter inn i varmen, fortjener mye skryt for den ekstra rollen de tar på seg. Samtidig kommer det frem erfaringer som ikke er like gode, hvor studenter opplever utfordringer ved at veileder ikke har tilstrekkelig med informasjon rundt universitetets opplegg.

Hadde vært fint med en veileder på praksisstedet som er ergoterapeut, men forstår at det ikke alltid er mulig. Opplevde veileder som hyggelig, men at hen ikke visste helt hvorfor vi var der og hva opplegget vi egentlig skulle gjøre var (...)

Det gjøres mye bra, men det kan alltid bli bedre. Viktigheten av god informasjonsflyt og kommunikasjon mellom studiested, praksissted og student, kan ikke påpekes nok. I denne sammenheng er vi nysgjerrig på hvordan veiledere opplever dette. Får de god nok informasjon fra studiestedene om hva det innebærer å være veileder, eller opplever de samme utfordringer som studentene?

Her tester Iben og Lars-Even ut utstyret på praksisplassen. Praksis kan være både gøy og lærerikt!

I tillegg til utfordringer med informasjonsflyt kommer det frem at noen studenter opplevde fraværende veiledere, som ikke hadde tid til å følge opp ansvaret de hadde med studenten. Andre opplevde derimot å ha flere ulike veiledere i samme praksis, noe som gjorde det utydelig hvem som tok ansvar for rollen. Som nevnt over, er det dessverre slik at flere studenter ikke har hatt en ergoterapeut som veileder i praksis. Her bør vi undersøke videre hva som gjør at det ikke strekker helt til for alle. Ut fra funnene er en umiddelbar tanke å lytte til veilederne og finne ut hva som gjør det utfordrende for dem å være gode veiledere. De har plikter og arbeidsoppgaver, og det å skulle ha en student i tillegg krever ekstra av dem.

KVALITETSSIKRE PRAKSISPLASSER OG KURSE VEILEDERE

Det andre utdypende spørsmålet vi stilte var: «Har du konkrete forslag for å gjøre praksisopplevelsen bedre?». Her er det et stort flertall som skriver om viktigheten av å kvalitetssikre praksisplassen og de som skal være veiledere. Det kommer konkrete forslag

om obligatorisk kursing av veiledere. Vi kan også lese om opplevelser hvor studenter har stått i en praksis med oppgaver som ikke er i tråd med læringsmålene eller de nasjonale retningslinjene som sier følgende: *Praksisstudiene er en viktig arena hvor studenten skal praktisere og lære ergoterapi gjennom erfaring, ved å planlegge, gjennomføre og evaluere ergoterapeutisk profesjonsutøvelse* (Forskrift for nasjonal retningslinje for ergoterapiutdanning, 2019, §23).

Jeg hadde ikke praksis i hjemmetjeneste. Det er ikke relevant i det hele tatt. Jeg sto i stell 100 prosent av tiden og ble en arbeidskraft for praksisstedet.

Gjøres det nok for å kvalitetssikre praksisstedene som er i bruk i dag, og er det faktisk slik at vi tar i bruk praksissteder hvor det ikke utøves ergoterapi? Dersom dette stemmer, er det godt nok.

DET ER KOSTBART Å STUDERE

Andre gjennomgående temaer i svarene vi fikk på praksisundersøkelsen, er utfordringer rundt økonomi og praksisplasser langt unna studiestedet. En levekårsundersøkelse fra SSB viser at som student er over halvparten avhengig av jobb ved siden av studiet (SSB, 2022). Studiestøtten som ikke økes i takt med resten av prisene, er en evig debatt. Kan det være at det ikke er godt nok opplyst om de ekstra kostnadene som kreves ved å reise i praksis som student? En annen ting flere trekker frem, er viktigheten av å få beskjed om hvor vi skal i praksis god tid i forveien. Det er ikke lett å finne et sted å bo på kort varsel, spesielt da vi har økonomiske rammer å forholde oss til.

Få praksisplassene før slik at det er enklere å finne bolig. Det er få som vil leie ut til noen i ti uker og på kort varsel.

Mange studenter skriver at de ikke har mulighet til å påvirke eller komme med ønsker i prosessen med å velge praksisplass. Mange trekker også frem dette med trivsel når en reiser langt vekk. Det er stor forskjell på å reise sammen med en eller flere medstudenter til et ukjent sted fremfor å reise helt alene. Du kommer deg heller ikke hjem i helgene, det er rett og slett for dyrt.

At flere reiser sammen, slik at man slipper å være isolert alene på et praksissted som man ikke har valgt frivillig

Ikke bli sendt så langt vekk uten at jeg vil det. Nærmeste butikk var 14 kilometer unna, uten

tilgang på bil og bare buss som går en vei med et tidspunkt som er mulig å få til.

I en drømmesituasjon som mange beskriver, får vi studenter påvirke hvor vi havner i praksis. Vi har romslige økonomiske rammer, rikelig med informasjon både fra studiested og praksissted, det er god kommunikasjon mellom alle parter, vi har verdsatte, dyktige veiledere og et praksissted som er kvalitets-sikret.

Resultater fra praksisundersøkelsen 2023

I 2023 ønsket landsstyret å undersøke om studentenes praksisopplevelser var lignende som året før, eller om situasjonen hadde endret seg. Vi bearbeidet dermed praksisundersøkelsen fra 2022 og delte den på nytt med årets ergoterapistudenter. I år ble undersøkelsen delt gjennom klassetillitsvalgte, samt tatt opp felles på klassens time. Sammenlignet med året før hvor det var 206 studenter som svarte, kom det i år inn 286 svar, hvor 87 prosent av svarene kom fra studenter på første og andre året.

VEILEDNING – TRENGER VI FLERE ERGOTERAPEUTER?

For å kunne trekke tråder til fjorårets undersøkelse, ønsket vi å fokusere på den samme tematikken omkring veileder og kvalitetssikring av praksis. Angående veiledning stilte vi spørsmålet: «I hvilken grad følte du at du fikk den veiledningen du trengte i praksis?» Her svarte 133 studenter «I stor grad», 103 «I noen grad», 38 «I liten grad» og 13 «I svært liten grad». Under spørsmålet «Hadde du en ergoterapeut som veileder?», kom det også frem at 31 studenter, tilsvarende 10,8 prosent, ikke hadde ergoterapeut som veileder. Her er pedagog i ulike former og miljøterapeut gjennomgående yrker. Noen hadde også veileder som jobbet som vernepleier, barne- og ungdomsarbeider, sosionom, bedriftssjef og avdelingsleder.

I likhet med 2022 kom det også frem flere positive erfaringer med veiledning. En student skriver at en god veileder gjorde praksis mulig å stå i på tross av at vedkommende opplevde «generelt dårlig stemning og et ubehagelig arbeidsmiljø» på praksisplassen. Hvis vi ser på tallene over, så er det 133 studenter som i stor grad fikk den veiledningen de trengte. Det viser at flertallet av veiledere gjør en fabelaktig jobb. Det er allikevel viktig å ikke glemme de 13 studentene som i svært liten grad fikk den veiledningen de trengte. Dette er 13 potensielle ergo-

terapeuter som ikke har fått den samme muligheten for utvikling og oppfølging som sine medstudenter. Det kan legges til at kvaliteten på veiledningen som studentene fikk, ikke alltid hadde en sammenheng med om veileder jobbet som ergoterapeut eller ikke.

KVALITETSSIKRING AV PRAKSIS – EN EVIG PROSESS

I 2022 stilte de spørsmål om studentene hadde konkrete forslag til å forbedre praksis. I årets undersøkelse kom det frem flere forslag til forbedring under spørsmålet: «Noe annet du ønsker å legge til?». Flere studenter trekker frem at det hadde vært mer attraktivt å ha praksisplass utenfor studiebyen og om det var lettere å finne boplass og få høyere økonomisk støtte. På spørsmålet «Dersom du hadde fått dekket alle praksisutgifter, hadde du ønsket et annet praksissted?» svarte 110 studenter «Ja».

Det kommer også frem at noen opplever større læringsutbytte når det ikke er for mange studenter på samme praksisplass, da det ikke blir nok arbeidsoppgaver til alle. Samtidig skriver en student:

Gjerne fokusere på å ha flere studenter på hver praksisplass. Minst to studenter hvert sted og avdeling. Så er ingen studenter helt alene med kollegaer der alle er mye eldre. Danner tryggere praksissted for studenter gjennom hele praksisperioden (...)

Flere trekker frem at praksisen hadde blitt bedre om det var flere ergoterapeuter som jobbet på praksisstedet, samt at samarbeidet og informasjonsflyten mellom studiestedene og praksisstedet kunne vært bedre. Det kommer frem i undersøkelsen at 227 studenter fikk «god informasjon» eller «noe informasjon» i forkant av praksis. Dette tilsvarer 59 studenter som ønsket bedre informasjon.

Oppsummering

Hvis vi sammenlikner praksisundersøkelsene fra 2022 og 2023, ser vi at de samme faktorene går igjen. Som student i praksis er det viktig å føle seg inkludert i et faglig arbeidsmiljø, samt at man har en veileder som er støttende og gir rom for læring. Det kommer frem at store reiseavstander og økonomi spiller en stor rolle i valg av praksisplass, og når ikke alle studenter får mulighet til å velge, er det lett å føle seg alene i en vanskelig situasjon. Derfor fremmes samarbeid mellom studiested og praksissted og god oppfølging som sentrale faktorer for å kvalitetssikre praksis.

Prosessen med å utdanne dyktige ergoterapeuter

starter på utdanningen og gjennom våre erfaringer fra praksis. Arbeidet med å kvalitetssikre praksis er utrolig viktig. Målet bør være at alle studenter skal få en verdig praksis, som står i stil med de nasjonale retningslinjene for ergoterapeututdanningen. Målet med å gjennomføre praksisundersøkelse var å trekke frem både gode og mindre gode opplevelser, samt få frem faktorer som er viktige for at vi som studenter skal trives i praksis sammen med veilederne våre. Vi ønsker å nå ut med et budskap om viktigheten av å fortsette å jobbe for at nåværende og fremtidige studenter skal få en god og lærerik tid på studiet, og ikke minst i praksis.

Kilder

Forskrift om nasjonal retningslinje for ergoterapeututdanning (2019) Forskrift om nasjonal retningslinje for ergoterapeututdanning (FOR-2005-12-01-1374). Lovdata. <https://lovdata.no/forskrift/2019-03-15-413>

Statistisk sentralbyrå. (17.august, 2022) Studenters levekår 2021. En levekårsundersøkelse blant studenter i høyere utdanning. <https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/artikler/studenters-levekar-2021.en-levekarsundersokelse-blant-studenter-i-hoyere-utdanning>

FYSIKALSKE HJELPEMIDLER FOR BARN, UNGDOM OG VOKSNE

Vi leverer til fysioterapeuter,
klinikker, institusjoner og
privatpersoner
i hele landet!

Nå med
instruksjonsvideoer
på helt ny nettside!

www.bamseprodukter.no

Praksisstudier ved Høgskulen på Vestlandet

I studieåret 2022/2023 har 109 ergoterapeutstudenter fra Høgskulen på Vestlandet (HVL) fått veiledning av 87 ergoterapeuter i Vestland fylke og Kristiansand-området i totalt 29 uker av studieåret. I tillegg har våre førsteårsstudenter fått introduksjon til ergoterapifaget gjennom sine kortpraksiser.

Av Anne Helen Jacobsen & Margaret Ljosnes Søvik

Anne Helen Jacobsen er høgskolelektor og praksisansvarlig ved Bachelor i ergoterapi, Institutt for helse og funksjon, Høgskulen på Vestlandet.

Margaret Ljosnes Søvik er fagseksjonsleder og førsteamanuensis ved Bachelor i ergoterapi, Institutt for helse og funksjon, Høgskulen på Vestlandet.

Praksis er viktig i profesjonsutdanningene for å sikre praktisk erfaring og læring, og for å styrke profesjonsidentiteten (1). Vi tilstreber at våre studenter skal få varierte praksiserfaringer og kjennskap til ulike tjenesteområder og brukergrupper gjennom utdanningen. Ergoterapeututdanningen ved HVL har mange gode praksisplasser og veiledere allerede, og vi ønsker oss flere. For å få det til, mener vi at informasjon om praksis, og samarbeid med praksisfeltet er vesentlig.

ORGANISERING AV PRAKSIS, VEILEDNING, OG OPPFØLGING FRA UTDANNINGEN

Studentene ved HVL har en langpraksis hvert år i tråd med nasjonale anbefalinger (1). I første studieår er praksisperioden sju uker, og i andre og tredje studieår har studentene elleve uker sammenhengende praksis. I alle praksisperiodene er studentene på praksisplassen fire dager hver uke, og har selvstudie en dag. I tillegg til langpraksis er studentene i tre dagers introduksjonspraksis hos ergoterapeut i september første studieår. I andre semesteret har de ytterligere to korte praksisutplasseringer der de får erfaring

med aktiviteter sammen med eldre og personer med utviklingshemming.

TVEPS

I løpet av tredje års praksisperiode har studentene også TVEPS-praksis, der de jobber i tverrprofesjonelle grupper bestående av fire til seks studenter. Gruppen møter to brukere/pasienter, som de skal utrede tverrfaglig. Deretter utarbeides tiltaksplaner, som presenteres i dialogmøte med ansatte og fasilitatorer (2). (Se mer om TVEPS i egen artikkel).

STUDENTMOBILITET

Økt studentmobilitet er et satsningsområde innen høyere utdanning i Norge (3). Praksis har tradisjonelt vært en viktig arena for inn- og utveksling ved ergoterapeututdanningen ved HVL. Etter pandemien har antallet studenter som har reist på utveksling vært noe lavere. I studieåret 2022/2023 har bare fire studenter fått praksiserfaring utenfor Norge, og vi har ikke hatt noen innreisende praksisstudenter. Ved utdanningen jobber vi strategisk både mot internasjonale samarbeidspartnere, som kan/ønsker å ta imot innreisende studenter, og

Høgskulen på Vestlandet (HVL) har fem campus med cirka 16.500 studenter innen helse- og sosialvitenskap, ingeniør- og maritime utdanninger, lærer-, kultur- og idrettsfag, natur- og samfunnsvitenskap, og økonomi og ledelse. Ergoterapiutdanningen holder til på campus Bergen.

våre studenter for å øke studentmobiliteten i praksis. Det er derfor gledelig at studenter fra Danmark har praksis i Bergen høsten 2023, og at flere av våre studenter reiser ut.

PRAKSISVEILEDER OG PRAKSISLÆRER

Før praksisstart arrangeres praksisveilederseminar med faglig program, informasjon og møte mellom student og veileder. I praksisperioden har praksisveilederen ansvar for den daglige oppfølgingen av studenten, inkludert en time per uke avsatt til planlagt veiledning. Studenten skal forberede tema eller grunnlag for veiledning og informere veileder om dette i forkant. Innspill til mål og plan for praksisperioden, midtveis- og sluttvurdering er faste veiledningstema i alle praksisperioder. Andre temaer for veiledning kan være refleksjon rundt obligatoriske læringsaktiviteter som når studenter har gjennomført aktivitetsanalyse, som de har trent på i ferdighetstrening, i en reel kontekst. Søking,

kritisk vurdering og presentasjon av en forskningsartikkel som er relevant for praksisplassen er et annet eksempel. Her er det viktig at studentene lærer en reflektert og kritisk bruk av forskningsfunn i praksis. Praksislærer ved HVL har ansvar for å godkjenne skriftlige obligatoriske læringskrav som mål, plan og refleksjonsnotat.

Ellers følger praksislærer opp student og veileder med to digitale samtaler i løpet av praksisperioden. I tillegg har vi lav terskel for ekstra oppfølging ved behov. Da kan vi også møtes ved praksisplassen.

SAMARBEID MED PRAKSISFELTET

Vi arbeider med å omdisponere ergoterapiutdanningens ressurser knyttet til praksis for å kunne styrke kvaliteten i praksisoppfølgingen. Gruppebasert oppfølging av studenter og praksisveiledere i praksis (GREP) har vist seg å sikre kvalitet i praksis, føre til bedre samarbeid og at praksisveilederne føler seg bedre ivaretatt (4). HVL jobber med å tilpasse denne modellen til våre forhold, og vi vil

deretter prøve den ut i samarbeid med praksisfeltet.

SAMARBEID MED PRAKSIS

HVL har allerede etablerte arenaer for administrativt og faglig samarbeid med praksisfeltet. På ulike nivåer arrangeres regelmessige samarbeidsmøter med alle helseforetak og kommuner i vårt praksisområde. Ergoterapeututdanningen har for eksempel halvårlige møter med Bergen kommune, ergoterapiavdelingene ved Haukeland universitetssjukehus (HUS) og Haraldsplass Diakonale Sykehus (HDS). Informasjonsutveksling og evaluering av gjennomførte praksisperioder er faste poster på agendaen.

Møtene er også viktige for initiering av faglig samarbeid. Blant annet fikk ergo- og fysioterapiseksjonene ved HVL og Bergen kommune for noen år siden utviklingsmidler til å utarbeide den kunnskapsbaserte fagprosedyren «Motorisk usikkerhet for barn – ergoterapi og fysioterapi i kommunehelsetjenesten» (5). Utviklingsmidler finansierte også

et langvarig samarbeidsprosjekt mellom ergoterapiavdelingen ved HUS og ergoterapeututdanningen om utvikling og implementering av «Læringssituasjoner i praksis» (LS). Hensikten med LS er at de både skal brukes i undervisning (for eksempel ferdighetstrening) og i praksisstudier. Hver LS beskriver en konkret læringsaktivitet (som gjennomføring av en test eller en innkomstsamtale), og inkluderer læringsressurser, mål, en trinnvis plan for forberedelse og gjennomføring av læringsaktiviteten. Refleksjon sammen med veileder i etterkant av gjennomføring er viktig for å få godt læringsutbytte av LS. Gjennomføring av LS er nå en obligatorisk del av alle praksisperioder ved HVL, og arbeidet med å lage LSe tilpasset ulike praksissituasjoner fortsetter.

Utviklingsmidler 2022/24 er tildelt et større tverrfaglig prosjekt som skal utvikle et målrettet og praksisnært tilbud om kompetanseheving for praksisveiledere ved HUS og HDS. Tilbudet skal supplere allerede eksisterende tilbud om videre- og etterutdanning innen veiledning, som for eksempel HVL sitt innføringskurs i pedagogisk veiledning (6).

Forsknings samarbeid med praksisfeltet er et annet viktig satsningsområde for HVL. I vår utdanning har ansatte samarbeidet med praksisfeltet både i klinisk forskning og i forskning på tjenestenivå. Vi ønsker å bevare og styrke denne type samarbeid.

UTFORDRINGER VED PRAKSIS OG NOEN MULIGE LØSNINGER

Hver praksisperiode evalueres som en del av vårt kvalitetssystem. Studentene er fornøyde med praksisstudiene. De rapportere om god faglig utvikling i praksisperiodene, og at veilederne

er viktige for trygghet, trivsel og læring i praksisperioden.

Utfordringene med praksis er derfor først og fremst knyttet til arbeidet med å skaffe nok praksisplasser til hver periode. Noen ganger stopper forespørselen fra HVL opp i systemene i kommuner og på institusjoner, og ergoterapeutene i praksisfeltet lurer på hvorfor de ikke blir spurt om å være veileder. Da kan det være lurt å ta kontakt oppover i linjen på egen arbeidsplass. Alle HVL sine samarbeidspartnere har en kontaktperson for praksis, men noen ganger «forsviner» forespørsler fra de små utdanningene i dette systemet.

En mulig løsning for å få flere praksisplasser uten flere veiledere, er at en veileder har ansvar for to studenter i praksis. Våre evalueringer viser at studenter er positive til å ha praksis sammen med en medstudent, og forskning støtter at «peer learning» kan være egnet for å øke kvaliteten i praksisstudiene (7). Det kan være særlig viktig for studenter å være to i en distriktspraksis, men også praksisplasser i Bergen har tatt denne modellen i bruk. Tilbakemeldingene fra veiledere som har hatt ansvar for to studenter er stort sett positive. Det er noe merarbeid med midt- og sluttvurdering. Samtidig får veileder avlastning ved at studentene kan jobbe sammen om oppgaver i praksis, og diskutere og lære av hverandre.

Vi får tilbakemeldinger om at veiledere føler på et stort ansvar ved å ta imot studenter. Ansvarsfølelse mener vi i utgangspunktet er positivt, men forstår samtidig at det kan føles som en belastning. Dette blir en viktig faktor å ta med i planleggingen av gruppebasert oppfølging av prak-

sisveilederne. Praksisfeltet rapportere også at det kan oppleves utfordrende å innpasse oppfølging av studenter i en allerede travel hverdag. Igjen mener vi at tettere samarbeid mellom HVL og praksisplassene kan avhjelpe litt. For eksempel kan en avklaring av studentens ansvar for egen læring være viktig, i tillegg til en avklaring av hva som forventes av praksisveileder i de ulike praksisperiodene.

FIRE GRUNNER TIL Å TA IMOT STUDENTER I PRAKSIS

- 1 For det første kan veiledning bidra til faglig fornying. Studentene har lært mye ergoterapiteori, og de vil være interessert i hvordan teorien kan forstås i praksis. Noen veiledere forteller at de blir oppmerksomme på ny teori, og andre kjenner på en god utfordring med å sette ord på kjent teori og arbeidsprosess knyttet til egen praksis.
- 2 Økt mulighet for oppdatering på aktuell forskningslitteratur innen eget arbeidsfelt er også verdsatt av mange veiledere. Studentene har tilgang til fulltekst av mange vitenskapelige tidsskrift via HVL sitt bibliotek. Andre og tredje-årsstudentene har også kompetanse i kunnskapsbasert praksis og søker etter vitenskapelige artikler. Studenter kan gjerne oppfordres til å finne, sette seg inn i, og presentere forskning som er relevant for praksisplassen.
- 3 Når du veileder student blir du bedre kjent med ergoterapeututdanningen og de som er ansatt der. Når vi kjenner hverandre, er det lettere å ta kontakt, for eksempel for å diskutere faglig samarbeid og utvikling.

Praksis sikrer praktisk erfaring, læring og en styrking av profesjonsidentiteten.

4 Praksis kan være en mulighet for å rekruttere fremtidige kollegaer. Noen arbeidsplasser forteller om utfordringer med å rekruttere ergoterapeuter. Forskning viser en sammenheng mellom å tilby studenter opplæring i distriktene, og sjansen for at de vil jobbe i distriktet etter endt utdanning (8). Helsepersonellkommisjonen mener at dette også kan gjelde i mer sentrale områder (9).

Både nasjonale retningslinjer (1) og studentenes evalueringer understreker at praksisstudier er svært viktig for læring og utvikling i en profesjonsutdanning. Vi har forståelse for at det noen ganger kan være krevende å veilede studenter i en travel hverdag. Samtidig kan veiledning gi mulighet til faglige diskusjoner om ergoterapi, for eksempel knyttet til teori og forskning sin relevans for praksis, som mange veiledere setter pris på. Samarbeid mellom praksislærer ved HVL, veiledere og studenter er viktig. Videre utvikling av digitale samarbeidsformer kan gi mulighet til tettere samarbeid på en tidseffektiv

måte. Avslutningsvis vil vi takke for samarbeidet med ergoterapeutene i vårt praksisområde. Vi setter stor pris på samarbeidet med praksisfeltet, og ergoterapeutenes interesse for, og tid brukt på, veiledning av studenter.

Referanser:

1. Forskrift om nasjonal retningslinje for ergoterapeututdanning (2019) Forskrift om nasjonal retningslinje for ergoterapeututdanning FOR-2019-03-15-413
2. TVEPS – Senter for tverrprofesjonell samarbeidslæring. TVEPS-praksis steg for steg [Internett]. Bergen: Universitetet i Bergen; [opdatert 30. jan 2023; hentet 20. jun 2023]. Tilgjengelig fra: <https://www.uib.no/tveps/123505/tveps-praksis-steg-steg>
3. Meld. St. 7 (2020-2021) En verden av muligheter – Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning. Oslo: Kunnskapsdepartementet; 2020.
4. Pinxsterhuis, I, Fogdtmann Jespersen, L, Melhus, M, Eidheim, K. Gruppeveiledning for Ergoterapistudenter i Praksis – Erfaringer med GREP-modellen i praksisstudier på helsehus. *Ergoterapeuten*. 2022;2:36-44.
5. Ullrich, M, Johnsson, SG, Ekren, A, Vågstøl, U. Fagprosedyre. Motorisk usikkerhet hos barn – ergoterapi og fysioterapi i kommunehelsetjenesten. Bergen: HVL open; u.å.. Tilgjengelig fra: <https://hvlopen.brage.unit.no/hvlopen-xmlui/bitstream/handle/11250/2770241/Ullrich.pdf?sequence=4#:~:text=Barn%20med%20motorisk%20usikkerhet%20opplever,aktiviteter%20de%20har%20vansker%20med.>
6. Høgskulen på Vestlandet. FHS8201Pedagogisk rettleiing – innføring. Emneplan for studieåret 2023/2024 [Internett]. Bergen Høgskulen på Vestlandet; [hentet: 20. jun 2023] Tilgjengelig fra: <https://www.hvl.no/studier/studieprogram/pedagogisk-rettleiing--innforing/>
7. Ugland Vae, KJ, Kvalevaag, HK, Löfmark, A. Sykepleiestudenters opplevelse av peer learning som praksismodell i praksisstudier – en evalueringsstudie. *Nordisk tidsskrift for Helseforskning*. 2017;13(2).
8. Abelsen, B, Strasser, R, Heaney, D, Sigurdsson, S, Bandstorp, H, Wakegijig, J, et al. Plan, recruit, retain: a framework for local healthcare organizations to achieve a stable remote rural workforce. *Hum Resour Health*. 2020;18. <https://doi.org/10.1186/s12960-020-00502-x>
9. NOU 2023: 4. Tid for handling – Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste. Oslo: Helse og omsorgsdepartementet; 2023.

Senter for TVErrProfesjonell Samarbeidslæring – TVEPS

TVEPS er et samarbeid mellom Universitetet i Bergen, Høgskulen på Vestlandet, Bergen kommune og Øygarden kommune om korte gruppeutplasseringer i praksis, med fokus på tverrprofesjonelt samarbeid. TVEPS-grupper settes sammen av cirka fem studenter fra ulike profesjonsutdanninger.

Av Merethe Hustoft & Ane Johannessen

Merethe Hustoft er nestleder TVEPS og førsteamanuensis er-goterapiutdanningen, Institutt for helse og funksjon, HVL.

Ane Johannessen er leder TVEPS og professor epidemiologi, Institutt for global helse og samfunnsmedisin, UiB.

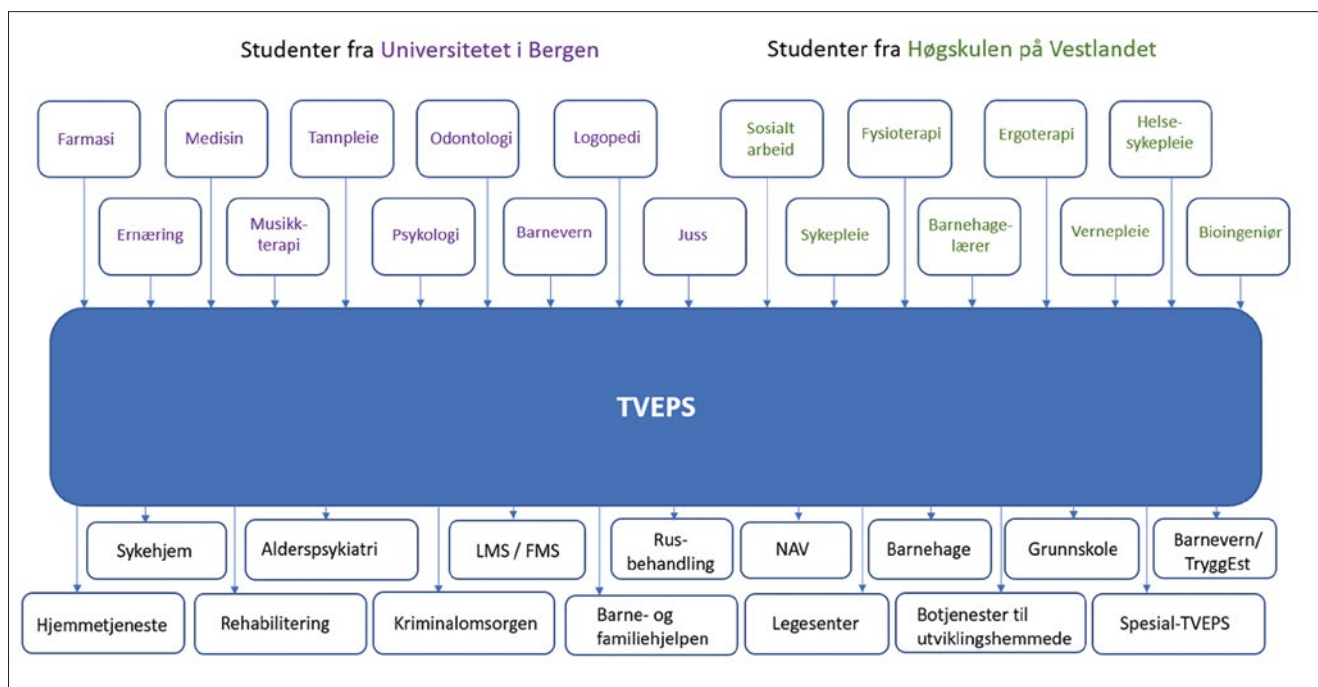
BAKGRUNN

Verdens helseorganisasjon (WHO) vektlegger sterkt viktigheten av tverrprofesjonelt samarbeid og samarbeidslæring innen helse- og sosialfag. I «Framework for Action on Interprofessional Education & Collaborative Practice» (2010), angis tverrprofesjonell samarbeidslæring som en nøkkelfaktor for fremtidens helsetjenester: *WHO and its partners recognize interprofessional collaboration in education and practice as an innovative strategy that will play an important role in mitigating the global health workforce crises* (1).

I Norge har samarbeid på tvers av profesjoner og tjenestenivåer innen helse- og sosialfag hatt et økende fokus gjennom mange år, og samarbeid fremheves for å motvirke fragmentering av helse- og sosialtjenestene. Når kompleksiteten er stor, og problemløsning eller tjenestebehovet krever innsats fra mer enn en yrkesgruppe, er tverrprofesjonell samhandling avgjørende for et godt tjenestetilbud. I Stortingsmelding 13 (2011-2012) «Utdanning for velferd», gis det tydelige føringer om nødvendigheten av å utdanne studenter

som har kompetanse i tverrprofesjonelt samarbeid (2). I oppfølging av denne ble det utviklet en rekke tiltak der studenter i helse- og sosialfaglige utdanninger gis anledning til å lære «av, om og sammen med hverandre». Senter for tverrprofesjonell samarbeidslæring (TVEPS) er senter som bidrar med tiltak for å møte disse føringene. TVEPS er et samarbeid mellom en rekke fakultet ved Universitet i Bergen (UiB) (medisinsk fakultet; psykologisk fakultet; juridisk fakultet og fakultet for kunst, musikk og design), Høgskulen på Vestlandet (HVL) (fakultet for helse og sosialvitenskap, fakultet for ingeniør- og naturvitenskap og fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett), og kommunene Bergen og Øygarden. Administrativt er TVEPS plassert på institutt for global helse og samfunnsmedisin (IGS) ved UiB, men med nestleder fra HVL. HVL og UiB bidrar med finansiering, Øygarden og Bergen bidrar med praksisarenaer.

TVEPS startet som et samarbeidsprosjekt allerede i 2012 mellom Universitet i Bergen (UiB), Høgskolen på Vestlandet (HVL), Bergen og Øygarden kommune. I 2017 vedtok Kunnskapsdepar-

Figur 1. Hvem deltar i TVEPS?

tementet ny forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningene. Her inngår tverrprofesjonell samhandling som 1 av 12 obligatoriske læringsutbytter som studentene skal kunne etter endt studieløp (3). UiB og HVL ble derfor i 2018 enige om at TVEPS-praksis skulle være obligatorisk for alle deres helse- og sosialfag-studenter i campusene i Bergen. TVEPS inkluderer 18 ulike profesjonsspesifikke studieprogram ved UiB og HVL, hvor cirka 1000 studenter gjennomfører obligatorisk TVEPS-praksis hvert år. TVEPS inkluderer per i dag over 120 ulike tjenestesteder i kommunal helse- og sosialsektor. Figur 1 viser en oversikt over studieprogram studentene kommer fra og hvilke typer tjenestesteder som mottar studenter fra TVEPS.

TVEPS PRAKSIS

Studentene deltar i tverrprofesjonelle grupper på mellom fire og fem studenter i hver gruppe. Studentene skal løse et oppdrag innenfor ett av tre hovedtema-

er: klinisk utredning, folkehelseformidling eller utfordringer knyttet til livsmestring og helse for sårbare grupper i samfunnet. Oppdragene gjennomføres i hovedsak på fysiske arenaer. Felles for alle oppdragene er at de gir studentene tverrprofesjonell samarbeidslæring, samtidig som de har en konkret samfunnsverdi. Studentene lærer å arbeide på tvers av profesjoner, mens de samtidig har muligheten til å bidra til økt livskvalitet og mestring i hverdagen for dem de møter; ved for eksempel å skreddersy tiltaksplaner for en bedre hverdag for en sykehjemspasient; ved å lære barnehagebarn om forskjellen på vonde og gode følelser, eller ved å utvikle plan for økt fysisk aktivitet hos hjemmeboende eldre.

TVEPS har to ulike tverrprofesjonelle samhandlingsløp for studentene, utrednings-TVEPS (klinisk utredning og utfordringer knyttet til helse og livsmestring) og pedagogisk intervensjons-TVEPS (folkehelseformidling).

UTREDNINGS-TVEPS

Tverrprofesjonelle studentgrupper sendes til sykehjem, hjemmetjenesten og andre helsearenaer innen kommunale helse- og sosialtjenester. Ute på praksisarenaen får studentene møte to pasienter/brukere. Basert på bakgrunnsinformasjon, dybdesamtale med hver av pasientene og observasjon, utarbeider studentene en tverrfaglig tiltaksplan. Denne inneholder en helhetlig utredning av pasientens livssituasjon og gir konkrete forslag til tiltak som studentene mener vil gi pasienten en bedre hverdag, økt mestring og økt livskvalitet. Tiltaksplanene presenteres for personalet på arenaen sammen med en fasilitator fra TVEPS til stede. Studentene får her en dialog med personalet om hvilke tiltak som er hensiktsmessige, og hvorfor noen av de foreslåtte tiltakene eventuelt ikke er hensiktsmessige. I dialogmøtet møtes studentenes ferske teoretiske kunnskap og personalets erfaringskunnskap, og vi får en situasjon der alle lærer av alle – og

TVEPS organiserer tverrprofesjonell praksis for studenter fra helse- og sosialfagsutdanningene ved Universitetet i Bergen (UiB) og Høgskulen på Vestlandet (HVL).

der pasientene kan få forbedret sin hverdag ved at tiltaksplanene etter endt TVEPS praksis tas i bruk i pasientomsorgen. Denne modellen følges også av studenter som får i oppgave å løse utfordringer knyttet til livsmestring og helse. Da utarbeider studentene tverrfaglige tiltaksplaner for utfordringer praksisstedene har meldt inn at de trenger hjelp til, i stedet for tiltaksplaner for individuelle pasienter/brukere.

PEDAGOGISK INTERVENSJONS-TVEPS

Tverrprofesjonelle studentgrupper får i oppdrag å lage et interaktivt undervisningsopplegg for barn og unge med fokus på helse og livsmestring ved helsefremmende arbeid og kommunikasjon med barn og unge. Studentgruppene sendes til barnehager eller skoler hvor de skal fremføre sitt interaktive undervisningsopplegg. Personale fra barnehagen/skolen og fasilitator fra TVEPS er tilstede under fremføringen, og har dialogmøte med studentene direkte etterpå. Studentene kan der fortelle hvordan de synes fremføringen gikk, og få tilbakemelding fra personale og fasilitator på hvilke deler av opplegget

som fungerte bra og hvilke deler som eventuelt ikke fungerte så bra – og hvorfor. Dialogmøtet et forum der alle lærer av alle – og gjennom studentenes undervisningsopplegg får barnehagebarn/elever økt kunnskap om folkehelse-relaterte tema.

VURDERINGSFORM

TVEPS benytter dialogmøtet som vurderingsform. I motsetning til en tradisjonell klasseromseksamen der studentenes svar kan skåres, er denne vurderingsformen en «naturlig eksamen» (4), hvor studentene oppmuntres til kritisk refleksjon rundt tiltaksplanen som er produktet av egen læringsaktivitet. TVEPS er berammet til 20 timers arbeid for studentene, og er holdt som et emne med 0 studiepoeng for at alle 18 studieprogram skal kunne inkluderes. De involverte utdanningene har frigitt 20 timer til studentene for å være med i TVEPS uten at det får innvirkning på utdanningenes studiepoeng.

STUDENTAKTIV LÆRING

Å lære tverrprofesjonelt samarbeid innebærer læring gjennom egne og medstudenters kunnskaper og erfaringer, samt å

utvikle sin profesjonelle identitet. Gjennom møter med studenter fra andre profesjoner, i praksis med pasienter/brukere/barn og i møte med helsearbeidere fra andre yrkesgrupper, blir man kjent med andres kompetanse og lærer hvordan ulike kompetanser kan utfylle hverandre i praksis. Tverrprofesjonelt samarbeid er i stor grad en kompetanse som «sitter i kroppen» heller enn å være teoretisk fundert, og det er dermed en kompetanse som vanskelig lar seg lære bort i klasseromsundervisning.

Gjennom TVEPS-praksis får studentene en effektiv praktisk læring der de tilegner seg verdifull samhandlingskompetanse for å løse fremtidens utfordringer innen helse- og sosialsektoren – og de er til konkret nytte for pasienter/brukere/barn og praksisstedene de er på, samtidig som de lærer.

Referanser:

1. World Health Organisation (2010) Framework for action on interprofessional education and collaborative practice.
2. Kunnskapsdepartementet (2011-2012) Utdanning og velferd – Samspill i praksis
3. Kunnskapsdepartementet (2017) Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger
3. Raaheim, A (2016) Eksamensrevolusjonen. Oslo, Gyldendal Akademiske

ANNONSE

Svein Ove får god støtte fra AssiStep til å gå trappen selv.

Nå er jeg trygg i trappen

Etter flere prolaps og brudd i ryggen ble trappegang med håndlist en stor belastning for Svein Ove. Med AssiStep var utfordringene løst og ga trygget til både han og kona.

- AssiStep gjør hverdagen min utrolig mye lettere, sier Svein Ove Vestøl som bor i Bygland kommune i Agder.

Svein Ove har hatt fem prolaps og tre brudd i ryggen. Etter prolaps nummer to endte han i rullestol. Han klarte å trene seg opp igjen og komme seg ut av rullestolen, men når Svein Ove gikk i trappen hjemme belastet han armene enormt. De har dusj i andre etasje og han ønsket å komme seg dit på egenhånd, men det var også risikofylt. Etter å ha falt tre ganger på vei ned ba legen ham å kontakte kommunens ergoterapeut.

Ergoterapeut Andreas Isaksen så at Svein Ove ville ha stort utbytte av AssiStep og satte i gang søknadsprosessen. Dette var på sensommeren 2021, og omkring to måneder senere hadde NAV innvilget søknaden og AssiStep ble etter kort tid montert helt kostnadsfritt.

- Dette er et av de beste hjelpe-midlene på markedet, sier Andreas.

- Her får man trygghet i trappa og man går mer i trappa. Tilbakemeldingene fra de som har fått dette hjelpemiddelet er utelukkende positive.

Før Svein Ove fikk AssiStep montert var han redd for å gå i trappen.

- Nå føler jeg meg trygg og går mye i trappen, fordi jeg har støtte. Bøylen på AssiStep løser alt. Mister jeg grepet så er bøylen der. Jeg kan ikke dette ned. Den er solid og tåler mye, for jeg er en stor mann, sier Svein Ove.

Han forteller også at kona føler seg tryggere.

- Nå kan hun gå ut og føle seg helt trygg på at det går bra med meg, sier han. At jeg har bedre humør og mer initiativ bemerket hun også. Jeg mestrer mer enn før, og kan gå opp til guttungen i andre etasje og være mer med han.

Andreas, ergoterapeut, er svært fornøyd med løsningen.

RING OSS PÅ
46 74 55 55

www.assistep.no

FORHANDLES AV
HEPRO

FAGLIG OG SOSIAL TILHØRIGHET FOR STUDENTER OG PRAKSISVEILEDERE

GRuppeveiledning for Ergoterapistudenter i Praksis (GREP) og Coaching Av Praksisveiledere (CAP)

Å være praksisveileder for ergoterapistudenter er lærerikt, men kan også være utfordrende, både faglig og personlig. I helsevesenet går pasientbehandling og utdanning av morgendagens helsepersonell hånd i hånd. Mange praksisveiledere kan oppleve denne dobbeltrollen krevende, da den kliniske rollen ofte kommer i første rekke.

Av Lene Fogtmann Jespersen, Mali Melhus, Cecilia Celo & Anders Torp

Det kan derfor oppleves utfordrende å få tilstrekkelig tid til å tilrettelegge for læringsaktiviteter og veiledning av studenten.

GRuppeveiledning for Ergoterapistudenter i Praksis – GREP-modellen

I perioden 2012–2015 ble det gjennomført et samarbeidsprosjekt mellom ergoterapeututdanningen ved OsloMet og Oslo universitetssykehus (OUS) for å kartlegge dagens praksisstudier, samt skissere framtidige løsninger som kan bidra til å sikre og videre-

utvikle kvalitet i praksisstudiene. Utgangspunktet var et behov for tettere samarbeid mellom utdanning og praksis, økt integrering av teori og praksis, samt skape en arena for felles refleksjon som muliggjør et gruppefelleskap både for studenter og praksisveiledere. Samarbeidsprosjektet besto av en kartleggingsfase med gjennomgang av bakgrunnsmateriale og en spørreundersøkelse. Dette resulterte i utviklingen av en modell for «Gruppeveiledning for ergoterapistudenter i praksis – GREP-modellen». Videre ble det gjennomført en utprøving

av GREP-modellen på utvalgte praksissteder og det ble utviklet en manual.

Etter innføring av ny programplan ved ergoterapiutdanningen ved Oslo MET i 2020 ble GREP integrert i alle de tre praksisemnene og utgjør nå en læringsaktivitet i praksis.

Hensikten med GREP var og er fortsatt å bidra til å kvalitetssikre praksisstudiene for ergoterapistudentene ved å

- jobbe for et tettere samarbeid mellom utdanningssted og praksisfelt
- bidra til studentenes integre-

Lene Fogtmann Jespersen er ergoterapistpesialist i somatisk helse og fagutviklingsergoterapeut ved OUS.

Mali Melhus er ergoterapeut og universitetslektor ved OsloMet.

Cecilia Celo er ergoterapistpesialist i psykisk helse og veileder ved OUS.

Anders Torp er spesialergoterapeut ved OUS.

ring av teori og praksis knyttet til læringsutbyttene

- skape en arena for felles refleksjon både for studentene og praksisveilederne

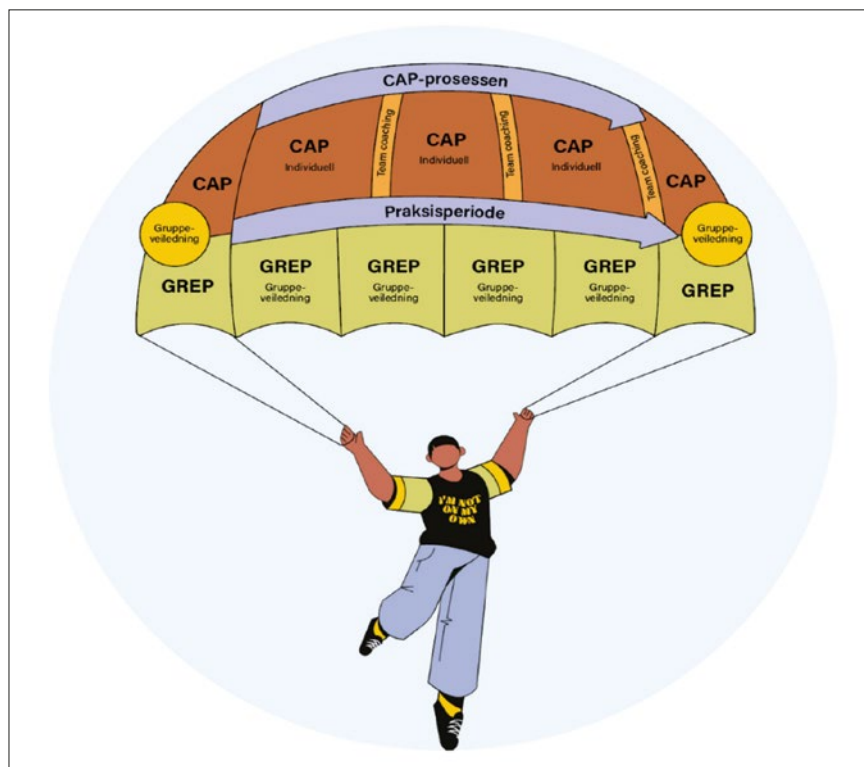
Det faglige innholdet i GREP-gruppene er relatert direkte til utvalgte læringsutbytter for praksisperiodene og kjernekompetansen i ergoterapi. Studentene får arbeidsoppgaver som de jobber med i praksis og legger frem i gruppen. Fremlegg og refleksjon i gruppen tar alltid utgangspunkt i kasus eller situasjoner fra praksis. I gruppene legges det også vekt på å skape et trygt læringsmiljø som bidrar til sosial og faglig tilhørighet.

ORGANISERINGEN AV GREP-GRUPPENE

Systematikken i GREP-modellen er stort sett lik gjennom alle tre årene, med noe variasjon for å ivareta progresjon gjennom studiet og en rød tråd gjennom alle praksisperiodene. Det er cirka fem gruppesamlinger for studentene og en til to for praksisveilederne i første og andre praksisperiode. Gruppene består av seks til åtte studenter. I første året ledes gruppene av kontaktlærer, i andre året av kontaktlærer sammen med en ergoterapeut fra praksis, og i det tredje året ledes gruppene på omgang av studentene. Noen sentrale tema, som omfatter kjernekompetansene i ergoterapi, for eksempel terapeutisk bruk av aktivitet, gjentas i alle praksisemnene, men det er en progresjon i forhold til krav til refleksjon og klinisk resonnering.

VEILEDERFORUM

I tillegg til grupper for studentene er det også gruppesamlinger for praksisveilederne. Hensikten med

CAP- og GREP-modellene. Personen som holder fallskjermen, illustrerer her både praksisveileder og student. Når du «hopper ut» i en praksisperiode skal du ikke føle deg alene, som det står på t-skjorten. © Torp, Fogtmann Jespersen, Celo, Oslo universitetssykehus HF 2020

veilederforumet er å skape en arena hvor praksisveilederne kan dele erfaringer og reflektere rundt praksisveilederrollen.

Coaching Av Praksisveiledere – CAP-modellen

GREP-modellen har i hovedsak fokus på studentene, men har som nevnt samlinger for praksisveiledere. Disse samlingene bidrar til refleksjon og bevisstgjøring av rollen som praksisveileder. Gjennom GREP har behovet for mer fokus tilknyttet utøvelsen av praksisveilederrollen blitt synliggjort. For å imøtekomme dette behovet ble det, i perioden 2017-2018, gjennomført et kvalitetsforbedringsprosjekt med utprøving av en coachingmodell for ergoterapeuter ved OUS, som var praksisveiledere. Målet var å prøve ut om coachingmodellen

bidro til at praksisveileder ble mer bevisst sin utøvelse av rollen, fikk integrert ny kunnskap, lært nye ferdigheter, tok i bruk nye redskaper og benyttet dette i den pedagogiske tilnærmingen til studenten. Ergoterapeutene er en liten faggruppe i sykehuset, og mange har få kollegaer fra eget fagmiljø. I evalueringene kom det tydelig frem at praksisveilederne har et behov for systematisk støtte, motivasjon og faglig og personlig utvikling. Dette har resultert i modellen «Coaching av praksisveiledere – CAP-modellen»!

CAP-modellen har til hensikt å tilrettelegge for et kompetanseløp for den enkelte praksisveileder knyttet til utøvelsen av rollen. Målet er å bidra til utviklingen av en kultur hvor praksisveilederrollen løftes frem og verdsettes. CAP-modellen består av en coachingprosess med

Individuell coaching – CAP.

Coaching i gruppe.

fem sesjoner. To foregår i gruppe og tre er individuelle. Det er utarbeidet en manual med tilhørende coachingmateriale for gjennomføring av CAP.

CAP- og GREP-modellene er nå en integrert del av praksisemnene for bachelorstudentene i ergoterapi ved OUS. Modellene systematiserer læringsprosessen for ergoterapistudenter og praksisveiledere og bidrar til økt kvalitet i utdanningsvirksomhet tilknyttet klinisk praksis.

Nytteverdien av GREP og CAP

GREP og CAP evalueres jevnlig. Tilbakemeldingene tyder på at de bidrar til å kvalitetssikre studentenes praksisstudier, og at det er viktig å ivareta både studentene og praksisveilederne.

GREP

Tilbakemeldinger fra studenter og praksisveiledere indikerer at det å dele erfaringer og reflektere sammen med andre som er i samme situasjon, er viktig. Det at tema er knyttet direkte opp mot utvalgte læringsutbytter bidrar til å integrere teori og praksis,

samt bidrar til operasjonalisering av læringsutbyttene. GREP-gruppene har også en positiv effekt i forhold til at de lager en struktur i praksis, både for studentene og praksisveilederne.

Eksempel på tilbakemeldinger på GREP fra studenter og praksisveiledere:

«Lagt opp til åpen dialog, oppleves trygt»

«Høre andres tanker, hva de tenker, gjør at jeg får flere tanker selv, å snakke høyt med andre er en god måte å lære på.»

«Det føles godt å kunne reflektere rundt praksisen med noen som er i samme situasjon.»

«Man får en bedre forståelse av hva LUB går ut på. Mer bevisst på hva de betyr»

«Det gir struktur i praksis og veiledningstimene – bra måte å knytte teori til praksis»

CAP

Eksempel på tilbakemeldinger fra praksisveiledere som har gjennomført CAP:

«Dette har vært utrolig nyttig for meg. Jeg har hatt disse veiledningene i tre runder nå og har virkelig utviklet meg som veileder

fra første gangen til nå. Her har jeg blitt utfordret og fått reflektere over ting, som man nok vanligvis ikke hadde tatt seg så mye tid til i en travel hverdag ellers.»

«Det er veldig fint å møte de andre veilederne og få diskutert ulike temaer som ofte kan oppstå når man har student. Temaer som kom opp denne gangen, og måten vi jobbet med dem på i grupper syns jeg var veldig nyttig.»

Hva videre

Innføring av ny programplan høsten 2020 har ført til endringer i gjennomføringen av GREP og CAP. Det medfører behov for en revisjon av CAP- og GREP-manualene. Det planlegges å publisere nye utgaver av begge manualene vinteren 2024.

Ønsker du lese eller høre mer om CAP- og GREP-modellene finnes det manualer, artikler og podkaster her.

CAP-MANUALEN

Torp A, Jespersen LF & Celo C (2023, 21. september). Manual for coaching av praksisveiledere. Hentet fra <https://ehandbok.ous-hf.no/document/142003>

GREP-MANUALEN

Jespersen LF, Celo C, Melhus M. Gruppeveiledning for ergoterapistudenter i praksis: GREP-modellen. Manual for gruppeveiledning i praksisemnene (Vol. 2): OsloMet - storbyuniversitetet; 2020. <https://skriftserien.oslo-met.no/index.php/skriftserien/article/view/682>

ARTIKLER OM CAP OG GREP

- Jespersen LF, Melhus M, Celo C, Ellingham B. Sammen er vi sterkere - utdanning og praksis hand i hand. *Ergoterapeuten*. 2016;59(2):30-8. https://www.ergoterapeuten.no/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=Files%2fFiles%2fFagartikler%2f-Sammen_er_vi_sterkere.pdf
- Melhus M, Jespersen LF. Kartlegging og utvikling av ergoterapistudentenes praksisstudier. Rapport fra samarbeidsprosjektet mellom ergoterapeututdanningen ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) og ergoterapeutene ved Oslo universitetssykehus HF (OUS) (Vol. 13): Høgskolen i Oslo og Akershus; 2014. <https://skriftserien.oslo-met.no/index.php/skriftserien/article/view/27>
- Mongs, M, Jespersen, LF, Torp, A & Hansbø, SE. «Jeg ønsker jeg hadde hatt dette tidligere da jeg var praksisveileder ...». *Ergoterapeuten*. 2019; (3):28-36. <https://www.ergoterapeuten.no/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=Files%2fFiles%2fFagartikler%2fPraksisveileder.pdf>
- Pinxsterhuis I, Jespersen LF, Melhus M, Eidheim K. Gruppeveiledning for Ergoterapistudenter i Praksis – Erfaringer med GREP-modellen i praksisstudier på helsehus. *Ergoterapeuten*. 2022; (2):36-44.

GREP-gruppe for studenter.

https://www.ergoterapeuten.no/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=Files%2fFiles%2fVitenskapelige_artikler%2f-GREP-modellen.pdf

PODKASTER OM CAP OG GREP

- Om CAP på podcasten ergo-trip episode 26: <https://open.spotify.com/episode/5qVUrWasXZse4IrdW2rYRz?si=fjZp-QA8eQ9-CftyUrFEOXg>
- Om GREP på Podcasten faglig oppdatert episode 9: https://open.spotify.com/episode/7hMt-QLPDgbUaj0cjghP8s0?si=W_IRUkmrQnaomTTQrFRT4Q

IKKE NØL MED Å KONTAKTE OSS

- Lene Fogtman Jespersen: ljespe@ous-hf.no
- Cecilia Celo: ceccel@ous-hf.no
- Anders Torp: andert@ous-hf.no
- Mali Melhus: malime@oslomet.no

SUKSESSFAKTORER FOR GREP OG CAP

- Etablerer en arena som muliggjør et praksisfellesskap og refleksjon både for studenter og praksis veileder.
- Temaene er knyttet direkte opp til utvalgte læringsutbytter.
- Studentenes grupper inngår som en læringsaktivitet i praksis.
- I alle gruppene er det fokus på å etablere et trygt miljø som bidrar til faglig og sosial tilhørighet.
- Organiseringen muliggjør et tettere samarbeid mellom utdanning og praksis.
- Gruppene for praksisveiledere muliggjør kompetanseutvikling og en bevisstgjøring av utøvelsen knyttet til veiledning i praksis.

Praksisstudier ved OsloMet

I den nye programplanen for ergoterapi ved OsloMet som ble tatt i bruk fra 2020, var det flere nye endringer rundt praksisperiodene. I tillegg til at studentene nå ha en lang praksisperiode i hvert studieår, er ikke lenger periodene øremerket ulike fagområder eller nivå i helsetjenesten. De fleste steder hvor ergoterapeuter arbeider er derfor relevante som praksissted for alle praksisperiodene.

Av Irma Pinxsterhuis, Cecilie Krüger & Helen Bull

Irma Pinxsterhuis er ergoterapispesialist i somatisk helse og førsteamanuensis ved OsloMet.

Cecilie Krüger er ergoterapeut og universitetslektor ved OsloMet.

Helen Bull er ergoterapeut og førsteamanuensis ved OsloMet.

Gjennom tre år skal praksisstudiene variere for den enkelte student. Alle studenter har gruppeveiledning knyttet til hver praksisperiode, og vurdering i praksis tar utgangspunkt i læringsutbyttet for emnet. Det er ingen praktisk eller annen form for eksamen lagt til praksisstudiene ut over vurderingen gjennom praksis.

PRAKSIS

I første studieår er det en intropraksis på tre dager i første semester og en praksisperiode på ti uker (15 studiepoeng) der første uke er introduksjon på utdanningen. Praksisperioden er lagt på slutten av studieåret. Studentene er ute i praksis tre dager i uka og er på utdanningen en dag i uka.

I andre studieår er det en praksisperiode på tolv uker (20 studiepoeng) mellom jul og påske. Praksisperioden begynner med to dagers praksisforberedende samling på utdanningen. Studentene er ute i praksis fire dager i uka. Praksisperioden i første og andre studieår avsluttes med en samling på utdanningen.

I tredje studieår er det en praksisperiode på tolv uker (20 studiepoeng) på høsten fram til jul. Praksisperioden begynner med en dag praksisforberedende samling på utdanningen. Studentene er ute i praksis fire dager i

uka, og har fire praksissamlinger er fordelt jevnt gjennom praksisperioden. I denne praksisperioden er det også muligheter for mer innovativ og nytenkende praksis som videreutvikler eller går ut over etablerte arbeidsplasser eller eksisterende oppgaver for ergoterapeuter.

I løpet av den første tiden i hver praksisperiode skal studenten i samarbeid med praksisveileder utarbeide en samarbeidsavtale der læringsutbyttet for praksisperioden konkretiseres i forhold til hvordan studenten skal oppnå læringsutbyttet på det enkelte praksisstedet. Samarbeidsavtalen skal synliggjøre hvordan studenten skal anvende teori i praksis, og den skal godkjennes av praksisveileder og kontaktlærer ved universitetet. Læringsutbyttebeskrivelsene skal være konkrete, relevante, realistiske og målbare.

VEILEDNING

Studentene veiledes av en eller flere praksisveiledere som er ansatt på praksisplassen. I første og andre studieår er praksisveilederen en ergoterapeut. I tredje studieår kan veilederen ha en annen yrkesbakgrunn. I tillegg får studentene gruppeveiledning for ergoterapistudenter i praksis (GREP) som er organisert litt forskjellig i de ulike praksisperiodene. I første studieår har studentene syv GREP-sam-

Ergoterapiutdanningen på OsloMet har studiested i Pilestredet.

linger når de er på utdanningen, som ledes av kontaktlæreren. I andre studieår har studentene fem GREP-samlinger. Gruppene ledes av kontaktlærer og en ergoterapeut fra praksis. Gruppene møtes som regel på en av praksisplassene. I tredje studieår har studentene fem GREP-samlinger som ledes av studentene selv. Mellom gruppesamlingene jobber studentene med ulike oppgaver som legges fram i gruppene. Oppgavene tar utgangspunkt i læringsutbyttene for de ulike praksisperiodene.

SAMARBEID MED PRAKSISFELTET

Hver praksisperiode begynner med en veiledersamling på utdanningen med felles program på formiddagen og møte med kontaktlærer på ettermiddagen. Program for veiledersamlingene inneholder informasjon om praksis, gir faglig påfyll og har fokus på veilederrollen.

Hver student har en kontaktlærer som fungerer som et bindeledd mellom utdanningen og praksis og bidrar i pedagogiske og faglige spørsmål. I starten av praksisperioden har kontaktlærer telefonkontakt med praksisveileder. Videre deltar kontaktlærer på halvtidsvurderingen på

praksisplassen. I tillegg deltar kontaktlærer digitalt ved heltidsvurderingen i første studieår. Ved fare for *ikke bestått praksis* foretar kontaktlærer i alle praksisemner et nytt praksisbesøk for å delta på heltidsvurderingen. Utenom disse faste møtepunktene, samarbeider kontaktlærer og praksisveileder ved behov og gjennomfører vurdering av studenten i fellesskap.

For å lette kommunikasjonen mellom utdanningen og praksisfeltet har vi opprettet en praksisblogg: <https://uni.oslomet.no/ergopraksis/> der vi legger ut relevante dokumenter og informasjon.

HVA FUNGERER BRA?

Vi erfarer at vi har et tett samarbeid med praksisveilederne. Oppfølging av studentene i GREP-grupper gir et bilde av hvordan studentene knytter sammen teori og praksis. Det har vist seg å være nyttig for å kunne vurdere studentenes progresjon og skikkethet i samarbeid med praksisveileder.

Lærerne som har ansvar for praksisemnene, fungerer som et praksisteam og møtes jevnlig. I tillegg har praksisteamet et godt samarbeid med studieadministrasjonen. Vi får gode tilbakemeldinger på praksisbloggen.

UTFORDRINGER

Vi har gjennom årene klart å få på plass et samarbeid med mange praksisplasser, men må likevel verve nye praksisplasser hvert år siden vi av ulike grunner stadig mister praksisplasser.

En annen utfordring er at vi må sende forespørsel om praksisplass til koordinatorene i helseforetak, bydeler og kommuner, og at forespørslene ikke alltid når fram til potensielle praksisveiledere. Bruk av koordinator hindrer ofte informasjonsflyt, da vi får navn på praksisveileder for sent til å kunne ta kontakt før oppstart av praksisperioden. Å få på plass kontaklinformasjon og eksakt praksissted tidlig er viktig når vi skal drøfte muligheten for plassering av studenter med spesielle behov.

Når en koordinator har langtidsfravær, eller har sluttet, er det lett å miste kontakten med praksisplasser i koordinatorens nedslagsfelt.

Vi jobber sammen med både nye og erfarne praksisveiledere. I samarbeid med praksisfeltet ser vi også behov for kortvarige veilederkurs for å styrke nye praksisveilederne i deres rolle, og jobber for tiden med å finne en løsning for dette.

Ergoterapipraksis i Nord-Norge: fra grensen mot Trøndelag til arktiske nord og østover

Nord-Norge er størst av Norges fem landsdeler. Våre studenter kan bli sendt i praksis fra Sandnessjøen i sør til Kirkenes i nordøst – en avstand tilsvarende Oslo-London i luftlinje. På utvekslingsopphold reiser studenter til Danmark og Zambia. Utdanningen skal holde kontakt med praksisfeltet og ideelt «matche» landsdelens behov for tjenester. Hva synes vi at vi får til, og hva kan vi bli bedre på? Det er vårt fokus i denne artikkelen.

Av Vår Mathisen, Marianne Olsen, Mari Haugan, Astrid Vekve Nymo & Rita Jentoft

Praksis fungerer som en bro mellom undervisning og fremtidig yrkesutøvelse (Nymo, 2015). I praksis møter studentene et mangfold av personer og situasjoner. De møter personer som mottar ergoterapi og ikke minst deres pårørende. De møter egne og andre yrkesgrupper som jobber i helse- og velferdstjenester som tilbyr ergoterapi og andre tjenester (ibid.). Praksis byr på «real-life»-erfaringer der studentene får førstehånd, personlig erfaring med å prøve seg ut i yrkesrollen som ergoterapeut under kyndig veiledning av ergoterapeut. Her reflekterer studentene over egne verdier og kompetanse og utvikler sin profesjonsrolle og yrkesidentitet.

Denne artikkelen belyser forhold som vi mener er særskilte for våre studenter, praksisveiledere og oss lærere i nord. Kontekstuelle forhold som avstander, klima og demografi, påvirker organisering og innhold i praksis. I nært samarbeid med praksisfeltet får vi til relevante og gode læringssituasjoner. Vi skulle gjerne presentert alle våre praksisperioder, men vi har valgt å dele noen av erfaringene fra barnehage-,

folkehelse- og langsgående praksis i tredje studieår fordi disse i noen grad er unike for vårt studieprogram og studentenes læringsutbytte. Videre fremheves hva vi er gode på, men også forbedringspotensialet for praksissamarbeidet. Avslutningsvis ser vi mulighetsrom for praksis i fremtiden.

KONTEKST FOR PRAKSISPERIODENE

Nordland, Troms og Finnmark kjennetegnes av et rikt demografisk mangfold. Samiske, kvenske, finske, russiske og norske har levd, og lever, side om side. I tillegg berikes vårt område med nye landsmenn og mange besøkende. Velferdssamfunnet fungerer godt noen plasser, andre plasser mindre bra. Et utviklingstrekk som påvirker helse- og velferdstjenestene er fraflytting fra distriktene og inn til byene, særlig blant de yngre voksne. Det gjør at mange lokalsamfunn har en overvekt av eldre (NOU 2020: 15)

Regionen er preget av store geografiske avstander. For eksempel er det 1278 kilometer fra Sandnessjøen til Kirkenes. Vi har også store klimatiske varia-

Vår Mathisen er førsteamenuensis ved ergoterapeututdanningen, Institutt for helse- og omsorgsfag, UiT.

Marianne Olsen er universitetslektor ved ergoterapeututdanningen, Institutt for helse- og omsorgsfag, UiT.

Mari Haugan er høgskolelærer ved ergoterapeututdanningen, Institutt for helse- og omsorgsfag, UiT.

Astrid Vekve Nymo er nestleder for utdanning og universitetslektor ved ergoterapeututdanningen, Institutt for helse- og omsorgsfag, UiT.

Rita Jentoft er dosent ved ergoterapeututdanningen, institutt for helse- og omsorgsfag, UiT.

UiT Norges arktiske universitet.

sjoner med mørketid og mye vær. Samlet gir det store utfordring med å forflytte seg i landsdelen. Reise er også kostbart. Eksempelvis kan en flyreise til/fra praksis nord og øst i Finnmark koste 7.000 kroner, mens hurtigruten tur/retur Tromsø-Kirkenes koster 9-10.000 kroner med lugar. Reise med buss tar timer og dager.

PRAKSIS I BARNEHAGE

Barns helse, utvikling og lek (15 studiepoeng), er det første emnet av livsløpsemnene ved utdanningen vår. Gjennom syv dager praksis i barnehage møter førsteårsstudentene barn i alderen 1-6 år i deres naturlige omgivelser. Fokus i praksis er barns utvikling og deltakelse i lek og andre aktiviteter. Studentene øver på kontaktetablering og samhandling med barn og får testet sin kreativitet og lekenhet. De deltar i barnehagens rutiner og aktiviteter, mens de fortløpende observerer og reflekterer. Arbeidskrav er knyttet til virksomhetsanalyse av enkeltbarns aktiviteter og universell utforming av omgivelsene. Studentene blir kjent med rammene for barnehage som organisasjon og pedagogisk virksomhet. Studentene er jevnt over fornøyd med praksis i barnehage og læringsutbyttet er godt. Studentene er også ambassadører for ergoterapi, og barnehagene er fornøyd med å ha våre studenter i praksis. Det frembringer faglig påfyll, praktisk hjelp og stadig økt kjennskap til ergoterapifaget. Vårt samarbeid med barnehager om praksisperiodene går over 15 år tilbake i tid, og vi har god tilgang på praksisplasser.

PRAKSIS I FOLKEHELSE

Tredje studieår starter med emnet Folkehelse og helsefremmende lokalsamfunn (10 studiepoeng) hvor to av ukene er organisert som praksis. Studentene undersøker hvordan økologiske og sosiale

Praksis i barnehage.

helsedeterminanter påvirker helse i befolkningen og betydningen av deltakelse, medborgerskap og bærekraft. I den første praksisuka deltar studentene i aktiviteter i frivillig sektor for å få innsikt i rollen frivillige - og interesseorganisasjoner har i det helsefremmende arbeidet, med vekt på betydningen av omgivelser, fellesskap og deltakelse. Eksempler på praksisplasser er Røde Kors, Kirkens Bymisjon, Ishavskystens Friluftsråd, Vårt Hav og Holt Økogård. Vi blir møtt med stor velvillighet og interesse fra disse organisasjonene som gjør en stor innsats for å tilrettelegge for lærerik praksis for studentene våre. Gjennom å delta i de ulike aktivitetene får studentene en forståelse av hvordan ulike aktører også utenfor offentlig sektor, bidrar til godt folkehelsearbeid i lokalsamfunnet. Studentene blir også kjent med deltakerne i de ulike aktivitetene og erfaringene til de frivillige og ansatte i organisasjonene.

I den andre praksisuka er tema utforming av sted og byutvikling. Studentene får en introduksjon til universell utforming på et samfunnsnivå og lærer å bruke kartleggingsverktøyet «Place Standard». Deretter er de ute i bymiljøet og gjør en kartlegging av en bydel eller et område. Studentene blir i denne praksisen oppmerksom på hvilken betydning utforming av sted har for helse, aktivitet og deltakelse og hvordan klimatiske forhold påvirker innbyggernes mulighet for aktivitetsdeltakelse.

LANGSGÅENDE PRAKSIS I TREDJE STUDIEÅR

Profesjonsutøvelse i ergoterapi (20 studiepoeng) vektlegger profesjonell kompetanse og fagfordypning. Gjennom denne lengste og siste praksisen skal studenten utvikle sin personlige og profesjonelle kompetanse og oppøve selvstendighet og kritisk tenkning. Ergoterapeututdanninga har siden opp-

start i 1990 gitt studentene mulighet for å ha praksis på felter der ergoterapi ikke er etablert eller utviklet som tjeneste både lokalt og internasjonalt. I engelsk litteratur omtales denne type praksis som «Role emerging placement» (Thew m.fl 2011). Eksempler på slike praksisplasser er Senter Mot Incest og Seksuelle Overgrep (SMISO), Røde Kors i Tromsø, Mental Health Association og Response Network i Zambia. Erfaringsmessig gir denne type praksis stort læringsutbytte, der studentene vokser både personlig og profesjonelt og utvikler en sterk yrkesidentitet og yrkesmessig selvtilit. Studentene «kastes ut på dypt vann»; De må stå i ukjente og uforutsigbare situasjoner, ta i bruk de ressursene som er tilgjengelig og stole på egne ferdigheter. Forskning viser at læring i slik praksis kan være transformativ og fremmer generisk kompetanse som fleksibilitet, kreativitet og evne til å tenke utenfor boksen (Kælin & Dancza 2019, Thew m.fl. 2018, Olsen & Jentoft 2023). Dette er kompetanse som etterspørres i et framtidig yrkesliv som vil være preget av mangfold, uforutsigbarhet og kreve evne til omstilling og nytenkning (OECD 2009).

HVA FÅR VI TIL VED UTDANNINGEN I TROMSØ?

Vi har en god relasjon til praksisfeltet og opplever stor velvilje fra praksisveilederne til å ta imot studenter i praksis. Mange synes det er inspirerende å ta opp egen praksis til diskusjon og synliggjøre klinisk resonnering og faglig argumentasjon i møte med studenter. Flere av praksisveilederne jobber alene som ergoterapeut, og uttrykker at det å ha studenter i praksis bidrar til faglig engasjement og utvikling på arbeidsplassen.

Vi tilbyr praksisveilederseminar og inviterer i forkant av hver praksisperiode til praksisveilederseminar der utdanninga formidler formelle og praktiske forhold omkring praksis. Praksisveilederseminarene evalueres som en viktig arena for veiledere. Her møtes praksisveiledere sosialt. Selv om samlingene gjennomføres digitalt, er dette et sosialt møtested der de får faglig påfyll og oppdatering av LUBer, kjernelitteratur etc. Nye veiledere får hjelp til definering av veilederrollen gjennom deling av råd og ideer knyttet til tilrettelegging av gode læringssituasjoner for studenter i praksis.

Vi gjennomfører praksisbesøk for å styrke kontakt mellom utdanninga og praksisfeltet. Dette oppleves svært viktig for både studentene, praksisveilederne og kontaktlærere i praksis. Selv om teknologien tillater digitale praksisbesøk, synes vi de fysiske

besøkene på praksisplassen er så betydningsfulle for samarbeidet, at vi har valgt å opprettholde ett stedlig praksisbesøk gjennom studieforløpet.

Vi vektlegger internasjonalisering fordi utveksling generelt gir høyt læringsutbytte. Vi har en relativt stor andel studenter både på ut- og innveksling. De fleste reiser i en praksisperiode, men studenter anbefaler semesterutveksling, da de i større grad blir integrert i læringsmiljøet på gjesteinstitusjonen. Studenter på innveksling kommer hovedsak fra andre nordiske land, men også engelskspråklige.

Vi har praksisveiledere med store hjerter og studentene opplever generelt å bli godt ivaretatt når de kommer ut i praksis. Mange må reise til et fremmed sted, langt fra venner og familie, og vi opplever at veiledere gjør en stor innsats for at studentene skal ha et godt opphold, også sosialt.

Vi har et forutsigbart samarbeid med praksisfeltet hvor vi sammen har utviklet en praksisprotokoll. I denne protokollen fra 2013 er rolle og oppgavefordeling mellom utdanning og praksisfelt klargjort. Informasjon om arbeids- og studietid, læringsutbytte, oppgaver, veiledning og vurdering av student er nøye beskrevet. Praksisprotokollen, som er godt evaluert av praksisveilederne og studentene, skal nå revideres og digitaliseres for lettere tilgjengelighet for alle parter.

Fra 2021 innførte vi sjekkliste for kjerneoppgaver som skal gjennomføres i praksis. Dette er en liste som følger studentene gjennom de tre lange praksisperiodene og som sikrer at studenten i minst en av praksisperiodene får øvd på disse oppgavene. Oppgavene i sjekklisen er bruk av aktivitetsbaserte kartleggingsmetoder og intervensjoner, dokumentasjon, forflytning, hjelpemiddelformidling, rullestoltilpasning og andre oppgaver. Både praksisfelt og studenter melder at sjekklisen skaper tydeligere forventninger til praksis.

DETTE KAN VI BLI BEDRE PÅ

Bedre balanse i hvem som får forespørsel om praksis da noen ergoterapeuter sjelden får henvendelser fra UiT, mens andre blir spurt ved hver praksisperiode. Det er mange systembarrierer i kommunikasjonen mellom lærer og praksisveileder som lett skaper skjær i sjøen.

Rekruttere praksisplasser strategisk da det er prekært behov for ergoterapeuter i de mest demografisk utfordrende kommunene/distrikt med høy andel eldre kontra mennesker i yrkesaktiv alder. Praksisfeltet ønsker tredjeårsstudenter også for å styrke rekruttering.

Arbeide aktivt for at to og to studenter drar

Alternativ praksis.

sammen i praksis. Per i dag er det få praksisveiledere som tar to studenter. Erfarne veiledere argumenterer for at det er en styrke å ha to studenter i praksis. To studenter kan jobbe sammen, samt reflektere og diskutere i lag. Det kan faktisk avlaste praksisveiledere.

Synliggjøre konsekvenser av (uforutsette) høye utgifter i praksis. Slik det er i dag, slår økonomiske konsekvenser i praksis veldig forskjellig ut ifra hvilken praksisplass studentene har fått. Det medfører ekstra utgifter for studentene, og det tar tid å få refundert utgifter. Støtteordninger strekker ikke til for de fleste. Dette bryter med gratisprinsippet for utdanning.

Bidra til faglig oppdatering i praksisfeltet. UiT tilbyr emner og mastergradsutdanninger som er relevante for ergoterapeuter i for eksempel veiledning, psykisk helsearbeid, aldring og geriatrisk helsearbeid samt helsefaglig utviklingsarbeid. Forskningsprosjekt i samarbeid med praksisfeltet kan bli en viktig faktor i arbeidet med å jobbe kunnskapsbasert og styrke landsdelens fremtidige behov for relevant ergoterapeutkompetanse og tjenester.

AVSLUTNINGSVIS

En av de store samfunnsutfordringene som truer helse og livskvalitet i befolkningen, er ensomhet og utenforskap. Med sin sterke/tydelige forankring i rett til aktivitet og deltakelse har ergoterapi potensiale til å være med å skape et mer inkluderende samfunn for grupper som står i fare for å bli ekskludert. Her kan utdanningen bidra gjennom å styrke studentenes kompetanse innen helsefremmende og forebyggende arbeid og gjennom deltakelse på praksisområder der ergoterapeutisk kompetanse ikke er kjent eller etablert som tjeneste.

Avslutningsvis vil vi påpeke at det er nødvendig,

at UiT får økt antall studieplasser for å utdanne flere ergoterapeuter til landsdelen. Det er fortsatt mange ubesatte stillinger, det er mangel på kvalifisert arbeidskraft og det er mange nye arbeidsområder der ergoterapeuter har relevant kompetanse å bidra med. Dessverre har regjeringen de senere årene tildelt økt antall studieplasser (for eksempel til sykepleie) uten øremerket finansiering i statsbudsjettet. Den økonomiske situasjonen ved UiT har hittil ikke gitt rom for økt antall studieplasser i ergoterapi. Vi er derfor glade for Unios nylige uttalelse om at utdanningskapasiteten innen ergoterapi må styrkes, og at statsbudsjettet må forbedres for å få dette til (Kolstø, 2023).

Referanser

- Bjerkaas, K-E. (2023). Ergoterapidekninga i landets kommuner varierer stort: (<https://ergoterapeutene.org/nyheter/ergoterapidekninga-i-landets-kommuner-varierer-stort/>). (lest: oktober 2023).
- Nymo, A. (2015). Utvikling av ergoterapifaglig kompetanse og identitet i praksis. I C. Arntzen, A. Gramstad & R. Jentoft (red.). *Ergoterapi – mangfold og muligheter* (s. 65-81). Stamsund: Orkana Akademisk. OA: Ergoterapi – mangfold og muligheter – Orkana Forlag
- Kaelin VC, Dancza K. Perceptions of occupational therapy threshold concepts by students in role-emerging placements in schools: a qualitative investigation. *Aust Occup Ther J.* 2019; 66:711-719.
- Kolstø, J-C. (2023). Setter ikke offentlig sektor i stand til å løse samfunnsoppdraget: må forbedres for å få dette til: Setter ikke offentlig sektor i stand til å løse samfunnsoppdraget (unio.no) (lest: oktober 2023).
- NOU 2020: 15. *Det handler om Norge. Bærekraft i hele landet. Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene.* Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon, Teknisk redaksjon. <https://www.regjeringen.no/contentassets/3b37c1baa63a46989cb558a65fccf7a1/no/pdfs/nou202020200015000dddpdfs.pdf> (lest: oktober 2023).
- OECD. OECD Future of Education and Skills 2030: OECD Learning Compass 2030 2019. https://www.oecd.org/education/2030-project/teaching-and-learning/learning/learning-compass-2030/OECD_Learning_Compass_2030_Concept_Note_Series.pdf
- Olsen, M., & Jentoft, R. (2023). Developing professional competence in an unfamiliar setting: Practice learning in Zambia. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 1-13.
- Thew, M., Edwards, M., Babbiste, S. & Molineux, M. (2011). *Role Emerging Occupational Therapy. Maximising Occupational-Focuses Practise.* Wiley-Blackwell.
- Thew, M., Thomas, Y., & Briggs, M. (2018). The impact of a Role Emerging Placement while a student occupational therapist, on subsequent qualified employability, practice and career path. *Australian occupational therapy journal*, 65(3), 198-207.

Ergoterapeututdanningen ved VID Vitenskapelige Høgskole

Praksisstudier er en viktig arena for ergoterapeutstudenter for å praktisere og lære ergoterapi gjennom erfaring og for å styrke deres profesjonsidentitet.

Av Elise Hauge & Kristina Hoydal

Elise Hauge er høgskolelektor ved Ergoterapeututdanningen og E-læringskoordinator ved Fakultet for helsevitenskap, Institutt for helse ved VID vitenskapelige høgskole.

Kristina Hoydal er høgskolelektor ved Fakultet for helsevitenskap, Institutt for helse ved VID vitenskapelige høgskole.

ORGANISERING AV PRAKSIS

Praksisstudiene på ergoterapeututdanningen ved VID utgjør 50 av 180 studiepoeng (1) og dekker derved kravene både i World Federation of Occupational Therapists (WFOTs) og i Forskrift om nasjonal retningslinje for ergoterapeututdanning (2). Gjennom praksisstudiene skal studentene lære å planlegge, gjennomføre og evaluere ergoterapeutisk profesjonsutøvelse i kommune- og spesialisthelsetjeneste og på andre arenaer der ergoterapeuter arbeider.

Praksisstudiene ved VID er organisert i tre ordinære praksisperioder som bygger videre på hverandre i en del 1, 2 og 3. Med *ordinære praksisperioder* menes praksisstudier på arbeidsplasser med helserelaterte oppgaver innenfor offentlig og privat sektor, hvor ergoterapeuter er ansatt. Noen studenter vil ha mulighet for å gjennomføre en *prosjektpraksis* eller å ta en praksisperiode i *utlandet*. Utover dette har vi to kortere perioder med praksisstudier knyttet til enkeltemner. Disse har begge hovedsakelig et helsefremmende perspektiv.

Ergoterapeutisk profesjonsutøvelse del 1 er studentenes første møte med praksisfeltet og foregår første semester (5 studiepoeng). Dette er en introduksjon til det Norske helse- og sosialsystemet, samt starten på å opparbeide seg kunnskap og ferdigheter innenfor tverrfaglig samhandling. Praksisstudiet gjennomføres som en kombinasjon av undervisnings-

opplegg på campus og én ukes punktpraksis. Både på høgskolen og på praksisplassene jobber studentene hovedsakelig med å øve seg på gjennomføring av aktivitetsanalyse og aktivitetsobservasjon som metode. Ergoterapeutisk profesjonsutøvelse del 2 foregår i tredje semester og er en ni-ukers praksisperiode (15 studiepoeng). Perioden vektlegger brukerens forutsetninger og muligheter for aktivitet, mestring og deltakelse. Ergoterapeutisk profesjonsutøvelse del 3 foregår i sjette semester, som det siste emnet på utdanningen. Praksisperioden er på tolv uker (20 studiepoeng) og vektlegger at studentene skal videreutvikle sine ergoterapeutiske kunnskaper og ferdigheter og at de i stor grad skal kunne utføre selvstendige arbeidsoppgaver.

Som alternativ til ordinær praksis i tredje studieår, har studentene mulighet til å velge *prosjektpraksis*. Prosjektpraksis kan opprettes innenfor ulike ergoterapirelevante områder og blir vanligvis etablert på oppdrag fra praksisfeltet eller etter initiativ fra høgskolen. Muligheten for prosjektpraksis er derfor avhengig av tilgjengelige, relevante prosjekter. Ved en prosjektpraksis opprettes en prosjektgruppe med to til fire studenter, som i praksisperioden arbeider ut fra et oppdrag og en prosjektbeskrivelse. Målet er at studentene skal få økt kunnskap om prosjekt- og utviklingsarbeid, å prøve seg innenfor områder som også kan være nye for ergoterapeuter samt

VIDs bachelor-utdanning i ergoterapi ligger i Stavanger.

å markedsføre ergoterapifaget.

Eksempler på tidligere fullførte prosjekt er: Kartlegging av heiser og tilgjengelighet i borettslag i regi av BATE og OBOS, kartlegging av tilgjengelighet på hytter i regi av Turistforeningen og utprøving og synliggjøring av hvordan ergoterapikompetanse kan brukes som en del av et tverrfaglig kommunalt tilbud til personer med en rusmiddelavhengighet.

VEILEDNING OG OPPFØLGING FRA UTDANNINGEN

I alle tre praksisperiodene har studentene en arbeidstid på 30 timer per uke på praksisplassen. I tillegg har de én ukentlig studiedag hvor det forventes at de jobber med praksisrelaterte oppgaver eller -forberedelser. Alle praksisstudiene er veiledet. Det innebærer at studentene får veiledning og oppfølging av både praksisveileder på tildelt praksisplass, og av en kontaktlærer fra høgskolen. I tillegg til én planlagt ukentlig veiledning med praksisveileder, får studentene i den andre og tredje praksisperioden tilbud om å delta på en digital refleksjonssamling, med fokus på etisk refleksjon og klinisk resonnering. Studentene deltar grup-

pevis, og samlingen ledes av en kontaktlærer. Tett samarbeid med praksisfeltet er viktig. Som et ledd i dette prioriterer ergoterapeututdanningen ved VID å gjennomføre praksisbesøk i alle praksisperioder unntatt i punktpraksisen. Da besøker kontaktlærerne studentene og veilederne på de ulike praksisplassene med mulighet for kunnskapsutveksling og veiledning.

Med bakgrunn i krav beskrevet i *Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningene* (3), tilbyr VID en praksisveilederutdanning som kvalifiserer for veiledning av studenter i praksisstudier. Utdanningen tilbys som et enkelttemne på 10 studiepoeng over ett semester og er i hovedsak et samlingsbasert undervisningsopplegg med studentaktive læringsmetoder. Emnet vektlegger spesielt kompetanse som praksisveiledere trenger i veiledning med studenten. Målgruppen er praksisveiledere for studenter i studieprogram med veiledede praksisstudier.

Som nevnt innledningsvis, har VID også praksisstudier knyttet til to enkelttemner. Disse praksisstudiene har begge et helsefremmende perspektiv og er tilknyttet emnene *Aktivitet og deltakelse for barn og*

unge samt *Deltakelse i arbeidslivet*.

Aktivitet og deltakelse for barn og unge foregår andre semester. Emnet består av en teoretisk del med forelesninger, ferdighetstreninger og gruppearbeid samt en praktisk del med praksisstudier tilsvarende 5 studiepoeng. Emnet er bygget opp slik at den teoretiske og praktiske delen går parallelt, og læringsaktiviteter fra den ene delen skal kunne bygge opp under forståelse og kunnskapsutvikling også i den andre. Praksisdelen har hovedvekt på helsefremmende arbeid på arenaer som barnehage og skole. Målet er at studentene gjennom praktiske øvelser, observasjoner og aktivitetsanalyser, skal lære å planlegge, gjennomføre og evaluere aktivitetsgrupper for barn som helsefremmende tiltak. To til fire studenter arbeider sammen på hvert praksissted og er i praksis to dager i uken over en periode på seks uker. Form og innhold i aktivitetsgruppene vil variere ut fra barnas alder og mulighetene på stedet. Studentene leder for eksempel grupper med utendørs aktiviteter med fokus på grovmotoriske ferdigheter, innendørs aktiviteter med fokus på finmotoriske og skole-

I praksis praktiserer og lærer studentene om ergoterapi.

forberedende ferdigheter eller med variert aktivitet med fokus på samarbeid i gruppen, lek og sosial kompetanse. Når studentene ikke er opptatt med aktivitetsgruppene, skal de inngå i arbeidet på stedet og benytte anledningen til å øve seg ytterligere på observasjon av barn i utvikling, lek og læring. Gjennom hele perioden får studentene tett oppfølging og faglig veiledning fra ansatte på høyskolen gjennom en kombinasjon av praksisbesøk og veiledningssamlinger på høyskolen.

Deltakelse i arbeidslivet foregår fjerde semester. Emnet består av en teoretisk del med forelesninger, ferdighetstreninger og gruppearbeid og en praktisk del hvor studentene deltar i et praksisprosjekt tilsvarende 5 studiepoeng. Den praktiske delen ligger samlet mot slutten av emnet. Med veiledning fra ansatte på høyskolen jobber studentene gruppevis og har i oppdrag å utføre en arbeidsplassvurdering på en tildelt bedrift. Studentene skal sette seg grundig

inn i bedriftens arbeidsmiljø med fokus på å vurdere ergonomi samt å kartlegge arbeidsoppgaver og utstyr. Basert på kartleggingen og aktuelle funn skal studentene utarbeide et undervisningsopplegg og presentere dette for den aktuelle bedriften. Avslutningsvis skal gruppene oppsummere kartleggingen og funnene skriftlig i en bedriftsrapport som leveres til bedriften. Rapporten skal inneholde tydelige begrunnede råd og forslag til tiltak både på kort og lang sikt med anbefalinger om prioriteringsrekkefølge. I prosessen skal studentene vektlegge ergoterapeutiske teorier, modeller og forskning innen arbeidshelse, aktuelle kartleggings- og vurderingsverktøy samt lovverk og etisk refleksjon.

STUDENTMOBILITET OG INTERNASJONALT SAMARBEID

VIDs visjon er «Engasjert for mennesket, lokalt og globalt». Et viktig område i VIDs strategi er å jobbe systematisk og strategisk med gode grep for å øke studentmo-

bilisering og internasjonalisering i profesjonsutdanningene. Ergoterapeututdanningen har samarbeidsavtaler med en rekke universiteter i og utenfor Europa, og studentene har gode muligheter til å gjennomføre praksis i utlandet. I tillegg til den generelle opparbeidelsen av ergoterapifaglig kompetanse, er målet med utenlandspraksis at studentene skal få mulighet for økt kulturell kompetanse både personlig og faglig, og å oppleve likheter og forskjeller i hvordan ergoterapi praktiseres under ulike politiske styringer, rammebetingelser og velferdsmodeller.

På andre studieår legges en utenlandspraksis fortrinnsvis til ett av de nordiske landene eller til virksomheter i Europa med gode norsk- eller engelskkunnskaper. Praksis på tredje studieår kan gjennomføres som et ledd i studieopphold ved et universitet i utlandet eller avvikles på faglige aktuelle steder i hele verden. I løpet av skoleåret 2022/23 fullførte to studenter praksis i Danmark og fire studenter fullførte praksis i Spania. I tillegg mottok vi en student ifra Spania som fullførte sine praksisstudier i Stavanger. Høsten 2023 gjennomførte tre studenter praksis i Spania og to studenter gjennomførte praksis i Østerrike. Våren 2024 har ytterligere to studenter søkt og fått godkjent praksisopphold i Spania.

I tillegg til praksisstudiene, får studentene anledning til å delta på Blended Intensive Program (BIP). Dette er en nyere satsing på mobilitet i Europa der studentene kombinerer undervisning på nett med et kortere mobilitetsopphold. Våren 2023 deltok fem av våre studenter på BIP i Finland, med tema digital kompetanse i helse- og sosialsektoren. I 2024 skal VID selv arrangere BIP i Stavanger,

der 20-30 studenter og lærere ifra nordiske og baltiske land deltar.

UTFORDRINGER, MULIGHETER OG VIDEREUTVIKLING

Til tross for at utdanningen har mange gode praksisavtaler med kommuner og institusjoner, er det ofte utfordrende å skaffe nok praksisplasser for hver praksisperiode. For at vi skal kunne levere utdanning av høy kvalitet, må vi inngå flere avtaler. Noen avtaler løper kun for en praksisperiode, og tilbudet av plasser vil derfor variere fra ett år til et annet. For å sikre nok antall praksisplasser med faglig høy kvalitet, benytter VID praksisplasser i et stort geografisk område. I tillegg til Rogaland fylke, har vi praksisavtaler i Agder, deler av Vestfold og Telemark og østlige deler av Viken fylke. Studentene må derfor være innstilt på å reise til et annet fylke i praksisperiodene. Både utdanningen og praksisfeltet må øke innsatsen og jobbe sammen for å få løse kapasitetsutfordringen på best mulig måte. Vi heier på de praksisveilederne som tenker at studentveiledning er inspirerende og kompetanse-givende, og som gledelig tar imot studenter i praksis.

TOSPANN SOM VEILEDNINGS-MODELL I PRAKSIS

Tilgang på- og kvalitet i praksisplasser er viktig å prioritere. Kapasitetsutfordringer utløser behov for nytenking og utprøving av nye måter praksis kan gjennomføres på, med mindre ressursbruk og økt kvalitet (4). Som et ledd i arbeidet med å kvalitetssikre og videreutvikle praksisstudiene, har VID i samarbeid med praksisfeltet jobbet med å sende studenter ut i praksis i tospann. Med tospann menes at studenter som utplasseres på samme praksissted arbeider

to og to sammen. Målet er å utvikle trygge, ansvarlige og selvstendige studenter. De har i fellesskap ansvar for brukere/pasienter og kan kommentere og reflektere sammen om hverandres arbeid. Hvert studentpar har én felles praksisveileder. Her er felles læring utgangspunkt for tilbakemeldinger i praksisstudiene. For studentene innebærer dette høy grad av ansvar for egen læring. Studentene skal lære i samspill og interaksjon med hverandre, såkalt par-læring. I dette samspillet skal studentene kunne problematisere og reflektere rundt læringssituasjoner i praksis og aktivt søke kunnskap sammen (5). Utviklingen har så langt resultert i en utprøving av veiledningsmodellen høsten 2023, der fire studenter var plassert på samme praksissted og ble veiledet av én og samme praksisveileder.

Vi håper at metoden fremover kan gi økte muligheter for at veiledere kan ta imot flere studenter, og at det derved blir flere tilgjengelige praksisplasser med gode læringsmuligheter.

SAMARBEID

For VID er det viktig å etablere en åpen og konstruktiv kommunikasjonskanal mellom studiet og praksisfeltet. I tillegg til praksisbesøkene kan felles seminarer og workshops bidra til å utveksle kunnskap, erfaringer og perspektiver. På VID campus arrangeres det torsdagsseminar der praksisfeltet inviteres til faglig påfyll. Her har vi hatt tema som OTIPM, Hva er praksisledelse? og Brukermedvirkning gjennom brukerråd.

Som følge av implementering av ny studieplan i 2020, har vi sett et behov for å revidere arbeidskravene i studentenes tredje og siste praksisperiode. Utdanningen har derfor startet et endrings-

arbeid hvor vi ønsker tett samarbeid med praksisfeltet. Dette gjør vi blant annet ved å invitere til workshop for utveksling av idéer, samt diskusjon av muligheter og eventuelle utfordringer.

Samarbeid mellom ergoterapistudiet og praksisfeltet kan også stimuleres gjennom deltakelse i forsknings- og eller utviklingsprosjekter. Årlig setter VID av prosjektmidler til utvikling og gjennomføring av samarbeidsprosjekter, som ledere og ansatte i praksisfeltet i samarbeid med ansatte på høgskolen kan søke om. Hensikten er å fremme og stimulere til gode samarbeidsprosjekter mellom bachelorutdanningen og praksissteder der høgskolens studenter gjennomfører eksternt veiledet praksis. Dette er et samarbeid vi ønsker å styrke og bevare fremover.

Referanser

1. VID Vitenskapelige Høyskole (2019). Studieplan for bachelor i ergoterapi, fakultet for helsefag. <https://www.vid.no/site/assets/files/10213/studieplan-for-bachelor-i-ergoterapi-vid-1.pdf?40qnrn>
2. Lov om universiteter og høyskoler (2005). Forskrift om nasjonal retningslinje for ergoterapeututdanning (2019). (FOR-2005-12-01-1374). Lovdata. <https://lovdata.no/forskrift/2019-03-15-413>
3. Lov om universiteter og høyskoler (2005). Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanning (2017). (FOR-2017-09-06-1353). Lovdata. <https://lovdata.no/forskrift/2017-09-06-1353>
4. NOKUT (2019). Kvalitet i praksis – utfordringer og muligheter. Samle-rapport basert på kartleggingsfasen av prosjektet Operasjon praksis 2018-2020. https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2019/kvalitet-i-praksis-utfordringer-og-muligheter_16-2019.pdf
5. Slettebø Å, Bryn V, Hovdsveen R, Veitsle K, Syvertsen A. Praksisstudier i tospann. Sykepleien Forskning. 2009; 4(1):44-50. DOI: 10.4220/sykepleienf.2009.0035

Praksis ved ergoterapeututdanningen ved NTNU Trondheim

Ergoterapeututdanningen ved NTNU er delt på to campus; Trondheim og Gjøvik. I Trondheim tas det årlig opp rundt 85 studenter og har et måltall på å uteksaminere 57 ergoterapeuter hvert år. Praksis utgjør 25 prosent av utdanningen og er en sentral arena for å lære yrkesutøvelsen, omsette teoretisk kunnskap til handling og utvikle identitet som terapeut. For oss som utdanning er det avgjørende med et godt samarbeid med praksisfeltet slik at vi sammen når målet om å utdanne morgendagens terapeuter.

Av Malin Eerola, Gunn Fornes, Nina Benden, Camilla Renå & Monica Lillefjell

De 30 ukene med praksis er fordelt gjennom studiet: En uke observasjonspraksis første høsten, ni uker praksis våren i første klasse (profesjonsutøvelse i ergoterapi), ti uker praksis våren i andre klasse (ergoterapiprosessen og klinisk resonnering) og ti uker praksis høsten i tredje klasse (fagutvikling og innovasjon).

Utdanningen benytter seg av praksisplasser i Trøndelag og Møre og Romsdal. Det er inngått samarbeidsavtaler med kom-

muner i begge fylkene, Helse Midt-Norge RHF med tilhørende helseforetak samt med private aktører i regionen.

De lengre praksisperiodene har en uke praksisforberedelser i forkant av praksis med teori, ferdighetstrening, egenstudier og gruppemøte mellom studenter og emneveileder ved utdanningen, som skal følge dem opp i praksis. Uken inneholder også et digitalt møte for alle praksisveiledere med informasjon og mulighet for å stille spørsmål til

den som er ansvarlig for praksisperioden.

Studentene skal i løpet av praksisperioden levere individuelle oppgaver. Før hver periode skal de formulere personlige mål og en plan. Tema for den andre oppgaven er ulik i løpet av de tre årene, men felles for dem er at studentene skal omsette teoretiske begreper til handling og praktisk utførelse og gjøre rede for dette. Studentene får veiledning på disse skriftlige oppgavene av emneveileder på utdanningen,

Malin Eerola er studieprogramleder ved Program for ergoterapeututdanning, Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap, NTNU.

Gunn Fornes er praksisansvarlig ved Program for ergoterapeututdanning, Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap, NTNU.

Nina Benden er praksisansvarlig ved Program for ergoterapeututdanning, Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap, NTNU.

Camilla Renå er praksisansvarlig ved Program for ergoterapeututdanning, Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap, NTNU.

Monica Lillefjell er professor og fagenhetsleder ved Program for ergoterapeututdanning, Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap, NTNU.

som også vurderer oppgavene til godkjent/ikke godkjent.

Studenter i tredje året har mulighet til å velge en alternativ praksisgjennomføring der de deltar i ulike utviklings- og forskningsprosjekt, og studenter får igjen mulighet å reise utenlands i praksis etter at samarbeidet internasjonalt har kommet i gang etter koronapandemien.

Hovedforespørsel om å ta imot studenter for kommende studieår sendes ut i starten av mars, og innhenting av plasser skjer i samarbeid mellom studieadministrasjon og fagpersonell. Det er i 2021/2022 gjennomført et prosjekt med gjennomgang av interne rutiner for å sikre god flyt og samarbeid i kontakten mot praksisfeltet. Praksisplassene fordeles gjennom at studentene selv velger plasser fra listen over tilgjengelige praksisplasser. Fordelingen skal være ferdig åtte uker før praksisstart for å sikre at studentene får tilstrekkelig informasjon og tid til å finne bolig.

KONTAKT OG VEILEDNING I LØPET AV PRAKSIS

Kontakten mellom utdanning, praksisveileder, emneveileder og student i løpet av praksis består av en ringeavtale to uker etter oppstart og et møte i forbindelse med midtveiseevalueringen og sluttevalueringen. Ringeavtalen fokuserer på studentenes mål og plan for perioden, hvordan oppstarten har vært, samt på å etablere kontakt mellom praksisveileder og emneveileder ved utdanningen. Det første kontaktpunktet er godt evaluert av mange praksisveiledere, da vet man hvem man skal henvende seg til hvis noe oppstår i løpet av perioden. Midtveiseevalueringen

Praksis er en sentral arena for å lære yrkesutøvelsen, omsette teoretisk kunnskap til handling og utvikle identitet som terapeut.

gjennomføres som regel på Teams og handler om faglig fremgang hos studenten og om hva som bør være fokus under siste halvdel av praksisperioden.

Som praksisveileder har man faglig ansvar for den fortløpende veiledningen av studenten(e) i praksis, samt ansvar for vurdering av skikkethet. Praksisveileder skal sette av tid til veiledning hver uke og skal gjennomføre midtveis- og sluttevaluering med studenten(e). Veiledningen kan organiseres på mange måter. Mange gjennomfører individuell veiledning, og det formidles også gode erfaringer med å ta imot to studenter som jobber tett sammen og som man kan veilede i par.

Det er lav terskel for å ta kontakt med utdanningen, både som student og praksisveileder hvis man opplever utfordringer i praksisperioden. Hvis praksisveileder er i tvil om faglig nivå og mulig ikke bestått praksis, eller er i tvil i forhold til skikkethet, vil utdanningen følge opp tettere og ivareta at retningslinjene følges.

SAMARBEID MED PRAKSISFELTET

Vi trenger et praksisfelt som både

har et ønske om og en mulighet til å forplikte seg til å ta imot studenter, og hvor det å ta imot studenter oppleves som en berikelse og ikke en belastning. For å nå det målet må vi finne gode løsninger sammen. Dette krever kontinuerlig nettverksbygging med praksisfeltet, og kontakten med praksisveilederne i de enkelte praksisperiodene er vesentlig for samarbeidet. For eksempel er det etablert et *Samarbeidsutvalg for praksis* sammen med kommuner Trøndelag, hvor målsettingen er å styrke kvaliteten på samhandlingen mellom utdanningen og kommunene gjennom gjensidig informasjonsutveksling, utvikling av strategier og planer, kunnskapsutvikling samt dialog om behov og kapasitet.

Det er mye godt samarbeid mellom utdanning og praksisfeltet per i dag. Det er opprettet en kombinertstilling mellom NTNU og St Olavs Hospital som et ledd i å styrke samarbeidet med spesialisthelsetjenesten. Desentralisert veilederkurs er under utvikling i samarbeid mellom ergo- og fysioterapiutdanningen, og det er satt fokus på å tydeliggjøre fordelene med å ta imot flere

Ergoterapiutdanningen ved NTNU er et studieprogram ved Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap.

enn én student i praksis, noe som beskrives av veilederne som berikende heller enn belastende. Pandemien førte til mindre fysisk kontakt med praksisfeltet. En besøksrunde i praksisfeltet er derfor igangsatt sammen med fysioterapeututdanningen for å kartlegge hvilke behov/ønsker praksisfeltet har i forhold til oppfølging, veiledning og kontakt med utdanningen.

Samarbeidsavtalene utdanningen har med kommunene er viktige, men for at de skal fungere som ønsket, må vi fortsatt jobbe sammen med kommunene for å presisere innhold, gjøre avtalene bedre kjent og sikre bedre forankring. Utdanningen har behov for mer forutsigbarhet i forhold til hvilken praksisplass tar imot hvor mange studenter i hvilke perioder, da vi ofte sliter med mangel på praksisplasser. En høyere svarprosent fra praksisfeltet på hovedforespørselen om praksisplass ville gitt utdanningen mer forutsigbarhet i praksisplanleggingen. Alle prosessene rundt praksis er viktig for kvalitet i utdanningen, og vi trenger å samarbeide enda tettere med praksisfeltet for å sikre så god forutsigbarhet og kvalitet som mulig. Mer forutsigbarhet rundt praksis vil komme både praksisfeltet og utdanningen til gode.

UTVIKLINGSPROSJEKT INNEN PRAKSIS VED UTDANNINGEN I TRONDHEIM

Utdanningen har flere pågående prosjekter med en overordnet målsetting om å bedre kvalitet og relevans i ergoterapi gjennom å etablere samarbeidsformer mellom utdanningsinstitusjon og praksisfelt, som fremmer gjensidig og likeverdig ansvar for utdanning av fremtidens ergoterapeuter. Prosjektene, finansiert av blant annet Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HKDiR) og Samarbeidsorganet, tar sikte på å utvikle, prøve ut og evaluere nye digitale læringsformer, nye praksis- og samarbeidsmodeller som bidrar til tverrprofesjonell samarbeidslæring, ny veiledningsmodell for å heve kvaliteten på veiledningskompetanse internt og eksternt, samt modeller/metoder for gjensidig kunnskapsutveksling for å sikre bedre samarbeid mellom utdanning og praksisfelt. Eksempler på pågående prosjekter/delprosjekter ved utdanningen er:

- 1 *FørPraks – forberedende tverrprofesjonell samarbeidslæring*: Utvikling av digitalt læringsverktøy for tverrprofesjonell praksisforberedelse.
- 2 *Tverrprofesjonelle praksisstudier*: Utpøving og etablering av modeller for tverrprofesjo-

nell praksis i kommunal helse-tjeneste som legger til rette for tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS) for studentene.

- 3 *Veiledningskompetanse*: Øke veilederkompetansen både ved studieprogrammene og hos veiledere i praksisfeltet gjennom å utvikle og etablere tverrprofesjonelle veileder-team, utvikling av digitale veiledningskurs samt igjennom testing og innføring av SVIP som veiledningsmodell.
- 4 *Kombinasjonsstillinger utdanning – kommune*: Utpøving og etablering av modell for kombinasjonsstillinger mellom studieprogram og kommunal helsetjeneste som ledd i å styrke samarbeidet og heve kvalitet og relevans i utdanningen av ergoterapeuter.
- 5 *KUA (Klinisk undervisningsenheter)*: Pilot for tverrfaglig praksismodell og tverrfaglige veiledningsmodell ved Trondheim Rehabilitering, våren 2024.
- 6 *Pilot Moso-plattformen*: Samhandlingsplattform for praksisstudier med mål om å styrke informasjonsutveksling og kommunikasjon mellom utdanning, praksisfelt og studenter. Piloten er i startfasen.
- 7 *On-off boarding praksisstudier*: Sosial tilrettelegging for studenter, sammenfatte informasjon om praksis som grunnlag for Wikisider, erfaringsutveksling og evaluering etter praksis – også koble på praksissted. Meldt behov fra praksisfeltet.
- 8 *Tverrsam/tverrpraks*: TverrPraks er et obligatorisk arbeidskrav for 11 helse- og sosialfaglige profesjonsutdanninger ved NTNU campus Trondheim (cirka 750 studenter). Sikrer at alle studenter får tverrfaglig samarbeidslæring i praksis.

Permobil F3 er optimal til inne- og utebruk

med høy kvalitet og
moderne design.

Tettere på
med 30° fremover-tilt

Deltakelse på samme nivå
med 300 mm seteløft

Personlig stil
med 13 valgbare farger

F3 Corpus er tilgjengelig i NAV's
rammeavtale i både voksen- og
junior-konfigurasjoner.

Vil du vite mer?

Kontakt oss på tlf. 67070400
eller besøk

permobil

ERGOTERAPIUTDANNINGEN NTNU GJØVIK

Hvordan utdanner vi fremtidens ergoterapeuter sammen?

Ved NTNU er ergoterapeutdanningen organisert på to studiesteder, Gjøvik og Trondheim. Ergoterapeutdanningen benytter et stort geografisk område med praksisplasser, og dermed må studenter påberegne å reise og/eller leie midlertidig bosted på praksisstedet. Campus Gjøvik har samarbeidsavtaler med Sykehuset Innlandet HF, kommuner i Innlandet og andre samarbeidspartnere.

Av Eli Lysen, Merethe Wangberg Seberg & Elin A. Leistad

I praksis skal studentene øve på selvstendig og profesjonell yrkesutførelse, samt anvende kunnskap innen relevante arbeidsområder. Dette er avgjørende for at studentene sikres relevant kompetanse og skikkethet til å arbeide som profesjonsutøver etter endt utdanning.

ORGANISERING OG FORBEREDELSE TIL PRAKSISPERIODENE

Eli Lysen er praksiskontakt på utdanningen og har jevnlig kontakt med praksisfeltet. Emneansvarlig for alle tre praksisperiodene er

Merethe Wangberg Seberg. Generelt for alle praksisperiodene er at studentene får medvirke i valg av praksisplasser ved at de setter opp tilgjengelige praksisplasser i en prioritert rekkefølge. Tilgjengelige praksisplasser avhenger hver praksisperiode av hvilke praksisplasser som har meldt inn at de kan ta imot student(er). Praksiskontakt og emneansvarlig fordeler plassene ved å ta hensyn til ulike momenter. Disse er geografisk særtildeling, hvor studentene har vært i praksis tidligere og praksis på ulike fagområder.

Vi prøver også å innfri at alle får minst en praksisperiode blant et av de høyest prioriterte ønskene, men det lar seg ikke alltid gjøre. Hver student får tildelt en kontaktlærer og en praksisveileder.

Alle praksisperiodene har en uke med praksisforberedelse inne på campus som består av informasjon, undervisning, ferdighetstrening og simulering. Utdanningen har dialog med praksisfeltet for å få innspill til relevante tema og oppgaver i forberedelsene. Praksisveilederne og studentene har gitt tilbake-

Eli Lysen er fagenhetsleder ved Institutt for helse, teknologi og samfunn, NTNU i Gjøvik.

Merethe Wangberg Seberg er universitetslektor ved ergoterapiutdanningen, NTNU i Gjøvik.

Elin A. Leistad er studieprogramleder ved ergoterapiutdanningen, NTNU i Gjøvik.

melding om at de opplever at studentene er bedre forberedt til praksis etter praksisforberedende uke. I løpet av uken med praksisforberedelser har emneansvarlig et digitalt informasjonsmøte med praksisveilederne. Praksisveilederne gir tilbakemelding på at informasjonsmøte med emneansvarlig i forkant av praksisstart er nyttig da det også er rom for spørsmål og innspill i dette møtet.

OPPFØLGING OG VURDERING AV STUDENTENE I PRAKSIS

Utdanningen har i hver praksisperiode fordelt studentgruppen på oppnevnte kontaktlærere. Det gjennomføres digitalt oppstartsmøte og møte etter midtveisvurdering sammen med student og praksisveileder.

I alle praksisperiodene vurderes studentene ut ifra bestemte læringsutbytter og skikkethetskriterier. Med utgangspunkt i læringsutbyttene har studentene to obligatoriske arbeid som omhandler personlig mål og plan, den ergoterapeutiske arbeidsprosessen, klinisk resonnering og fagutvikling på praksisplassen. Kontaktlærer tilbyr gruppeveiledning på en av oppgavene, samt vurderer og godkjenner disse oppgavene.

UTFORDRINGER SETT FRA UTDANNINGENS PERSPEKTIV:

- Det tar tid og kan være krevende å skaffe tilstrekkelig med praksisplasser til alle praksisperiodene. Vi håper at dette temanummeret vil bidra til at flere tar imot studenter i praksis.
- Studentene vil ofte være i nærheten av studiestedet. Det er flere årsaker til dette. Vi ser at flere studenter er avhengig av å ha en jobb ved siden av

NTNU Gjøvik har cirka 4000 studenter innenfor informatikk, helse, design, teknologi og økonomi.

Periode	Fokus
1.året 1 uke	Observasjonspraksis: Å få innsikt i arbeidshverdagen til en ergoterapeut.
1.året 9 uker	Ergoterapeutisk profesjonsutøvelse, oppøve seg kliniske ferdigheter i kartlegging av menneskelig aktivitet gjennom observasjon og samtale/intervju og trene på å utføre aktivitetsanalyse. Å resonnerer over personens/gruppens ressurser og tilrettelegging for mestring. Kommunikasjon, etisk refleksjon og faglig-etiske holdninger.
2.året 10 uker	Ergoterapeutisk arbeidsmodell og benytte kunnskapsbaserte metoder, strategier og verktøy. Sammenhengen mellom kartlegging, målsetting og tiltak. Aktivitetsbaserte og personsentrerte intervensjonsmetoder. Dokumentasjon og tverrfaglig samarbeid på ulike nivå i helse- og sosialtjenesten og med andre aktuelle sektorer. Etisk og faglig refleksjon over terapeutisk kompetanse.
3. året 10 uker	Mestre arbeidsprosesser med stor grad av selvstendighet i samarbeid med bruker(e) og andre aktuelle samarbeidspartnere. Jobbe systematisk, kunnskapsbasert og kvalitetsforbedrende. Fagutvikling, innovasjon og bruk av prosjektmetodikk.

Oversikt over de ulike praksisperiodene.

- studiet, og det er vanskelig å kombinere jobb med å flytte på hybel i praksisperioden. Vi har mange praksisplasser ute i distrikts-Norge og er avhengig av å benytte tilgjengelige plasser. Dette er også viktig for fremtidig rekruttering av ergoterapeuter til kommunene i hele landet.
- I noen tilfeller kan vi oppleve at praksisfeltet mener at utdanningen har hovedansvaret for vurdering av studentene, selv også når studentene er ute i praksis. I samarbeidsavtalen står det beskrevet at praksis-

feltet har ansvar for den faglige veiledningen og vurderingen, mens studieprogrammet har det formelle vurderingsansvaret. Det betyr ikke at praksisfeltet skal stå alene i vurdering av utfordringer relatert til faglig kompetanse og personlig egnet hos studentene. Et viktig spørsmål kan være: «Kan jeg se for meg denne studenten som en fremtidig kollega?» Dersom noen er usikre på dette, ønsker vi på utdanningen at praksisveilederne raskt tar kontakt med kontaktlærer for å drøfte, få veiledning og bistand.

NTNU Gjøvik består av flere bygninger plassert i åpne omgivelser i gangavstand til Gjøvik sentrum.

- Det kan tidvis gjennom utdanningen kan være et gap mellom hva som er det faglige fokuset på utdanningen og hva praksisfeltet er opptatt av og har som arbeidsoppgaver. Målet på utdanningen er å utdanne innovative ergoterapeuter som kan møte morgendagens utfordringer. Samtidig vet vi at det tar tid å endre praksis og studentene skal inneha ferdigheter og kunnskap relevant for dagens praksisplasser. Studieprogrammets innhold er i stadig utvikling, og vi er avhengige av et konstruktivt samarbeid med praksisfeltet for å samskape en relevant og samfunnsnyttig utdanning.
- De økonomiske innstramningene av midler til høyere utdanning påvirker skolens måte å kunne følge opp og veilede i praksis. Digital oppfølging er nå innført som rutine ved flere utdanninger. Vi erfarer at digitale møter har mange fordeler blant annet at vi når ut til flere praksisveiledere og får gjennomført flere møter. Praksisfeltet melder også at dette er en god løsning i en travel hverdag. Samtidig gjør skjerm noe med relasjon og kommunikasjon som ikke alltid

er positivt. Bruk av digitale møteplasser for samhandling med praksisfeltet må derfor vurderes fortløpende.

HVA FUNGERER BRA I DAG?

Vi opplever å ha et godt samarbeid med store deler av praksisfeltet, og at praksisfeltet tar kontakt med oss ved behov. Det gjennomføres årlige dialogseminarer med praksisfeltet, både med kommuner og spesialisthelsetjenesten, og disse oppleves fruktbare og er en viktig samarbeidsarena. Her utveksles erfaringer og nyttig informasjon, slik at alle parter holdes oppdatert om hverandres situasjon.

Det at vi har en egen praksiskontakt i en avklart prosentandel av stillingen, ser vi er viktig. Både for å opprettholde og å skape nye praksisplasser. Det sikrer oversikt, et bedre innblikk i og god kontakt med praksisfeltet. Ergoterapeutdanningen er opptatt av tett dialog med praksisfeltet og terskelen for å ta kontakt skal være kort for begge parter.

Vi ser at praksisplasser som tar imot to eller flere studenter har godt utbytte av dette. Studentene kan støtte hverandre, lære av hverandre, samt gi hverandre konstruktive tilbakemeldinger.

Dersom praksisplassen tar imot flere studenter samtidig, gir det også mulighet for gruppeveiledning, noe studentene selv gir tilbakemelding om at de har godt utbytte av.

Vi vil også trekke frem at vi opplever å ha et godt samarbeid med praksisplasser der det ikke er ergoterapeuter som er praksisveiledere, og at flere av disse praksisplassene er nødvendige for at studentene skal få varierte praksisperioder.

FREMTIDSTANKER

Vi på ergoterapeutdanningen ved Institutt for Helsevitenskap (IHG) ved NTNU Gjøvik har et ønske om å få til ytterligere samarbeidsprosjekter med praksisfeltet i fremtiden. En måte å gjøre det på er å benytte prosjektmidler som lyses ut årlig ved instituttet. Hensikten med samarbeidsprosjektene er å fremme samarbeid mellom universitetet og samarbeidende praksissteder. Prosjektene skal bidra til å styrke kvalitet og relevans i praksisstudier. Samarbeidspartnere i praksisfeltet må gjerne ta kontakt med oss dersom de har en ide til et samarbeidsprosjekt eller ønsker om mulige prosjektideer/samarbeidsideer.

Universitetskommunen Gjøvik og NTNU er i gang med et prosjekt, kalt Levende laboratorium, for å videreutvikle tverrfaglig samarbeid og fagutvikling i praksis. I emnet Prosjektarbeid og -ledelse som pågår i femte semester, har vi samarbeid med flere offentlige og frivillige aktører, og dette blir evaluert positivt.

Vi ønsker å avslutte med å takke alle våre gode samarbeidspartnere ute i praksisfeltet som bidrar til å utdanne morgendagens ergoterapeuter!

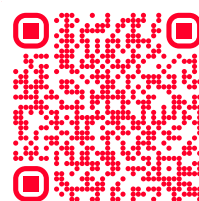

Vi er her for deg – også i 2024

Har det skjedd noen endringer i livet ditt? Har du fått høyere lønn? Mer eller mindre gjeld? Flere familiemedlemmer, to- eller firbeinte? Da er det smart å sjekke om du har dekningene som møter forsikringsbehovet ditt.

Ta kontakt med oss på forsikringskontoret, så ser vi på forsikringene dine sammen.

Vi ønsker deg et godt forsikret nytt år!

Kontakt oss

Ergoterapeutenes forsikringskontor | ergoterapeuteneforsikring.org | 22 05 99 15

Forskning i farten

Av Else Merete Thyness

NAVN:

Forskningsgruppen

Kommuneergoterapiprosjektet

Forsker på kommuneergoterapeuters praksis

– Hvem er forskningsgruppen Kommuneergoterapi prosjektet?

– Forskningsgruppen i kommuneergoterapiprosjektet består av ergoterapeuter og forskere som er tilknyttet ulike utdanningsinstitusjoner i Norge. Gruppen ledes i dag av førsteamanuensis Linda Stigen. Videre består prosjektgruppen av professor Tore Bonsaksen, førsteamanuensis Sissel Horghagen, førsteamanuensis Ruca Maass, førsteamanuensis Merethe Hustoft, professor Cathrine Arntzen, førsteamanuensis Astrid Gramstad og professor emerita Unni Sveen. Det samlede fag- og forskningsmiljøet viser bredde i geografisk tilhørighet (Troms, Trøndelag, Gjøvik, Elverum, Bergen og Oslo), lang kjennskap til ulike deler av praksisfeltet og forskningserfaring innenfor både kvalitativ og kvantitativ forskningsdesign.

– Hva forsker dere på?

– Vi forsker på ulike aspekter av kommuneergoterapeuters praksis. Samhandlingsreformen, som trådte i kraft i 2012, har hatt en betydelig innvirkning på kommunehelsetjenesten i Norge. Denne reformen kombinert med demografiske endringer og fremvekst av nye behov, utfordrer fagutøvelse og organisering av kommunale ergoterapeutiske tjenester. Endringer i rammebetingelsene har blitt ytterligere forsterket av innføringen av kommunereformen fra første januar 2020, hvor ergoterapi ble gjort til en lovpålagt tjeneste i kommunene. For å kartlegge kommuneergoterapifeltet, forstå hva de komplekse

endringene betyr for kommuneergoterapi og bidra til å peke ut en retning for fremtidens praksis, ble det i 2017 satt i gang et nasjonalt prosjekt. Målet var å gi en beskrivelse av kommunal ergoterapi, med fokus på sammenhengen med politiske føringer, lokale forhold og de prioriteringer som styrer ergoterapipraksis. I studien er vi også opptatt av hvordan ergoterapipraksis styres og utvikles i bestemte retninger, og om fagutøvelsen er i takt eller utakt med nye helsepolitiske krav og forventninger. Prosjektet har også ambisjon om å se på sammenhenger mellom ergoterapeuters praksis og nasjonale og lokale rammebetingelser.

En spørreundersøkelse ble i 2017 sendt ut til ergoterapeuter ansatt i kommunehelsetjenesten, i tillegg til at det ble gjennomført fokusgruppeintervjuer med 10 kommuneergoterapeuter. Basert på datamaterialet fra spørreundersøkelsen og intervjuene har flere artikler blitt publisert i nasjonale og internasjonale vitenskapelige tidsskrifter.

Resultatene av prosjektet har gitt innsikt i utfordringene ergoterapeuter står overfor i lys av samhandlingsreformen og kommunereformen, og hvordan de navigerer mellom nasjonale retningslinjer og lokale behov for å sikre effektivitet og relevans i tjenestetilbudet. Samtidig gir resultatene et bilde av hvordan ergoterapeuters kompetanse har utviklet seg for å imøtekomme de stadig skiftende kravene i kommunehelsetjenesten.

Knyttet spesifikt til praksisveiledning av ergoterapistudenter fokuserte en av artiklene fra den første datainnsamlingen på kommuneergoterapeuter som hadde vært praksisveiledere. Med en økende studentmasse i ergoterapiutdanningene vokser behovet for flere praksisplasser og veiledere i praksisfeltet. Å forstå hvilke faktorer som motiverer ergoterapeuter til å bli praksisveiledere er derfor avgjørende. Denne kunnskapen gir studiestedene enklere tilgang til ergoterapeuter som allerede er veiledere, og kan bidra til å redusere hindringer for de som ikke har påtatt seg veilederrollen ennå. I denne studien undersøkte vi derfor andelen blant deltakerne som hadde vært praksisveileder for en eller flere ergoterapistudenter i løpet av siste år, og hvordan ulike faktorer samvarierte med det å ha vært praksisveileder (Bonsaksen et al., 2019).

Vi fant at færre enn tre av ti av deltagerne hadde vært praksisveiledere det siste året. Ingen av de

sosiodemografiske faktorene var forbundet med rollen som praksisveileder siste år. Dette betyr at praksisveiledere fra kommunal sektor like gjerne var unge som gamle, like gjerne menn som kvinner, og like gjerne erfarne som uerfarne.

Å arbeide samlokalisert med andre ergoterapeuter var den eneste faktoren som var knyttet til å være veileder det siste året. Dette støtter tidligere forskning som vektlegger betydningen av sosiale og organisatoriske forhold i veiledning. Eksempler fra USA (Varland et al., 2017) og Singapore (Krishnasamy et al., 2017) understreker betydningen av støttende strukturer og tilgjengelighet av kollegial støtte for veiledere.

At få av deltakerne hadde veiledet ergoterapistudenter det siste året, antyder at ergoterapeuter i primærhelsetjenesten er en underutnyttet ressurs. Å tilby sosial og organisatorisk støtte til ergoterapeuter som er interessert i veiledning kan på sikt øke sjansen for deres deltakelse. Vi tenker studien har to viktige implikasjoner. For det første bør utdanningssteder henvende seg til praksissteder med flere enn én ergoterapeut for å rekruttere veiledere. For det andre bør utdanningssteder utvikle langsiktige planer for å støtte rekruttering av praksisveiledere, med tanke på det økende behovet for veiledere.

I 2022 ble det sendt ut en ny spørreundersøkelse som inkluderte en del av spørsmålene fra 2017, men i tillegg mer utdypende om ergoterapeutenes fagutøvelse, arbeidsområder, innhold i tjenestene, samarbeid med andre, kompetanse og fagutvikling, tilfredshet i jobben og praksisveiledning. Vi har derfor nå mer materiale som beskriver kommuneergoterapeuters vurdering av egen kompetanse for å være veileder, om hva som skal til for at de ønsker å være veileder og hvordan de opplever samarbeidet med utdanningsinstitusjonene knyttet til å være veileder. Et manuskript på dette materialet er under arbeid og vil forhåpentligvis bli publisert i et internasjonalt tidsskrift i løpet av 2024.

- Hvilken forskningsartikkel er den beste dere har lest knyttet til praksis for ergoterapistudenter?

- Det fins flere artikler om ergoterapi og praksisveiledning i kommunehelsetjenesten, blant annet en av ergoterapeuter i Canada (Friedland, Polatajko & Gage, 2001). Her beskriver de hvordan de gjennom å ha studenter i praksis, der det ikke har vært ergoterapeuter, har fått ansatt ergoterapeuter. I Norge er det flere kommuner som fortsatt mangler ergoterapeuter, og kanskje kunne dette vært et

tiltak for å endre på det. Dette kan også gi andre muligheter til å bruke studentprosjekter (samarbeid mellom utdanning og kommuner) som virkemiddel for fagutvikling og kollegial støtte i kommuner med få ergoterapeuter. Vi trenger å utvikle forståelsen for at det å ha student ikke handler om merarbeid, men at det kan føre til innovative prosjekter som er berikende for ergoterapeuter som arbeider i kommunehelsetjenesten.

- Hva trenger vi mer forskning om knyttet til ergoterapistudenters praksis?

- Vi kan trenge forskning og utviklingsarbeider relatert til hvilke tiltak som støtter ergoterapeuter til å øke sin veiledningskompetanse, og hva som skal til for at veiledningskompetanse blir verdsatt både av dem selv, og kolleger og arbeidsgivere. Vi kan trenge mer forskning om design for å utvikle samarbeid om praksisveiledning mellom utdanning og praksis, og hvordan vi kan se nye måter å utvikle praksis- praksissamarbeid- og praksisområdene våre på (Kirke, Leyton & Sim, 2007). Det er viktig å løfte veilederkompetansen. Det handler om at vi har et kollektivt ansvar for å utdanne morgendagens ergoterapeuter.

Referanser

- Bonsaksen, T., Dolva, A. S., Horghagen, S., Sveen, U., Hagby, C., & Arntzen, C. (2019). Community-Working Occupational Therapists Serving as Fieldwork Supervisors: Characteristics and Associated Factors. *Open Journal of Occupational Therapy*, 7(3), 1-8. <https://doi.org/10.15453/2168-6408.1627>
- Friedland, J., Polatajko, H., & Gage, M. (2001). Expanding the boundaries of occupational therapy practice through student fieldwork experiences: Description of a provincially-funded community development project. *Canadian Journal of Occupational Therapy*, 68(5), 301-309. <https://doi.org/10.1177/000841740106800506>
- Kirke, P., Layton, N., & Sim, J. (2007). Informing fieldwork design: Key elements to quality in fieldwork education for undergraduate occupational therapy students. *Australian Occupational Therapy Journal*, 54, S13-S22. <https://doi.org/10.1111/j.1440-1630.2007.00696.x>
- Krishnasamy, C., Pereira, E., & Khoon, H. T. S. (2017). Junior Occupational Therapy Clinical Supervisors in an Acute Hospital: Experiences, Challenges, and Recommendations. *Health Professions Education*.
- Varland, J., Cardell, E., Koski, J., & McFadden, M. (2017). Factors Influencing Occupational Therapists' Decision to Supervise Fieldwork Students. *Occupational Therapy in Health Care*, 31(3), 238-254. <https://doi.org/10.1080/07380577.2017.1328631>

Fem gode grunner til å bli praksisveileder

Lurer du på om det å bli praksisveileder er noe for deg? Her skal du få fem gode grunner til å si ja når du blir forespurt. Du kan også ta kontakt med en utdanning og melde deg som veileder.

Av Lisebet Skeie Skarpaas, Kjersti Ellingsen, Malin Eerola, Elin Andresen Leistad, Vegard Horne og Margaret Ljosnes Søvik

HAR DU LYST Å TA IMOT STUDENT?

Ta kontakt med utdanningene dersom du ønsker å være praksisveileder:

Lisebet Skeie Skarpaas:
lisksa@oslomet.no
Kjersti Ellingsen:
kjersti.ellingsen@vid.no
Malin Eerola:
malin.eerola@ntnu.no
Elin Andresen Leistad:
elin.a.leistad@ntnu.no
Vegard Horne:
vegard.horne@uit.no;
Margaret Ljosnes Søvik:
Margaret.Ljosnes.Sovik@hvl.no

#1 Hold deg oppdatert!

En student bringer med seg ny kunnskap i form av de nyeste lærebøkene, forskning, retningslinjer, teorier og modeller. Studentene skal være oppdatert på ny kunnskap, og du kan spørre dem om å lese seg opp og bidra med kunnskap på feltet hvor du jobber. De har tilgang på forskningslitteratur og bøker og kan være en ressurs.

#2 Få ekstra ressurser!

Å ha student gir deg en ekstra ergoterapeut i miljøet for en periode. Hvorfor ikke bruke det til å synliggjøre hva ergoterapeuter kan bidra med? Gjør noe ekstra i perioden hvor studenten(e) er til stede. Tar du to studenter eller flere, vil de også kunne jobbe mer selvstendig og avlaste på en del oppgaver når de har fått opplæring.

#3 Bli utfordret!

Å ha student i praksisen fremmer kritisk refleksjon og bidrar til å opprettholde utvikling og klinisk resonnering i din praksis. Det kan være utfordrende å svare ut spørsmål fra studenter, men det er ikke meningen at du som praksisveileder skal ha alle svar. Du får mulighet til å undre deg sammen med studenten og kanskje i fellesskap

komme frem til nye forståelser. Det er gode muligheter for at både du og studenten lærer noe – og kanskje bidrar det til en enda bedre praksis?

#4 Hold kontakt med utdanningene!

Å ha student fremmer kontakt med utdanningen og gir deg mulighet til å ha dialog med veiledere og lærere i utdanning slik at de kan lære av deg om behovene i praksis. Kanskje kan du også bidra som sensor eller med undervisning om ditt felt. Ved at utdanningen følger studenter opp i praksis, blir de kjent med ditt felt og det viktige og spennende arbeidet som foregår på ditt arbeidssted. Visste du at å veilede andre også er et krav for å bli spesialist?

#5 Sikre deg en god kollega!

Å ha studenter i praksis fremmer at du får gode kollegaer. Hvis vi skal øke ressursene og antall ergoterapeuter i tjenestene, og dermed rigge samfunnet for kompetansebehovene, trenger vi at flere utdanner seg til ergoterapeut og får gode praksisplasser underveis i studiet. Å få dyktige, nyutdannede kollegaer krever at de får prøve seg på varierte og gode praksisplasser i løpet av studiet!

Fagsjefen oppfordrer!

Har du en liten veilederspire i magen? Tenker du at det kunne vært spennende å hjelpe en eller flere studenter, gjennom utdanningen og inn i yrkeslivet?

Av Kristin Jess-Bakken

For at vi skal kunne utdanne nok ergoterapeuter for fremtiden, trenger vi flere praksisveiledere i ergoterapi.

Du trenger ikke å ha en ergoterapistilling, bare du bruker kompetansen din på å se spillet mellom person, aktivitet og omgivelser i jobben din. Har du lyst, og av en eller annen grunn ikke er blitt spurt, så vil

utdanningene gjerne høre fra deg!

Praksis er en viktig del av opplæringen til å bli ergoterapeut. Her får studenten dele erfaringer med veiledere og mulighet til å reflektere sammen med dem over opplevelser. Som praksisveileder deltar du i dugnaden for å utdanne morgendagens ergoterapeuter.

Kristin Jess-Bakken er fagsjef i Ergoterapeutene.

Mino

Mino er en digital samtaleforsterker som hjelper brukeren å høre bedre i de fleste hverdagssituasjoner, enten de bruker høreapparat daglig, eller hører litt dårlig av og til.

Hjelper brukeren ut av isolering.

apoter

Bestilles også på
www.apotera.no

Kontakt AurisMed
Telefon: 33 42 72 50
E-post: aurismed@aurismed.no
www.aurismed.no

 Bellman & Symfon®
DESIGN FOR EARS

Presseklipp

Ergoterapeuter er stadig å se i media. Her er et lite utvalg fra de siste månedene.

Av Else Merete Thyness

NORDSALTEN AVIS 09.06.2023

Studenter i praksis i Hamarøy **Marie Dvergsnes (20) og Vesta Pundinaite (21) praktiserte ergoterapi i Hamarøy.**

I tillegg til å ha vært rundt på sykehjem, skoler og hjemmebesøk, har Marie og Vesta gått turer, klatret og badet. De fortalte at det var nokså tilfeldig at det ble akkurat Hamarøy.

– Vi søkte på de forskjellige plassene og Hamarøy så finest ut, selv om det var lengst unna, sa Marie.

– Det var en fin mulighet å oppleve noe helt nytt, sa Vesta.

Studentene fortalte at ergoterapifaget har gitt dem et nytt syn på aktivitet.

– Det gjelder det å lage mat, gå på butikken og å knytte sko. Det er masse delaktiviteter. Man kan se på hvordan folk griper og løfter, og finne ut hvor oppgaven stopper opp. Kanskje det å gripe er problemet. Vi går derfor dypt inn i aktiviteten, fortalte de to studentene.

– Jobben er veldig varierende. Ergoterapi går over alle aldersgrupper, sa Vesta.

Vesta og Maria, fra Trondhjem og Kristiansand, har vært i praksis i Hamarøy. Kommunen ligger i Nordland fylke, i overgangen mellom Salten og Ofoten. Studentene fortalte at de er veldig glade for praksisplassen de fikk. Foto: Privat.

KHRONO 23.10.2023

Anbefaler å samarbeide om praksis

Dialogen mellom universiteter og høyskoler på den ene siden og praksisstedene på den andre bør styrkes, ifølge evaluering av nye retningslinjer for helse- og sosialfag.

Rådgivningsselskapet KPMG har fått i oppdrag av Kunnskapsdepartementet å evaluere de nye nasjonale retningslinjene for helse- og sosialfag-utdanningene (Rethos). En konklusjon er at det er

utfordringer særlig i samarbeidet mellom utdanningene og sentrale deler av de kommunale tjenestene. Blant annet peker KPMG på at kommunene er mer mangfoldige enn spesialisthelsetjenestene, det er stor variasjon i størrelse og tjenestetilbud, og at universiteter og høyskoler ikke kun har ett eller noen få kontaktpunkter som de kan henvende seg til i samarbeidet om praksis.

Noen kommuner har løst dette ved å etablere praksiskontorer, en ordning KPMG mener kan utvides.

HEIM KOMMUNE 23.10.2023

Studenter arrangerte «Sommer-OL» for beboerne på Heim helsesenter.

Ergoterapitudentene Sigrid Adde og Lars Voll Skrove fra NTNU Trondheim hadde praksis i Heim kommune. Der arrangerte de et aktivitetsopplegg for beboerne på Heim helsesenter.

Arrangementet ble til gjennom godt samarbeid med både ansatte og beboere ved avdelingene, og ikke minst kjøkkenet som stiller velvillig opp med

grillmat. Halsa Demenskor åpnet arrangementet, og Ordfører Odd Jarle Svanem foretok den offisielle tenningen av «OL-Ilden».

FONTENE 26.02.2021

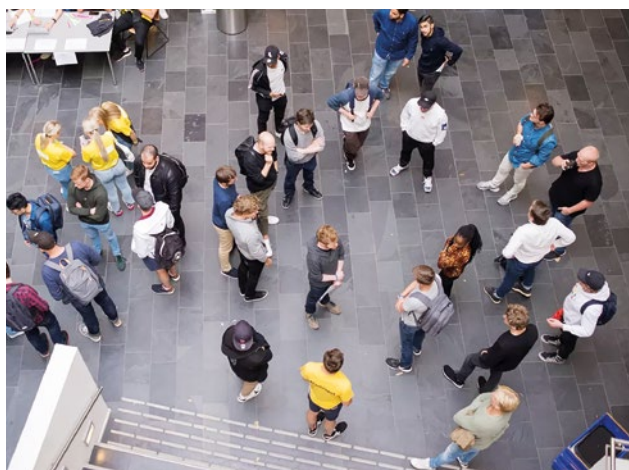
Studentene skal bli flinkere til å jobbe med barn

Studenter på ni ulike utdanninger på OsloMet møtes for å diskutere et tenkt barn.

Alle studenter på profesjonsutdanningene på OsloMet får tilbud om gruppearbeid på tvers av studieretning, der de skal løse oppgaver i samarbeid med sine framtidige kolleger i nærliggende yrker.

INTERACT er et heldigitalt tverrfaglig undervisningsopplegg for studenter på helse-, sosialfag-, lærer- og barnehagelærerutdanningene ved OsloMet. Hovedhensikten med INTERACT er å styrke den tverrfaglige samarbeidskompetansen på fagområdet barn, unge og familier, med spesiell vekt på utsatte barn og ungdom. Prosjektet, omfatter studenter innen barnevern, sosialt arbeid, vernepleie, sykepleie, fysioterapi, ergoterapi og tre lærerutdanninger.

INTERACT skal utvikle studentenes kompetanse

INTERACT skal utvikle studentenes kompetanse i å samarbeide om å hjelpe barn og unge og deres familier. Seminradagene for 2024 er lagt ut på OsloMets sider. Foto: Eirik Dahl Viggen.

i å samarbeide om å hjelpe barn og unge og deres familier.

Den uskikkelige

Midt på 1990-tallet skrev en lærer i min vurderingsbok om min innsats i faget Kristendomskunnskap: Aktiv skriftlig og muntlig. Til tider upassende kommentarer.

Av Vegard Horne

Vegard Horne er ergoterapeut og studieprogramleder ved Bachelorprogram i ergoterapi, Institutt for helse- og omsorgsfag, Det helsevitenskapelige fakultet ved UiT Norges arktiske universitet. Han er leder av Yrkesetisk utvalg. E-post: vegard.horne@uit.no

Man kan undre seg over 11 år gamle Vegards kommentarer. Hva overbeviste læreren til å notere upassende kommentarer? Ga jeg uttrykk for å være kritisk til den kristne doktrinen? I det samme faget ett år senere, skrev en annen lærer: *Svært god interesse for faget. Muntlig svært aktiv.* Du tenker kanskje at unge Vegard hadde lært av tilbakemeldingen. Var den nye vurderingen et uttrykk for min modning? Eller var en annen lærers perspektiv såpass annerledes? Eller var vedkommende bare flink med eufemismer, siden vurderingen avsluttes med: *Liker å diskutere.* Anekdoten er ment å illustrere at man er under kontinuerlig vurdering, og at *det upassende* tolkes subjektivt.

SKIKKEHETSVURDERINGENS STENTAVLE

Debattinnlegget omhandler spørkelset som hjemsøker studentene fra studiestart: skikkethetsvurderingen. Helt konkret omhandler skikkethetsvurdering: «(...) det mellommenneskelige (...)» (1). Jeg kommer ikke til å trekke frem skikkethetsvurdering som en helhetlig prosess. Hovedfokuset blir på den utløsende tvilsmeldingen. Vi bør alle være enige om at skikkethetsvurdering er viktig. Studenten skal ivareta sårbare grupper, evne å samarbeide og være profesjonell. Jeg tar utgangspunkt i skikkethets-

vurderingens stentavle; forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (2). Med den i hånd skal man spørre seg: Har studenten forventede forutsetninger for å utøve yrket? Et godt spørsmål. Men jeg mener at forskriften slik den fremstår i dag, uforholdsmessig åpner for subjektive tolkninger av hva som kan betraktes som uskikkelig. Kanskje tar jeg feil. Vi bør debattere om når en student bør mistenkes for å være uskikket. Når bør en tvilsmelding leveres? Det menes mye om temaet. Det er ingen tvil om at en slik vurdering er vanskelig (3). Hvor grensene går kan betraktes som tilnærmet udefinerbare (1). Enda verre blir det når vurderingen baseres på subjektivitetens illusoriske stesøster: skjønnnet. Jeg mener dette er utfordrende og krever refleksjon hos alle som er i en posisjon for å levere tvilsmelding. Utover dette er det relevant å tenke på stresset tvilsmeldinger i seg selv kan påføre involverte. Kan tvilsmeldinger i seg selv skape større utfordringer enn grunnlaget for vurderingene? Etableres et overfokus på den aktuelle studenten? Studenter er under kontinuerlig vurdering. Deres kunnskap og personlighet eksponeres for et krevende arbeidsfelt. Et felt preget av andre personligheter. Tvilspotensialet oppleves av en praksisveileder eller andre. Noe reageres på, som vurderes å varsles om til utdanningsinstitu-

Send debattinnlegg til:
emt@ergoterapeutene.org.
Merk mailen med **Debatt**.

sjonen. Det kan reageres med en tvilsmelding, som så behandles videre og kan danne grunnlaget for en reell sak om skikkethetsvurdering. I 2022 ble det levert rekordhøye 342 tvilsmeldinger. Men kun syv endte med utestengelse (4). Grunnlaget for tvilsmelding er og blir det interessante. Tvilsmeldinger er og blir det som bør diskuteres. Det er og blir et spøkelse. Hva var det som ble sagt? Hva skjedde? Hva mentes? Hadde det noen bakenforliggende mening? Det kan raskt bli alvor siden forskriften påpeker at man kan betraktes som uskikket selv om bare ett kriterie er oppfylt.

ET FÅTALL TYDELIGE PUNKTER

Noen punkter i forskriften er tydeligere. For eksempel hvis studenten viser truende atferd, eller «(...) misbruker rusmidler eller tilegner seg medikamenter på ulovlig vis (...)». Det samme gjelder hvis studenten gjør noe som kan føre til skade hos andre. Likeens er det lettere å vurdere manglende kunnskap hos studenten, enn hva det vil være å vurdere om personligheten til vedkommende er utfordrende. I så fall: Hva er en utfordrende personlighet? Har jeg en? Jeg kan være kritisk til det som foregår i mine omgivelser. Fortsatt liker jeg å diskutere. Fremdeles har jeg nok *upassende kommentarer* til dominerende doktriner. Eller kommer det an på andres tolkning?

MANGE UTYDELIGE PUNKTER

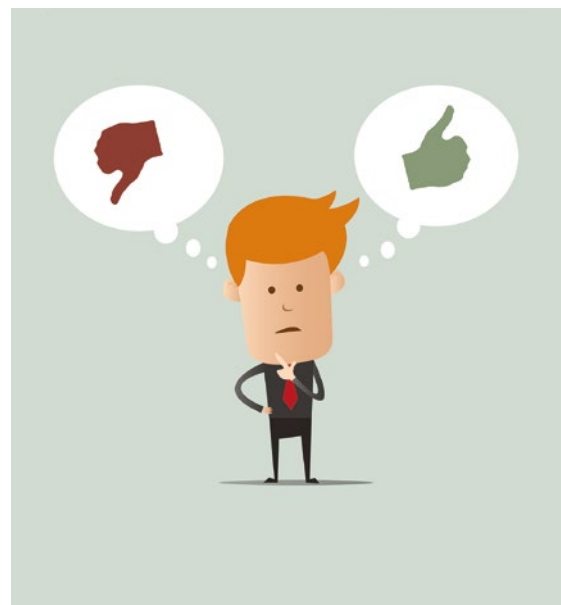
Hvor går grensen for hva som kan betraktes som «(...) manglende vilje eller evne til omsorg, forståelse og respekt (...)» eller «(...) til å samarbeide og til å etablere til-litsforhold og kommunisere (...)»? Det åpnes spesielt for tolkning når det kommer til betraktninger omkring «(...) krenkende atferd

(...)». Jeg fortsetter listen med «(...) studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser (...)». Hva er den uakseptable atferdens ytterpunkter? Hvordan graderes en students «(...) selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet og kommende yrkesrolle (...)»? Konstrueres en kunstig forventning om et studentideal? Tolkingsrommet fremstår absurd.

HVA ER KRENKENDE?

Da jeg selv var student, kunne jeg spøke med de fleste om det meste. Kan jeg ha blitt oppfattet som krenkende? Det får jeg kanskje aldri vite. Heldigvis var forskriften fersk på den tiden jeg studerte ergoterapi. Hva med når jeg selv har vært veileder? Har jeg akseptert mer enn jeg burde? Tenk på deg selv: Hvor går grensen for hva som er upassende at en student sier eller gjør? Hvordan reagerer du hvis en student ytrer politisk ukorrekte meninger i passende og upassende sammenhenger? Både du og jeg har konkrete eksempler omhandlende studenter man undrer seg over. Men er det grunnlag for å betvile deres personlighet? Paradoksalt nok er noen av de mest fremragende fagpersonene jeg kjenner, kritikkverdige mennesker.

Jeg avslutter med en anekdote fra mitt eget brokete arbeidsliv som ergoterapeut. En kollega ba meg kort beskrive hvordan hånd-funksjon utvikles. Under forklaringen beskrev jeg betydningen av menneskets evolusjonære utvikling. Kollegaen avbrøt meg og sa at jeg ikke trengte å nevne evolusjon. Vedkommende trodde ikke på evolusjonsteori. Jeg lo litt og spurte om vedkommende trodde det var Gud som hadde skapt

Har studenten forventede forutsetninger for å utøve yrket?

mennesket og dermed håndfunksjonen. Kollegaen insisterte på at det var tilfelle. Var min reaksjon krenkende? Eller ble jeg krenket? Tenk deg følgende: Hvordan hadde du reagert hvis det var en student som reagerte på samme måte som meg? Eller hvis en student betviler dominerende teorier i faget, og heller forklarer menneskets omstendigheter ut fra religiøse overbevisninger?

Referanser

1. Hepsø, A. og Kildahl, K. Tvilsmelding. I: Kildahl, K. (red.) Oslo: Universitetsforlaget. 2020. Skikket for yrket? Skikkethetsvurdering i profesjonsutdanninger.
2. Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning. FOR-2006-06-30-859. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/forskrift/2006-06-30-859>
3. Vurdering av studenters skikkethet for yrket – en kartleggingsstudie i profesjonsutdanningene. Olsen, LB., Grøndahl, VA. Og Femdal, I.
4. Tønnesen, E., Bjørgan, E.H. og Arnesen, M. Rekordhøye tall for tvilsmeldinger. 22.03.23. Tilgjengelig fra: <https://khrono.no/rekord-hoye-tall-for-tvilsmeldinger/768815>

Åtte i farten

Av Else Merete Thyness

Praksisveiledere

1. Hvorfor velger du å ha student?

2. Hva mener du er viktigst for studentene å lære i praksisperioden?

Navn: Silje Lom Soldal

Arbeidssted: Ravneberghaugen

1. Eg vel å ha student fordi eg ser viktigheita av at alle studentar skal få vere i praksisfeltet i løpet av studietida si, og at vi difor må ta vår del av denne «dugnaden». Eg synes det er motiverande og lærerikt å ha student, og eg tenkjer at det skjerpar meg når eg utøver ergoterapifaget.

2. Eg meiner det viktigaste dei lærer, er å knytte teori og forskning til praksis og få erfare korleis det ein lærer i studiet kan nyttast i møte med ulike pasientgrupper.

Navn: Rose Linn Espedal Wersland

Arbeidssted: Stavanger Kommune.

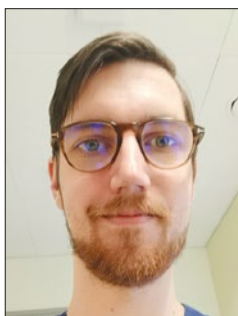

1. Jeg velger å ha studenter fordi jeg synes det er viktig å få frem betydningen av ergoterapi i eldreomsorgen. Ikke bare som en rehabiliterende funksjon, men i arbeid med vedlikehold av helse og arbeid med livskvalitet i livets siste fase.

2. Jeg mener det er viktig at studentene lærer sin rolle i sitt yrke, spesielt i samarbeid med andre yrkesgrupper, hvordan man kan legge til rette for aktivitet og deltakelse ut ifra ulike forutsetninger samt fremme helse og livskvalitet.

Navn: Vidar Grønningen

Arbeidssted: Finnmarkssykehuset

1. Vi får tre studenter i året. Det er en av arbeidsoppgavene i min stillingsbeskrivelse. Positive sider med å ha student er at man får reflektert over egen praksis, man kan få med seg nye endringer som skjer i utdanningen og man får mulighet til å skape interesse og engasjement rundt ergoterapi

for fremtidige kollegaer.

2. Det som er viktig for studentene våre å lære i praksis, er å kunne møte pasienter, pårørende og samarbeidspartnere med en positiv innstilling og respekt. Vi ønsker at studentene tidlig begynner å bruke refleksjon for å se situasjoner og egen adferd i nytt lys. Dette opplever vi som gunstig for videreutvikling og bevissthet rundt egen profesjonelle og personlige kompetanse.

Navn: Kjersti Hustoft

Arbeidssted: Bodø kommune

1. I vår tjeneste har vi studenter hvert år. Vi velger å ha student da det er en fin måte å holde seg oppdatert faglig på, og man får skjerpet egne refleksjoner rundt de valgene man tar daglig i egen jobb. Samtidig er det en flott mulighet til å gi studenter og våre kommende kollegaer innsikt i hvordan

ergoterapeuter jobber med barn.

2. Det er viktig for studenten å se mangfoldet innenfor barneergoterapi samt gi dem mulighet til å ta på, kjenne på og undersøke barn. Vi ønsker å gi dem rom for å prøve ut terapeutferdigheter, og å se sammenheng mellom teori og praksis. Mitt mål for studenter i praksis er at de skal oppleve at å jobbe med barn er spennende, utfordrende og artig.

Studenter

1. Hvorfor er praksis viktig for studenter?

2. Er det noe som kunne gjort praksisstudiet bedre?

Navn: Malene Brynlund

Studiested: UIT- Norges arktiske universitet

1. Praksis er den læringsarenaen jeg har lært mest på og er av den grunn viktig. Vi får omgjort den teoretiske kunnskapen til handlinger i møte med menneskers ønsker og behov. For meg er det motiverende å se at arbeidet man skal ut i, har betydning for menneskene man møter.

2. Jeg har vært heldig som har vært gjennom kommunehelsetjeneste, spesialisthelsetjeneste og psykisk helse/rus. Ved varierte praksisplasser har jeg lært mye, men ikke alle får det. Det å strebe etter at studenter får varierte praksiser mener jeg er viktig for læringsutbyttet. Jeg håper at flere arbeidsplasser kan ta imot ergoterapistudenter.

Navn: Magnus Wahl

Studiested: OsloMet

1. Det er i praksis jeg har tilegnet meg mest fagkompetanse. Det er her jeg har fått prøvd ut teorien vi lærer på skolen opp mot hvordan det er i praksis. Praksis er en flott måte å bli kjent med det vi etterhvert skal ut og jobbe med. Det er viktig at det er god variasjon på praksisplassene.

2. For min del har jeg vært veldig heldig med de stedene jeg har vært. Jeg har kunnet implementere de læringsutbyttene jeg skulle oppfylle.

Navn: Sine Helle

Studiested: Høgskolen på Vestlandet

1. Praksis er viktig for studenter i ergoterapi da det gir praktisk erfaring og anvendelse av teoretisk kunnskap i reelle situasjoner. Det bidrar til å utvikle ferdigheter, bygge tillit og forståelse for klientbehov og profesjonell identitet.

2. Når det gjelder å forbedre praksisstudiet kunne det vært mer fokus på varierte kliniske opplevelser og et tettere samarbeid mellom skole og praksisplass. Det kunne vært nyttige elementer for å berike studentenes læringsopplevelse. I tillegg kunne en økt variasjon i pasienttilfellene vært verdifullt for å gi studentene en bredere innsikt i ulike tilstander og utfordringer innen ergoterapi.

Navn: Caroline Solberg Langhelle,

Studiested: Høgskolen på Vestlandet

1. Praksis er viktig for at studenter skal verte budd på korleis det er å arbeide som ergoterapeut på ulike praksisarenaer med forskjellige brukargrupper. I tillegg hjelper praksis studenter å sjå relevansen og viktigheta av teorien lært på studiet, noe som kan bidra til betre læring og forståing.

2. Praksisstudiet kunne vore betre om studentane i større grad vart sett på ein ressurs som kan vida-reformidle fersk kunnskap og kor studenten vart inkludert i faglege diskusjonar og sosiale hendingar saman med dei tilsette. Det ville skape eit godt grunnlag for kunnskap og trivsel frå start på vegen mot å verte ein trygg og god ergoterapeut.

Kontakt: Erik Sigurdssøn
ADDmedia AS
Sentralbord +47 40 10 05 01
Mobil: 90 03 09 43
Faks: 22 17 25 08
E-post: erik@addmedia.no

Aurland Kommune
-det naturlege valet

**Brenn du for å hjelpe andre med ulike utfordringar?
Då har du sjanse til å få jobb hjå oss no!**

Ergoterapeut – helse og omsorg

Om stillinga

Vi har ledig 100% fast stilling som ergoterapeut i kommunalområde helse og omsorg i Aurland kommune. Ergoterapitenesta er veletablert i kommunen, og det er tett samarbeid mellom ergoterapeut og andre tilsette i helse og omsorg.

Stillinga krev god samhandlingskompetanse og er spennande for deg som likar å koordinere. Du vil også ha ansvar for at brukarane får sjanse til å delta i meningsfull aktivitet og ha eit godt tilpassa kvardagsliv.

Stillinga er organisert i kommunalområde helse og omsorg, og er for tida lokalisert i fjordsenteret på Onstad som ligg fint til ved Aurlandsfjorden.

Aurland kommune er i ein heilskapleg omstillingsprosess, der organisasjonsutvikling står sentralt.

Les meir om stillinga;

<https://arbeidsplassen.nav.no/stillinger/stilling/4db39bf0-9c69-4d3a-b02a-6c30bbd00633?source=email>

Sjå også under Stilling ledig på nettsiden.

Nytt digitalt kurs i Ergoterapeuter og førerkortvurdering

Ergoterapeuter og førerkortvurdering er utviklet av Ergoterapeutene i samarbeid med ergoterapeuter ved Sunnaas sykehus og utviklere av P-Drive (Performance Analysis of Driving Ability) i Sverige. Kurset består av to moduler, begge lukket med innlogging.

Alt undervisningsmaterieill vil bli tilgjengelig på egen lukket hjemmeside med videoforelesninger, litteratur til forberedelse, øvingsoppgaver individuelt og i grupper. I tillegg vil det bli arrangert livearrangement med utgangspunkt i øvingsoppgaver.

Vi ønsker norske, svenske og danske ergoterapeuter velkommen til å delta.

MODUL 1. ERGOTERAPEUTER OG FØRERKORTVURDERING

Modul 1. gir en innføring i krav til ergoterapeuters kompetanse og rolle ved vurdering av helsekrav for førerkort. Det gir også en innføring i aktuelt regelverk, metoder og prosedyrer som kreves som grunnlag for ergoterapeuters bidrag ved slike vurderinger.

Kurset er meritterende for spesialistordningen med 15 timer som ergoterapifaglig kurs.

Oppstart 8. mars 2024. Deltakerne får lenke og tilgang til kurset med litteratur og videoforelesninger. I mars og april vil det bli arrangert et «Livearrangement», der forelesere og kursdeltakerne møtes på Team,

Pris for medlemmer kr. 2 500,-, tillitsvalgte kr. 1 500,-, ikkemedlemmer kr. 5 000,-

Deltakerne får kursbevis for gjennomført kursmodul.

MODUL 2. PRAKTISK KJØREVURDERING OG P-DRIVE

Denne modulen gir kursdeltakerne en innføring i praktisk kjørevurdering og opplæring i bruk av P-Drive, som er en standardisert observasjonsprotokoll. -Drive brukes i praktisk kjøretest for å analysere bilkjøring som aktivitet og personens utførelse

P-Drive er forsket på og funnet valid og reliabelt i forhold til personer med slag, demens og mild kognitiv funksjonsnedsettelse. Deltakerne må ha gjen-

nomført modul 1, eller deltatt på det tidligere kurset i «Ergoterapeuter og førerkortvurdering».

Modulen er meritterende for spesialistordningen med 30 timer som ergoterapifaglig kurs.

Oppstart 25. september 2024. Deltakerne får lenke og tilgang til kurset med litteratur og videoforelesninger.

Det vil bli arrangert et oppstarts- og et oppsummerings-«Live arrangement», der forelesere og kursdeltakerne møtes på Team. Disse arrangementene vil foregå i slutten av oktober og i desember.

Pris for medlemmer kr. 3 500,-, tillitsvalgte kr. 1 750,- og ikkemedlemmer kr. 7 000,-. P-Drive manualen er inkludert i kursavgiften.

Deltakerne får kursbevis for gjennomført kursmodul.

KALIBRERING

Etter det første året med vurderinger, vil deltakerne ha mulighet for kalibrering og kalibreringssertifikat med ytterligere 15 timer meritterende til spesialistordningen.

Følg med i kurskalenderen.

Aktivitet og
deltakelse for alle.

Bli medlem!

10 gode grunner til å bli medlem

1. Du blir del av et landsomfattende nettverk av ergoterapeuter
2. Du bidrar til å utvikle og styrke ergoterapi som fag
3. Du får halv pris på ergoterapifaglige kurs
4. Du får fagbladet Ergoterapeuten hjem i postkassa
5. Du kan bli ergoterapispesialist og få støtte til faglig utvikling
6. Du blir medlem i World Federation of Occupational Therapist (WFOT)
7. Du forbedrer dine lønns- og arbeidsvilkår
8. Du er sikret medbestemmelse på din arbeidsplass
9. Du får tilgang til materiell for å profilere fag, yrke og forbund
10. Du får tilbud om en lang rekke attraktive medlemsfordeler og rabatter

www.ergoterapeutene.org/innmelding

ergoterapeutene

Ergoterapeutens produktregister – nå kun på nett

Produktoversikten for hjelpemidler og aktivitetshjelpemidler er nå mer oversiktlig. I oversikten under finner du de ulike hjelpemiddelgruppene. Se: www.ergoterapeuten.no/produktregister.

[Aktivitetshjelpemidler](#) [Datahjelpemidler](#) [Forflytningshjelpemidler](#) [Vinterhjelpemidler](#)
[Kommunikasjonshjelpemidler](#) [Hørselshjelpemidler](#) [Ortopediske hjelpemidler](#) [Spisehjelpemidler](#)

Under finner du en totaloversikt over hvilke grupper den enkelte bedrift kan legge seg inn under, også med link til sin hjemmeside. Prisen er 1410 kroner per år for første oppføring, og deretter koster det 925 kroner per oppføring. Ved flere enn tre oppføringer avtales rabatter. Beløpet faktureres med 50 prosent to ganger i året.

[Ring eventuelt Erik Sigurdsson tlf. 900 30 943 eller send en mail til \[erik@addmedia.no\]\(mailto:erik@addmedia.no\).](#)

Behandling/trening

- 0330 - Hjelpemidler for varme eller kuldebehandling
- 0333 - Antitrykksårhjelpemidler/trykkforebyggende hjelpemidler
- 0348 - Bevegelse-, styrke- og balansetreningsutstyr
- 0608 - Ortoser
- 0630 - Protoser

Personlig stell og klær

- 0903 - Klær og sko
- 0909 - Hjelpemidler for av- og påkledning
- 0912 - Hjelpemidler ved toalettbesøk
- 0912B - Hjelpemidler for barn ved toalettbesøk
- 0933 - Hjelpemidler ved vasking, bading og dusjing
- 0933B - Hjelpemidler for barn ved vasking, bading
- Y1 - Yrkesklær/sko

Forflytning

- 1203 - Ganghjelpemidler
- 1212 - Biltilpasninger
- 1218 - Sykler
- 1221 - Rullestoler – manuelle og elektriske
- 1221B - Rullestoler for barn
- 1224 - Tilleggsutstyr for rullestoler
- 1227 - Øvrige kjøretøyer
- 1227A - Øvrige kjøretøyer. skilator/rullator m/ski
- 1230 - Overflyttingshjelpemidler
- 1233 - Vende- og løftehjelpemidler
- 1236 - Løftehjelpemidler
- 1503 - Hjelpemidler til matlagingen
- 1509 - Spise- og drikkeshjelpemidler
- 1512 - Rengjøringshjelpemidler
- 1803 - Bord
- 1809 - Sittemøbler
- 1812 - Senger
- 1815 - Høydeinnstillbare/regulerbare tilsatser til møbler
- 1818 - Støtteanordninger
- 1821 - Dør-, vindus- og gardinåpnere/-stengere
- 1830 - Heiser, løfteplattformer, trappeheiser og ramper
- S 1 - Utvikling og spesialtilpasning av tekn. hj.midler
- 1833 - Sikkerhetsutstyr til boliger og andre lokaler

- 1836 - Oppbevaringsmøbler

- K 1 - Kontor-/institusjonsmøbler

Kommunikasjon/informasjon/varsling

- 2103 - Optiske hjelpemidler
- 2109 - Tilbehør til datamaskiner, skrivemaskiner og kalkulatorer
- 2110 - Kognitive hjelpemidler
- 2127 - Ikke-optiske lesehjelpemidler
- 2136 - Telefoner og telefoneringshjelpemidler
- 2139 - Lydoverføringssystemer
- 2142 - Samtalehjelpemidler ved nærkommunikasjon
- 2144 - Gyngeterapi
- 2145 - Høreapparater
- 2146 - Hørseltekniske hjelpemidler
- 2147 - Sovehjelpemidler
- 2148 - Varslingshjelpemidler
- 2149 - Posisjoneringsputer
- 2151 - Alarmsystemer
- 2221 - Betjeningshjelpemidler IKT

Transportering (flytting, løfting)

- 2412 - Hjelpemidler for omgivelseskontroll
- 2418 - Greptilpasninger og hjelpemidler som støtter og/eller erstatter hånd- og/eller fingergrep
- 2436 - Transporthjelpemidler
- 3003 - Leker
- 3006 - Spill
- 3009 - Mosjons- og idrettsutstyr

Hjelpemidler for barn

- B.ADL - Adl- hjelpemidler
- B.ERG - Ergonomi for barnehageansatte
- B-LØF - Løftehjelpemidler for barn
- B-KOM - Kommunikasjons-hjelpemidler for barn
- B.MOS - Mosjons- og idrettsutstyr
- B.ROL - Rullatorer
- B.SEN - Senger for barn
- B.SPO - Sport- og fritidsprodukter
- B.STI/SAN - Stimulering/ sansemotorikk
- B.SYK - Sykler
- SYNSTEKNISKE HJELPEMIDLER

Les mer om
Eloflex!
www.banolife.no

 BANO LIFE
post@banolife.com | tlf. 64 91 80 60

En ny generasjon elektriske rullestoler for barn og ungdom!

Eloflex K er en innovativ sammenleggbar elektrisk rullestol for barn og ungdom. Rullestolen kan brukes både inne og ute, den tar liten plass og er enkel å få med seg i bil, på tog og i andre transportmidler. Eloflex K har mange justeringsmuligheter og bruksområder, dette er en elektrisk rullestol som enkelt kan vokse med barnet!

